

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Πτυχιακή εργασία:

«Μελέτη και ανάλυση των συστημάτων εξ' αποστάσεως
μάθησης»

Φοιτητές: Γκοβάς Βασίλειος ΑΜ: 15396 (Διοίκηση επιχειρήσεων)

**Αντωνόπουλος Ελευθέριος ΑΜ:15366 (πληροφοριακά
συστήματα)**

Επιβλέπων καθηγήτρια:

Γριβοκωστοπούλου Φωτεινή

Μεσολόγγι [Απρίλιος 2019]

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή

Εξ Αποστάσεως μάθηση

1.1 Ιστορική Αναδρομή	5-6
1.2 Ορισμοί	6-8
1.3 Χαρακτηριστικά της εξ αποστάσεως μάθησης	8-9
1.4 Μοντέλα Ανοικτής και Εξ Αποστάσεως μάθησης	9
1.4.1 Μοντέλα ΑΑΕ με βάση την μαθησιακή προσέγγιση	9-12
1.4.2 Μοντέλο με βάση τη διάκριση Σύγχρονων και Ασύγχρονων Υπηρεσιών.....	12-13
1.4.3 Μοντέλο με βάση την αντιστοίχιση εκπαιδευτή προς εκπαιδευόμενες περιοχές	13-14
1.5 Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα της μάθησης από απόσταση	14-17
1.6 Λύσεις	17-18
1.7 Κίνδυνοι της εξ' αποστάσεως μάθησης	18-29
1.8 Μέθοδοι και εργαλεία της εξ αποστάσεως μάθησης	19-21

Κεφάλαιο 2

Τηλεκπαίδευση

2.1 Έννοια της τηλεκπαίδευσης	22-23
2.2 Σε ποιους τομείς μπορεί να χρησιμοποιηθεί η τηλεκπαίδευση.....	23
2.2.1 Χρήση της τηλεκπαίδευσης στα πανεπιστήμια.....	23-24
2.2.2 Χρήση της τηλεκπαίδευσης στις εταιρίες	24-25
2.3 Στόχοι της τηλεκπαίδευσης.....	25-26
2.4 Είδη τηλεκπαίδευσης	26
2.5 Σύγχρονη διδασκαλία	26
2.6 Ασύγχρονη διδασκαλία.....	27
2.7 Σύγκριση σύγχρονης και Ασύγχρονης διδασκαλίας με την κλασική διδασκαλία	27-28
2.8 Είδος επικοινωνίας	
2.8.1 Μια εκπαιδευτική περιοχή (σημείο) προς πολλές εκπαιδευόμενες (πολλαπλά σημεία)(μονόδρομη επικοινωνία).....	28-29
2.8.2 Μια εκπαιδευτική περιοχή (σημείο) προς μια εκπαιδευόμενη (σημείο) (αμφίδρομη επικοινωνία).....	29-30

2.8.3	Μερική αμφίδρομη επικοινωνία	30
2.8.4	Αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ όλων των περιοχών (τηλεκπαίδευση πολλαπλών σημείων)	30-31

Κεφάλαιο 3

Λογισμικά για την εξ' αποστάσεως μάθηση

3.1	Εισαγωγή	32
3.2	Κύρια διαδικτυακά λογισμικά	
3.2.1	Claroline.....	32-33
3.2.2	Moodle.....	33-34
3.2.3	Lrn.....	35
3.2.4	Blackboard.....	35-36
3.2.5	Fle3.....	36
3.2.6	ATutor.....	37
3.2.7	Open e Class.....	37-39
3.2.8	Ilias.....	39-40
3.2.9	Manhattan.....	40
3.3	Κριτήρια Επιλογής Λογισμικού.....	40-41

Κεφάλαιο 4

Εκπαιδευτικό Υλικό

4.1	Εισαγωγή.....	42
4.2	Χαρακτηριστικά έντυπου εκπαιδευτικού υλικού	42-43
4.3	Χαρακτηριστικά οπτικοακουστικού υλικού	43-44
4.4	Λογισμικό για εκπαιδευτικούς σκοπούς	44-46
4.5	Αξιολόγηση του λογισμικού και διδασκαλία μ αυτό	46-47

Κεφάλαιο 5

Σχεδιασμός Συστημάτων Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

5.1	Εισαγωγή	48
5.2	Χαρακτηριστικά σπουδαστών σε ένα εξ αποστάσεως σύστημα εκπαίδευσης	48-49
5.3	Διαφορές ανάμεσα σε φοιτητές του Ανοικτού Πανεπιστημίου (Μ. Βρετανία) και τους άλλους φοιτητές άλλων πανεπιστημίων.....	49-50
5.4	Προγράμματα που θα εφαρμοστούν σε ένα εξ αποστάσεως σύστημα.....	50
5.5	Επιλογή των μέσων για το σχεδιασμό ενός συστήματος	50
5.6	Ο ρόλος της διοίκησης στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση	50-51

5.7 Ο δρόμος προς μία αποτελεσματικότερη εξ αποστάσεως εκπαίδευση	51-52
5.8 Αξιολόγηση εξ αποστάσεως συστημάτων	52

Κεφάλαιο 6

Παιδαγωγικό Μοντέλο για την Εκπαίδευση από Απόσταση

6.1 Μορφή και βασικά στοιχεία	53-54
6.2 Διδακτικό μοντέλο	54-55
6.2.1 Μοντέλο μαθητή	55-56
6.2.2 Γενικοί και Ειδικό εκπαιδευτικοί στόχοι	56-59
6.2.3 Μαθησιακές / διδακτικές στρατηγικές στην εκπαίδευση από απόσταση	59-60
6.3 Μοντέλο επικοινωνίας.....	60-61
6.4 Οργάνωση και διαχείριση εκπαιδευτικής πρακτικής.....	61-62

Κεφάλαιο 7

Τηλεκπαίδευση και Υγεία

7.1 Αναγκαιότητα της τηλεκπαίδευσης στον τομέα υγείας	63-64
7.2 Τρόποι πραγματοποίησης της τηλεκπαίδευσης στην υγεία	64-65
7.3 Κρίσιμα θέματα στην τηλεκπαίδευση στον τομέα υγείας	65-66
7.4 Παρουσίαση των Ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών του e-learning.....	66-67

Κεφάλαιο 8

Πειραματικά αποτελέσματα ερωτηματολογίου.....	68-102
Συμπεράσματα.....	103
Βιβλιογραφία.....	104-106

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η εξ' αποστάσεως μάθηση έκανε την εμφάνιση της κάπου στα μέσα του 19^{ου} αιώνα, μετά από την αύξηση της αστικοποίησης και την μεγάλη ανάπτυξη της τεχνολογίας, των επιστημών, των εφευρέσεων, των τεχνών και του εμπορίου ειδικότερα στην Δυτική Ευρώπη και τις Η.Π.Α. Οι πρώτοι χρήστες της εξ' αποστάσεως μάθησης εφάρμοσαν την καλύτερη τεχνολογία της εποχής, δηλαδή το ταχυδρομικό σύστημα, για να δώσουν εκπαιδευτικές γνώσεις και ευκαιρίες σε ανθρώπους που ήθελαν να μάθουν αλλά δεν είχαν την δυνατότητα.

Οι άνθρωποι που είχαν κέρδος από την εξ' αποστάσεως μάθηση είναι: οι ηλικιωμένοι, οι άνθρωποι που πάσχουν από κάποια σωματική αναπηρία, οι γυναίκες της εποχής (που δεν μπορούσαν να εγγραφούν σε εκπαιδευτικά ιδρύματα) και άτομα τα οποία είτε εργάζονταν τις ώρες λειτουργίας του σχολείου είτε ζούσαν σε απομακρυσμένες περιοχές.

Ο άγγλος , Ισαάκ Pitman έμεινε ως ο πρωτοπόρος αυτής της μορφής μάθησης καθώς ξεκίνησε να διδάσκει στενογραφία με την μέθοδο της αλληλογραφίας στην Αγγλία το 1840.

Το 1970 ήταν η χρονιά που παρατηρήσαμε την ανάπτυξη της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης . Σε αυτή την χρονιά παρατηρήσαμε μια μεγάλη αλλαγή την στροφή από την ιδιωτική εκπαίδευση στη δημόσια σε παγκόσμιο επίπεδο. Στη σημερινή εποχή οι κυβερνήσεις έχουν ως σκοπό την εισαγωγή της εκπαίδευσης από απόσταση σαν συμπλήρωμα στη συμβατική εκπαίδευση.

Οι οικονομίες πολλών κρατών δεν δίνουν την οικονομική δυνατότητα στις κυβερνήσεις τους για την ανέγερση κτιρίων και λοιπών εγκαταστάσεων, σε τέτοιες περιπτώσεις η εξ' αποστάσεως μάθηση είναι η βέλτιστη λύση. Το 1995 υπήρχαν δέκα συστήματα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης :

- 1) Στην Κίνα το δίκτυο CCTVU (Central Chinese television University)
- 2) Στην Τουρκία το πανεπιστήμιο Ανατολίας
- 3) Στην Γαλλία το CNED (Centre National d' Enseignement a Distance)
- 4) Στην Ινδονησία το Πανεπιστήμιο Terbuka
- 5) Στην Ταϊλάνδη το ανοιχτό Πανεπιστήμιο Sukkothai Thamatirat
- 6) Στην Ινδία το ανοιχτό Πανεπιστήμιο Indira Ghandhi
- 7) Στην Κορέα το Εθνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο
- 8) Στο Ηνωμένο Βασίλειο το Ανοιχτό Πανεπιστήμιο
- 9) Στην Ισπανία το UNED (Universidad Nacional De Educacion a Distancia)
- 10) Στην Νοτιοαφρικανική Ένωση το UNISA (University of South Africa)

Μετά από την αναφορά στα συστήματα εξ' αποστάσεως μάθησης σε όλο τον κόσμο οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι η συγκεκριμένη εκπαίδευση εξελίσσεται συνεχώς και αυτό οφείλεται στην ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών τα τελευταία χρόνια. Σημαντικό ρόλο παίζει η παγκόσμια κινητή τηλεφωνία, το αμφίδρομο βίντεο, η τηλεδιάσκεψη με δυνατότητα εικόνας και τα πολυμέσα, η δυνατότητα videoconferencing, το ISDN, το διαδίκτυο.

Τα στάδια που ακολούθησε η εκπαίδευση από απόσταση είναι: αρχικά τα μαθήματα με αλληλογραφία στα οποία τα μαθήματα, το βοηθητικό υλικό καθώς και οι απαντήσεις μεταφέρονταν με το ταχυδρομείο. Αυτή την μέθοδο την συναντάμε και σήμερα αλλά το εκπαιδευτικό υλικό έχει εμπλουτισθεί με βιντεοκασέτες, κασέτες ήχου και ίσως κάποια αρχεία σε δισκέτες και cds. Έπειτα ακολουθεί η εκπεμπόμενη εκπαίδευση (broadcast education). Μέσω αυτής παραδίδονται μαθήματα μέσω τηλεόρασης ή ραδιοφώνου, μέσα από μαγνητοσκοπημένες ή ζωντανές εκπομπές. Στη συνέχεια έχουμε την εκπαίδευση μέσω υπολογιστή το λεγόμενο Computerised Education and Training, σ αυτή την περίπτωση ο υπολογιστής δίνει την πληροφορία μέσω προγραμμάτων τα οποία παρουσιάζονται στην οθόνη του υπολογιστή. Τέλος, έχουμε τη εκπαίδευση από απόσταση μέσω internet, σ αυτήν την περίπτωση έχουμε αλληλεπίδραση ανθρώπου μηχανής. Ονομάζεται Web based Training όπου δίνει την ευκαιρία στον καθένα να επισκεφθεί οποιαδήποτε γωνιά του πλανήτη.

Στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση εκτελείται μέσω της τεχνολογίας μια απρόσωπη μορφή επικοινωνίας. Τα εξ' αποστάσεως συστήματα επομένως στοχεύουν στην ενεργοποίηση του μαθητή, ώστε να μαθαίνει μόνος του να λειτουργεί αυτόνομα και να αναζητεί την πορεία αυτομάθησης και γνώσης.

1.2 Ορισμοί

Στα τέλη του 1970 δόθηκε για πρώτη φορά ο ορισμός της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Στην δεκαετία του 80 παρουσιάστηκε σημαντική αύξηση στην βιβλιογραφία της, εκδόθηκαν επιστημονικά περιοδικά και είδαμε ανάπτυξη της έρευνας σε κλάδους όπως: ο σχεδιασμός προγράμματος, η οικονομία εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, η υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδαστών και τα διάφορα μέσα που χρησιμοποιούνται. Στα μέσα της δεκαετίας παρατηρήθηκαν τα πρώτα προγράμματα που παρείχαν πανεπιστημιακό τίτλο. Πριν δώσουμε τον ορισμό της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης είναι αναγκαία η διευκρίνηση των παρακάτω όρων:

Συμβατική εκπαίδευση

Η συμβατική εκπαίδευση περιέχει την κλασική διδασκαλία μέσα σε μια αίθουσα ενός εκπαιδευτικού ιδρύματος. Ο διδάσκων και ο διδασκόμενος έχουν μια φυσική παρουσία στον ίδιο χρόνο και τόπο. Επομένως με τον όρο αυτό περιγράφουμε την

εκπαίδευση που παρέχεται κατά την διάρκεια της φοίτησης μας στο δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο και το πανεπιστήμιο.

Μη συμβατική εκπαίδευση

Η μη συμβατική εκπαίδευση περιέχει την μη επαρκή εκπαίδευση υπό την έννοια ότι δεν πληροί τους παραδοσιακούς τρόπους εκπαίδευσης. Πρόκειται όμως για μια λανθασμένη εντύπωση από την στιγμή που υπάρχουν απόφοιτοι ανοιχτών πανεπιστημίων οι οποίοι έχουν την ίδια επάρκεια στην παροχή εκπαίδευσης όπως αυτοί των ανοιχτών. Παρόλα αυτά

υπάρχει ακόμα η κοινή αίσθηση πως η διδασκαλία σε μία αίθουσα με τον διδάσκον και τον διδασκόμενο πρόσωπο με πρόσωπο αποτελεί την πιο έγκυρη πηγή γνώσεων.

Ανοιχτή εκπαίδευση

Δύο όροι οι οποίοι μπορούν να θεωρηθούν ταυτόσημοι είναι η εξ' αποστάσεως και η Ανοικτή Εκπαίδευση. Παράλληλα όμως ο όρος ανοικτή εκπαίδευση μπορεί να ερμηνευτεί ποικιλοτρόπως, επομένως δεν μπορούμε να πούμε ότι οι έννοιες αυτές ταυτίζονται. Υπάρχουν πολλά πανεπιστήμια που εφαρμόζουν εξ' αποστάσεως συστήματα και έχουν κλειστές και αυστηρές δομές, δηλαδή ανελαστικό χρόνο παράδοσης εργασιών, κλειστές ημερομηνίες εγγραφής, ανελαστικά σχήματα αξιολόγησης. Συνεπώς, η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση είναι μία μορφή εκπαίδευσης που περιέχει κλειστά και ανοικτά προγράμματα.

Ευέλικτη Εκπαίδευση

Η ευέλικτη εκπαίδευση μπορεί να ταυτιστεί με την ανοικτή εκπαίδευση. Η ευέλικτη εκπαίδευση παρέχει την δυνατότητα στον ενδιαφερόμενο σπουδαστή να σπουδάσει αυτό που θέλει όποτε το θέλει και όπως επιθυμεί.

Εκπαίδευση Ενηλίκων

Στην εκπαίδευση ενηλίκων οι σπουδαστές είναι ενήλικοι σε αντίθεση με την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση όπου μπορεί να έχουμε και παιδιά ή εφήβους. Σε αυτήν δημιουργείται η έννοια της ομάδας. Παρόλα αυτά δεν έχει καταφέρει να φτάσει την εκπαίδευση ανηλίκων σε ποιότητα.

Εκπαιδευτική Τεχνολογία

Είναι ο επιστημονικός κλάδος που εξετάζει την χρήση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση και διαφέρει με την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση διότι εδώ υπάρχει η άμεση επικοινωνία σπουδαστή με εκπαιδευτή και επίσης αποτελεί ένα πεδίο εκπαιδευτικής έρευνας. Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση λαμβάνει τα προβλήματα

των σπουδαστών που βρίσκονται σε απόσταση ενώ η εκπαιδευτική τεχνολογία προσπαθεί να βελτιώσει την πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνία.

Εξ' αποστάσεως Εκπαίδευση

Αρχικά αυτή η εκπαίδευση είχε διάφορες ονομασίες όπως: εκπαίδευση δια αλληλογραφίας, σπουδές κατ' οίκον, ανεξάρτητες σπουδές .Ο ορισμός της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης δόθηκε από την σύνθεση αυτών των ορισμών. Με τον όρο εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης εννοούμε την εκπαίδευση που δεν εμπεριέχει άμεση επαφή διδάσκον και διδασκόμενου και διαδραματίζεται στη σημερινή εποχή κυρίως μέσω του υπολογιστή. Γίνεται χρήση τεχνικών μέσων έντυπου, ακουστικού, οπτικού υλικού ή ηλεκτρονικού υπολογιστή που συνδέουν το διδάσκοντα με το διδασκόμενο και μεταφέρουν το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών. Στην περίπτωση αυτή έχουμε αμφίδρομη επικοινωνία ώστε οι διδασκόμενοι να επωφεληθούν από τον άμεσο διάλογο και την απουσία της ομάδας καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Για παράδειγμα μια εταιρία ένδυσης από την οποία μπορεί ο καθένας να προμηθευτεί ρούχα, παπούτσια κλπ. μέσω του e-shop της, αυτή η διαδικασία μοιάζει σ' πολλά με ένα σύστημα εξ' αποστάσεως μάθησης.

1.3 Χαρακτηριστικά εξ' αποστάσεως μάθησης

Το βασικό χαρακτηριστικό της εξ' αποστάσεως μάθησης είναι η απόσταση, όπως λέει και ο ορισμός της και το αποδέχονται όλοι όσοι της έχουν μελετήσει. Η επαφή με τον διδάσκοντα χωρίζεται σε τρεις περιπτώσεις , μπορεί να είναι ανύπαρκτη, προαιρετική και απαραίτητη. Το ερώτημα που συναντάμε κατά κύριο λόγο είναι: αν η άμεση πρόσωπο με πρόσωπο αλληλεπίδραση πρέπει να μην υπάρχει καθόλου να είναι προαιρετική ή να επιβάλλεται από το εκάστοτε ίδρυμα. Πολύ σημαντικό είναι η κατανόηση του ρόλου του εκπαιδευτικού οργανισμού σε σχέση με την προσωπική μελέτη στο σπίτι. Στην εξ' αποστάσεως και στην προσωπική κατ' ίδιαν εκπαίδευση παρατηρούμε ένα κοινό χαρακτηριστικό, τον εξατομικευμένο χαρακτήρα. Επιπλέον χαρακτηριστικό της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης είναι ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να λαμβάνει την γνώση μέσω της ηλεκτρονικής επικοινωνίας δηλαδή: έντυπο υλικό, τηλεδιάσκεψη, αναμετάδοση ήχου ή κινούμενης εικόνας. Φυσικά μιλάμε για μια αμφίδρομη επικοινωνία κατά την οποία ο εκπαιδευόμενος μπορεί να έρχεται σε επαφή με το εκπαιδευτικό ίδρυμα. Ένα παράδειγμα για την κατανόηση όσων αναφέρουμε είναι ότι η εκπαιδευτική τηλεόραση, οι ραδιοφωνικές εκπομπές όπως και η χρήση οπτικοακουστικού υλικού πού είναι χρήσιμο σε διαλέξεις ή στην αίθουσα διδασκαλίας δεν παρέχουν μια αμφίδρομη επικοινωνία. Ακόμα ένα χαρακτηριστικό είναι ότι πλέον υπάρχει η έννοια της ομάδας σε ένα λογισμικό εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Κάποιες μορφές σύγχρονης επικοινωνίας που εισήχθησαν στην εκπαίδευση δίνουν την δυνατότητα στους διδασκόμενους να μετακινούνται από το χώρο τους σε «ηλεκτρονικές τάξεις» σε

συγκεκριμένες ώρες και μέρες. Κάτι που αποτελεί θέμα προς διευκρίνηση είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα τη έλλειψης μαθησιακής ομάδας από την εξ αποστάσεως εκπαίδευση η οποία έχει χαρακτηριστικά της θεωρίας της βιομηχανοποίησης όπως υποστηρίζουν ορισμένοι μελετητές. Σημείο αναφοράς σε αρκετούς από τους ορισμούς της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης είναι η αυτονομία και η ελευθερία του διδασκόμενου, αυτό όμως στην πραγματικότητα δεν έχει καμιά βάση καθώς τις περισσότερες φορές οι ημερομηνίες και οι ώρες για την υποβολή εργασιών και το περιεχόμενο του διδακτικού υλικού είναι αυστηρά καθορισμένο. Αυτό το οποίο θα αντιπροσώπευε καλύτερα τον ορισμό θα ήταν η έννοια της εξατομίκευσης. Ένα τέτοιο σύστημα τοποθετεί τον διδασκόμενο σε μία πιο ιδιωτική κατάσταση και έτσι ως χαρακτηριστικό έχουμε την έλλειψη της οπτικής επαφής που παίζει πάρα πολύ σημαντικό ρόλο στην επικοινωνία ακόμα και της γνώσης. Αυτός είναι και ο λόγος που πολλά από αυτά τα συστήματα δίνουν την δυνατότητα στον διδασκόμενο για σεμινάρια όταν κρίνεται αναγκαίο η δυνατότητα επαφής μέσω κάποιων τηλεδιασκέψεων. Τέλος, θα πρέπει να αναρωτηθούμε για το ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των ηλεκτρονικών συναντήσεων ή των άμεσων επαφών πρόσωπο με πρόσωπο μιας και υπάρχει το πρόβλημα του συμπιεσμένου σήματος βίντεο με την οποία έρχονται σε επαφή οι διδασκόμενοι και ο διδάσκοντας.

1.4 Μοντέλα ανοικτής και εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης

Υπάρχουν διάφορα μοντέλα Ανοικτής Εξ' Αποστάσεως Εκπαίδευσης που επικρατούν σε παγκόσμιο επίπεδο κάτω από τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις:

1. Με βάση την εκπαιδευτική προσέγγιση
2. Με βάση τη διάκριση σύγχρονων και ασύγχρονων υπηρεσιών
3. Με βάση την αντιστοίχιση εκπαιδευτή προς εκπαιδευμένες περιοχές

1.4.1 Μοντέλο ΑΑΕ με βάση την εκπαιδευτική προσέγγιση

Μοντέλο Ιδεατής Τάξης

Μετά και από την εμφάνιση της τηλεδιάσκεψης υπάρχει η δυνατότητα προσομοίωσης μιας τάξης με τον εκπαιδευτή και τον εκπαιδευόμενο να βρίσκονται σε διαφορετικές τοποθεσίες. Επομένως σήμερα οι μαθητές μπορούν να αλληλεπιδρούν με τον καθηγητή τους ή μεταξύ τους από διαφορετικές τοποθεσίες. Βασικό χαρακτηριστικό περιγραφής της ιδεατής τάξης είναι το δασκαλοκεντρικό μοντέλο όπως σε μια κανονική τάξη, όπου ο δάσκαλος είναι αυτός που αποφασίζει για τις μεθόδους εκπαίδευσης. Σε αυτήν την περίπτωση έχουμε τους εκπαιδευόμενους να παρακολουθούν ατομικά ή σε ομάδες αλλά και σε ένα ή περισσότερα δωμάτια που είναι τεχνολογικά εξοπλισμένα, το μάθημα. Οι τηλεδιασκέψεις αυτές γίνονται με σκοπό την παράδοση του μαθήματος από ειδικούς εκπαιδευτές. Ο τύπος εκπαίδευσης καθορίζεται από τον καθηγητή και την

διαθεσιμότητα του. Στην τηλεδιάσκεψη έχουμε όλους τους μαθητές να συμμετέχουν σε πραγματικό χρόνο επομένως έτσι μπορεί να παραδίδεται και το διδακτικό υλικό παρόλο που αυξάνεται το κόστος, οι εκπαιδευόμενοι έχουν την δυνατότητα να κάνουν ερωτήσεις μέσω email ή άλλων μεθόδων που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν και από τους καθηγητές με την παροχή feedback στους μαθητές. Αυτό λοιπόν είναι ένα μαθητοκεντρικό μοντέλο. Ο καθηγητής ανακοινώνει στην τάξη η τοποθετεί στο σωστό σημείο της ασκήσεις, διαγωνίσματα ή θέματα για εκτέλεση. Όταν ολοκληρώσουν οι μαθητές αυτό που ο καθηγητής τους έχει αναθέσει στέλνουν πίσω τις εργασίες τους χρησιμοποιώντας την τεχνολογία που διαθέτουν π.χ. E-MAIL, FTP. Στο μοντέλο αυτό παρατηρείται η χρησιμοποίηση και online τεχνολογία όπως: FTP, WWW, E-MAIL και offline όπως audio video tapes, cd-rom συγγραφικό και διδακτικό λογισμικό.

Το μοντέλο αυτό προσφέρεται για:

1. Διανομή γνώσης σε μεγάλο αριθμό ατόμων
2. Ανανέωση γνώσης
3. Αύξηση και διαφοροποίηση των feedback των μαθημάτων.
4. Προσπέλαση σε διαφοροποιημένη πληροφορία σε μικρότερο χρονικό διάστημα

Μοντέλο Υποστηριζόμενης Αυτοεκμάθησης

Σε αυτήν την περίπτωση έχουμε ακριβώς το αντίθετο μοντέλο, έχουμε τον μαθητή να είναι συγχρόνως αυτός που παράγει και κάνει χρήση του μαθήματος. Στο μοντέλο αυτό έχουμε την μαθητοκεντρική προσέγγιση, όπου ο μαθητής ανακαλύπτει την γνώση μόνος του. Το σύστημα αυτό είναι κατάλληλο για μεγάλους ανθρώπους που διαθέτουν έναν υψηλό δείκτη εκπαίδευσης και ορισμένο έλεγχο των ικανοτήτων μελέτης και των ακανόνιστων ωρών εργασίας. Οι καλύτεροι μαθητές σε αυτό το μοντέλο θεωρούνται οι δάσκαλοι, διότι το μοντέλο αυτό είναι σχεδιασμένο ώστε να είναι αρκετά ευέλικτο σε σχέση με την τοποθεσία διδασκαλίας που μπορεί να είναι, είτε στο χώρο εργασίας, είτε σε κάποιο εκπαιδευτικό κέντρο. Μια επιπλέον ευελιξία του συγκεκριμένου μοντέλου αφορά επίσης το περιεχόμενο του μαθήματος, όπου μπορεί να είναι τμηματικό και προσαρμοσμένο πάνω στις ανάγκες των μαθητών. Η ευελιξία όμως έχει ως προϋπόθεση μια υψηλού επιπέδου υπευθυνότητα και αυτοπειθαρχία που θα πρέπει να διακρίνει τον μαθητή. Στο μοντέλο αυτό έχουμε ως πρωταρχικούς παράγοντες την αυτονομία και την ανεξαρτησία, παρόλο αυτά παρατηρούμε την ύπαρξη και του εκπαιδευτικού φορέα ο οποίος θα παρέχει μια σειρά από εργαλεία για το υλικό του μαθήματος, της διδακτικής υποστήριξης και του συστήματος αξιολόγησης.

Στόχος του μοντέλου είναι:

- 1) η αυτόνομη εκμάθηση σύμφωνα με τα ατομικά ενδιαφέροντα, ανάγκες, ρυθμούς,
- 2) η δημιουργία ατομικών μονοπατιών και ρυθμών εκμάθησης,
- 3) η διανομή της γνώσης σε μεγάλο αριθμό ατόμων,
- 4) η ενημέρωση της περιεχόμενης στα μαθήματα γνώσης,
- 5) η αύξηση και η διαφοροποίηση των feedback των μαθημάτων,

- 6) η προσπέλαση σε διαφοροποιημένη πληροφορία σε συντομότερο χρονικό διάστημα,
- 7) η μεγαλύτερη αλληλεπίδραση ανάμεσα σε δασκάλους και μαθητές μια και είναι μαθητοκεντρικό μοντέλο

Μοντέλο Συνεργατικής Εκμάθησης

Το μοντέλο αυτό το συναντάμε σε περιπτώσεις ατόμων που λειτουργούν σαν ομάδα έχοντας κοινούς στόχους ανάγκες και ενδιαφέροντα για αυτό και αποφασίζουν να δουλέψουν μαζί. Στην πρώτη συνάντηση η οποία θα γίνει χρησιμοποιώντας e-mail ή newsgroup ή audio/video conference. Η ομάδα οριοθετεί τις ιδέες της τους στόχους της και τις δραστηριότητες που πρέπει να γίνουν για να προκύψει το επιθυμητό αποτέλεσμα. Από κει και πέρα όλοι θα συνεισφέρουν στο τελικό προϊόν, καθώς υπάρχει μια σχέση επικοινωνίας ένας προς έναν, ένας προς πολλούς, πολλοί προς πολλοί. Κάθε καινούργιες συμμετέχων θα μπορεί να στέλνει τα μηνύματα του στην ομάδα αλλά και να γράφει η να διαβάζει τα μηνύματα των άλλων. Σε αυτό το μοντέλο παρατηρούμε την ροή επικοινωνίας να ακολουθεί είτε οριζόντια είτε κάθετη κατεύθυνση ενώ στα προηγούμενα παρατηρούταν το κάθετο μοντέλο. Εδώ πρέπει να τονιστεί το γεγονός ότι άτομα εγγεγραμμένα στην ομάδα έχουν την δυνατότητα και πρέπει να είναι τόσο δημιουργοί όσο και χρήστες των δικών τους και των άλλων μαθημάτων, κάποιες φορές κρίνεται αναγκαία η ύπαρξη κάποιου υποστηρικτή, συνήθως του εκπαιδευτή, ο οποίος συντονίζει την συζήτηση προτείνοντας νέα θέματα, νέες κατευθύνσεις για ψάξιμο πληροφοριών, θέτοντας νέες ερωτήσεις σχετικά με τη δουλειά που εκτελείται, επιλέγοντας τα μηνύματα και τους νέους συμμετέχοντες. Η εκμάθηση που περιέχει συνεργασία από απόσταση δίνει την ευκαιρία στους μαθητές και στους εκπαιδευτές να ξεφύγουν από την παραδοσιακή αυτόνομη θέση τους, χωρίς να είναι αναγκαία η συνάντησή τους σε κοινό χώρο και χρόνο σε βάρος των επαγγελματικών και προσωπικών τους καθηκόντων. Το μοντέλο αυτό είναι ιδανικό για καθηγητές που διδάσκουν σε μεγάλα σχολεία ή σε σχολεία που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές και είναι ομαδοκεντρική η δουλειά χωρίς να υπάρχουν περιορισμοί όσον αφορά στο χρόνο, στο χώρο και φυσικά στα προσωπικά προγράμματα του καθενός. Σε περίπτωση που κάποιος από την ομάδα χαθεί έχει την δυνατότητα να ζητήσει την βοήθεια του εκπαιδευτή έτσι ώστε να ξανά ενταχθεί στην σωστή πορεία.

Οι στόχοι αυτού του σεναρίου είναι ότι:

- 1) η εκμάθηση γίνεται συνεργατικά αλλά και αυτόνομα σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα, τις ανάγκες και τους ρυθμούς της ομάδας,
- 2) υπάρχει διαμοιρασμός πληροφοριών και εμπειριών,
- 3) η αλληλεπίδραση μεταξύ καθηγητών – μαθητών αυξάνεται.

Το μοντέλο αυτό είναι χρήσιμο σε περιπτώσεις όπου ο χρόνος και ο χώρος είναι περιορισμένοι και ο εκπαιδευόμενος είναι συνηθισμένος να δουλεύει ατομικά. Τέλος, κύριος λόγος χρησιμοποίησής αυτού του μοντέλου είναι για να δώσουμε κίνητρο στους εκπαιδευόμενους για ένα συγκεκριμένο αντικείμενο ή να δημιουργήσουμε θετικές αντιδράσεις απέναντι στη νέα τεχνολογία.

1.4.2 Μοντέλο με βάση τη διάκριση Σύγχρονων και Ασύγχρονων Υπηρεσιών

Μοντέλο σύγχρονης τηλεκπαίδευσης

Η εκπαίδευση αυτή βασίζεται στην επικοινωνία του φοιτητή και του εκπαιδευτή σε πραγματικό χρόνο. Βασικά πλεονεκτήματα αυτής της μεθόδου είναι ότι ο εκπαιδευόμενος είναι ενεργητικός, έχουμε στιγμιαία αλληλεπίδραση και γρήγορη ανατροφοδότηση

Μοντέλο σύγχρονης και ασύγχρονης δραστηριότητας τηλεκπαίδευσης

Με τον όρο ασύγχρονη τηλεκπαίδευση εννοούμε πως η επικοινωνία ανάμεσα σε εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενο γίνεται σε διαφορετικούς χρόνους με την χρήση e-mail, audiotapes, internet, δυνατότητα διαμοίρασης αρχείων (FTP) και την ομάδα συζήτησης (discussion group). Πλεονεκτήματα αυτής της επικοινωνίας αποτελούν: ο χρόνος αντίδρασης, η ευελιξία και η αύξηση της δυνατότητας συμμετοχής. Το μοντέλο σύγχρονης και ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης, παρατηρούμε πως διαθέτει τόσο σύγχρονες όσο και ασύγχρονες δυνατότητες επικοινωνίας του εκπαιδευτικού υλικού από τον εκπαιδευτή προς τον εκπαιδευόμενο. Το μοντέλο της σύγχρονης τηλεκπαίδευσης μας αναγκάζει να ξεφύγουμε από την κλασική εκπαιδευτική δραστηριότητα και αυτό διότι φέρνει σε επαφή τους εκπαιδευτές και τους εκπαιδευόμενους οι οποίοι μπορεί και να βρίσκονται σε διαφορετικές αίθουσες δίνοντας την δυνατότητα στον εκπαιδευτή να κάνει την παρουσίαση του μαθήματος και δίνει την δυνατότητα στους μαθητές για την υποβολή ερωτήσεων. Το εκπαιδευτικό υλικό μπορεί να φτάσει στα χέρια των μαθητών είτε με την μορφή ηλεκτρονικών αρχείων (αποστολή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) ή έντυπου υλικού (παραδοσιακό ταχυδρομείο). Σε ότι έχει να κάνει με το μοντέλο σύγχρονης και ασύγχρονης δραστηριότητας η αποστολή ή λήψη του εκπαιδευτικού υλικού γίνεται από απόσταση και η επικοινωνία γίνεται με την βοήθεια της σύγχρονης και της ασύγχρονης τεχνολογίας. Αυτό το υλικό μπορεί να παραδίδεται μέσω WWW, CD-ROM ή με την μορφή έντυπου υλικού. Δύο είναι τα μέσα που εφαρμόζονται για την οργάνωση του εκπαιδευτικού υλικού, από την μία πλευρά το μοντέλο της σύγχρονης τηλεκπαίδευσης σήμα video που μεταδίδεται ανάμεσα στις δύο αίθουσες. Και το δεύτερο μέσο αφορά το μοντέλο σύγχρονης και ασύγχρονης δραστηριότητας στην οποία χρησιμοποιούνται όλα τα μέσα ηλεκτρονικής πληροφορίας (κείμενο, εικόνα, ήχος, βίντεο) ανάλογα με τις διαθέσιμες τεχνολογικές δραστηριότητες. Για το ΜΣΤ οι σύγχρονες υπηρεσίες είναι η χρήση κυρίως video ενώ για το ΜΣΑΔ είναι η επικοινωνία με χρήση απλού διαλόγου (chat), η επικοινωνία με χρήση ομιλίας (audio conferencing), η επικοινωνία με χρήση τηλεδιάσκεψης (video conferencing), η δυνατότητα διαμοίρασης αρχείων από όλους προς όλους τους συμμετέχοντες στην εικονοδιάσκεψη, η δυνατότητα διαμοίρασης εφαρμογής από τον εκπαιδευτή προς τους εκπαιδευμένους με πρόσθετη δυνατότητα επέμβασης των εκπαιδευόμενων στη ροή παρουσίασης της εφαρμογής (συνεργασία) εφόσον το επιτρέψει ο εκπαιδευτής, η δυνατότητα χρήσης whiteboard από μέρος του εκπαιδευτή.

1.4.3 Μοντέλο με βάση την αντιστοίχιση εκπαιδευτή προς εκπαιδευόμενες περιοχές

Μονόδρομη επικοινωνία :αντιστοίχιση μιας εκπαιδευτικής περιοχής προς πολλές εκπαιδευόμενες περιοχές

Σε αυτήν την περίπτωση παρατηρούμε μονόδρομη αλλά και ταυτόχρονη εκπομπή πληροφορίας με την μορφή εικόνας ήχου η δεδομένων από τον εκπαιδευτή προς τους εκπαιδευόμενους σε όλες τις περιοχές. Ο τύπος αλληλεπίδρασης στηρίζεται κυρίως ε απευθείας μετάδοση εικόνας και ήχου. Όλοι οι εκπαιδευόμενοι έχουν την δυνατότητα να βλέπουν τον εκπαιδευτή ενώ ο εκπαιδευτής δεν έχει αυτή την δυνατότητα.

Αμφίδρομη επικοινωνία : αντιστοίχιση μιας εκπαιδευτικής περιοχής προς μια εκπαιδευόμενη περιοχή

Στην περίπτωση αυτή παρατηρείται αμφίδρομη και ταυτόχρονη εκπομπή της πληροφορίας. Μέσω της τηλεδιάσκεψης έχουμε απευθείας μετάδοση εικόνας και ήχου ανάμεσα στις δύο πλευρές. Σε αυτή την περίπτωση ο εκπαιδευτής και οι εκπαιδευόμενοι έχουν την δυνατότητα να ακούν και να βλέπουν ο ένας τον άλλον.

Μερική αμφίδρομη επικοινωνία : αντιστοίχιση μιας εκπαιδευτικής περιοχής προς πολλές εκπαιδευόμενες περιοχές

Σε αυτήν την περίπτωση παρατηρείται ταυτόχρονη εκπομπή πληροφορίας από τον εκπαιδευτή προς τους εκπαιδευόμενους όλων των περιοχών, ταυτόχρονα όμως έχει επιλέξει μόνο μια εκπαιδευτική περιοχή με την οποία έχει αμφίδρομη επικοινωνία εικόνα και ήχου. Ο εκπαιδευτής επιλέγει την εκπαιδευτική περιοχή και μπορεί να την μεταβάλει κατά της διάρκεια της τηλεδιάσκεψης έτσι ώστε να έχει την δυνατότητα να αλληλεπιδρά με όλες τις εκπαιδευόμενες περιοχές. Οι εκπαιδευόμενοι έχουν την δυνατότητα να βλέπουν τον εκπαιδευτή τους ενώ εκείνος είναι σε θέση να βλέπει και να αλληλεπιδρά μόνο με μία εκπαιδευτική περιοχή.

Αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ όλων των περιοχών

Εδώ συναντάμε την εκπομπή πληροφορίας να είναι ταυτόχρονη προς όλες τις περιοχές και να μπορεί να υπάρχει αλληλεπίδραση όχι μόνο μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενων αλλά και μεταξύ και εκπαιδευόμενων περιοχών. Με αυτόν τον τρόπο ο εκπαιδευτής μπορεί να βλέπει αλλά και να ακούει όλες τις ομάδες εκπαιδευόμενων, από την άλλη πλευρά όλοι οι εκπαιδευόμενοι έχουν την δυνατότητα να αλληλεπιδρούν όχι μόνο με τον εκπαιδευτή αλλά και μεταξύ τους. Αυτός ο τύπος αλληλεπίδρασης χρησιμοποιείται έτσι ώστε να γίνει πιο εύκολα η ανταλλαγή υπολογιστικών δεδομένων ανάμεσα σε συνεργαζόμενες ομάδες , ενώ πέρα από την χρήση δικτύου υπολογιστών υπάρχει δυνατότητα να χρησιμοποιηθεί βίντεο αλλά και ήχος μέσω από ένα κύκλωμα καλωδιακής τηλεόρασης είτε από λογισμικό τηλεδιάσκεψης.

1.5 Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα της μάθησης από απόσταση

Στο υπάρχων σύστημα εκπαίδευσης παρατηρούμε κάποιους περιορισμούς όπως την υποχρέωση συμμετοχής στην διαδικασία των εισαγωγικών εξετάσεων που χαρακτηρίζεται από μεγάλο ανταγωνισμό, τον περιορισμό στην ηλικία κάποιων σχολών, υπάρχει υποχρέωση του μαθητή να παραστεί στην αίθουσα και το μάθημα καθορίζεται αποκλειστικά από τον καθηγητή. Αντιθέτως στην εκπαίδευση από απόσταση παρατηρούμε ευελιξία όσον αφορά την προσβασιμότητα.

Πλεονεκτήματα

Τα πλεονεκτήματα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης είναι τα εξής:

- Άρση φυσικών εμποδίων, κατάργηση γεωγραφικών συνόρων και διασπορά στη διάδοση της γνώσης.
- Προοπτικές ομοιόμορφης αντιμετώπισης της εκπαιδευτικής λειτουργίας στο σύνολο της επικράτειας δίνοντας ίσες ευκαιρίες σε όλους, σε ότι αφορά στην απόσταση και στην επιλογή του χρόνου εκπαίδευσης και στο γνωστικό αντικείμενο.
- Δυνατότητα πρόσβασης σε πηγές γνώσης που δεν είναι διαθέσιμες εντός του ιδρύματος.
- Πρόσβαση σε εξειδικευμένη διδασκαλία και δραστηριότητες που θα ήταν ανέφικτες κάτω από άλλες συνθήκες.
- Συνεχιζόμενη κατάρτιση και εκπαίδευση για τη βελτίωση των ικανοτήτων των εκπαιδευομένων .
- Επιτάχυνση της διαδικασίας μεταφοράς γνώσης από τους εκπαιδευτές στους εκπαιδευόμενους .
- Άμεση διασύνδεση ατόμων και ομάδων με εξωτερικές πηγές γνώσεων (ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, μουσεία κλπ.) και αυξημένες δυνατότητες συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευομένων και εκπαιδευτών, οι οποίοι είναι γεωγραφικά διασπαρμένοι .
- «Άπειρη» δυνατότητα επέκτασης. Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των συμμετεχόντων.
- Δημιουργία μιας "ηλεκτρονικής τάξης" με εξομοίωση όλων των λειτουργιών μιας παραδοσιακής τάξης (παράδοση διαλέξεων, επίλυση ασκήσεων, διόρθωση ασκήσεων, υποβολή ερωτήσεων κλπ) .
- Εξοικονόμηση χρόνου και εκπαιδευτικού προσωπικού .
- Αύξηση του αριθμού των εκπαιδευομένων με ταυτόχρονη μείωση των λειτουργικών αναγκών .
- Ευελιξία στο χρόνο, στο χώρο και στο ρυθμό μάθησης .
- Έλεγχος από την πλευρά του εκπαιδευόμενου για τον ρυθμό προόδου που σημειώνει κατά τη μαθησιακή διαδικασία .

- Οικονομικά οφέλη για κάθε εμπλεκόμενο, με τη δυνατότητα ελαχιστοποίησης κόστους προς απόδοση.
 - Μείωση του κόστους εκπαίδευσης τόσο για τον εκπαιδευόμενο όσο και για τον εκπαιδευτή. Συγκεκριμένα, ο εκπαιδευόμενος δεν αναγκάζεται να ταξιδεύει και να εγκαθίσταται σε ένα παραδοσιακό εκπαιδευτικό ίδρυμα, με αποτέλεσμα να μην υφίσταται περιορισμός στον αριθμό των εκπαιδευομένων που μπορούν να συμμετέχουν σε έναν κύκλο επιμόρφωσης.
 - Διευκόλυνση στην συνεργασία από απόσταση.
 - Μείωση του κόστους διδασκαλίας αν η συνεδρία εξυπηρετεί ταυτόχρονα δύο ή περισσότερες ομάδες διδασκομένων.
-
- Μερικά από τα πλεονεκτήματα από τη χρήση της ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης στην εκπαίδευση των καθηγητών είναι :
 - Το γεγονός πως οι εκπαιδευόμενοι καθηγητές μπορούν να εξετάσουν το περιεχόμενο σύμφωνα με το πρόγραμμά τους.
 - Οι εκπαιδευόμενοι καθηγητές μπορούν να ιεραρχήσουν τα θέματα του εκπαιδευτικού υλικού.
 - Το ασύγχρονο περιβάλλον είναι πολύ χρήσιμο για όσους μαθαίνουν καλύτερα σκεπτόμενοι για το περιεχόμενο και γι' αυτούς που μπορούν να δουλέψουν στο δικό τους χρόνο και να ακολουθήσουν οδηγίες.
 - Υποστηρίζει διάφορες μορφές μάθησης με δυνατότητα επιλογής της πιο κατάλληλης λύσης ως προς το περιεχόμενο και τον αρχάριο.
 - Μπορούν να επιλέξουν το μαθησιακό στυλ που προτιμούν κι έτσι μπορούν να αφομοιώσουν και να εφαρμόσουν τη γνώση.
 - Η Αυτο-έκφραση και Ενεργός Μάθηση ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των εκπαιδευομένων στη διαδικασία της μάθησης.
 - Βελτιώνει την κριτική σκέψη των εκπαιδευομένων.
 - Διευκολύνει τις Συνεργατικές Δεξιότητες Μάθησης και Επικοινωνίας μέσω της διάδρασης και της αλληλεπίδρασης.
 - Η τεχνολογία μπορεί να κάνει τη μάθηση ευχάριστη και σχετική με τα ενδιαφέροντα των εκπαιδευτικών.
 - Είναι πιο εύκολη η παρακολούθηση της προόδου των μαθητών από τον καθηγητή και σωστότερη η αξιολόγησή τους.
 - Τέλος είναι πιο αντικειμενική η αξιολόγηση των καθηγητών και των μαθημάτων που προσφέρονται όπως επίσης και η πιστοποίηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων από τη στιγμή που το υλικό είναι προσβάσιμο από όλους.
 - Σε αντίθεση με το παραδοσιακό σύστημα εκπαίδευσης, όπου το εκπαιδευτικό περιβάλλον είναι καθορισμένο, στα συστήματα της εξ'

αποστάσεως εκπαίδευσης το περιβάλλον εκπαίδευσης επιλέγεται από τον ίδιο τον εκπαιδευόμενο και μπορεί να είναι ο τόπος διαμονής του, ο τόπος εργασίας του, κ.λ.π.

- Γίνεται προσαρμογή των προγραμμάτων στις επιμορφωτικές ανάγκες του εκπαιδευόμενου. Τα μαθήματα, προσαρμόζονται σε μεγάλο βαθμό στις ανάγκες του εκπαιδευόμενου και είναι με τέτοιο τρόπο οργανωμένα ώστε να καλύπτουν συγκεκριμένες γνωστικές ενότητες ώστε να διευκολύνεται η κατανόηση από τους μαθητές.
- Αυξάνεται το ενδιαφέρον για μάθηση αφού σε έρευνες που έχουν γίνει, κυρίως σε σχολεία στην Αμερική, οι μαθητές κατανοούν και αφομοιώνουν πολύ πιο εύκολα το μαθησιακό υλικό όταν αυτό τους δίνεται με παραστατικό τρόπο.
- Οι μαθητές νοιώθουν ότι έχουν ενεργό ρόλο στη μαθησιακή διδασκαλία αφού η "δασκαλοκεντρική" κλασική διδασκαλία που επικεντρώνονταν στις ανάγκες του διδάσκοντα και οι εκπαιδευόμενοι ήταν υποχρεωμένοι να προσαρμοστούν σε αυτές τείνει να εξαλειφτεί.
- Επίσης μέσα από την τηλεεκπαίδευση δίνεται σε άτομα πιο συνεσταλμένα η δυνατότητα να συμμετέχουν ενεργά. Κυρίως στην ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση που η επικοινωνία είναι ως επί το πλείστον ασύγχρονη δίνεται η δυνατότητα σε όλους τους μαθητές να πάρουν μέρος και να συνεισφέρουν στις συζητήσεις που αφορούν το μάθημα.

Μειονεκτήματα

Ωστόσο η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση έχει ορισμένα μειονεκτήματα:

- Υπάρχει γενικά αδυναμία άμεσης υποβολής ερωτήσεων. Ο εκπαιδευόμενος μελετάει μόνος του και δεν έχει την δυνατότητα άμεσης υποβολής ερωτήσεων προς τον εκπαιδευτή.
- Οι εκπαιδευόμενοι δεν γνωρίζουν την δική τους πρόοδο σε σύγκριση με την πρόοδο των συναδέλφων τους και δεν αναπτύσσεται έτσι ο ανταγωνισμός που συνήθως επικρατεί στα πλαίσια μιας ομάδας.
- Η επικοινωνία με τον εκπαιδευτή είναι απρόσωπη και δεν υπάρχει ο "ενθουσιασμός" και το πάθος που μπορεί να εμπνεύσει στους σπουδαστές του έχει ένας καλός εκπαιδευτής.
- Η αποξένωση που αισθάνονται οι συμμετέχοντες εμποδίζει την ομαλή υλοποίηση της τηλεεκπαίδευσης. Έχει παρατηρηθεί όμως ότι μετά από μερικές εβδομάδες εξοικείωσης η αρχική φοβία και αίσθηση αποξένωσης μπορεί να ξεπεραστεί.
- Σε πολλές περιπτώσεις οι αίθουσες που χρησιμοποιούνται για τις τηλεδιασκέψεις δεν είναι κατάλληλα εξοπλισμένες με αποτέλεσμα ο

διδάσκων να μην έχει λεπτομερή εικόνα της σωματικής έκφρασης των μαθητευομένων.

- Το μεγάλο κόστος του εξοπλισμού που αυξάνει εκθετικά με τον αριθμό των συμμετεχόντων, τον συγχρονισμό μαθητών και καθηγητών για την εύρεση κατάλληλης χρονικής στιγμής για την συνεδρία καθώς και χρονικές καθυστερήσεις στον ήχο και στην εικόνα που δυσχεραίνουν την συμμετοχή και την παρακολούθηση της συνεδρίας από τους συμμετέχοντες .
- Πολλοί διδάσκοντες αναφέρουν ότι οι συνεδρίες σύγχρονης τηλεδιάσκεψης απαιτούν σημαντικά περισσότερο χρόνο προετοιμασίας από μια τυπική συνεδρία παραδοσιακής διδασκαλίας καθώς και είναι απαραίτητο αναλυτικό χρονοδιάγραμμα για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση της συνεδρίας.
- Η έλλειψη εξοικείωσης των συμμετεχόντων με την χρησιμοποιούμενη τεχνολογία δημιουργεί μία αμηχανία και κάνει τις σχέσεις πιο «τυπικές».
- Οι υποχρεώσεις του εκπαιδευτή αυξάνονται πολύ. Ο καθηγητής υποχρεώνεται έκτος από το χρόνο του μαθήματος να αφιερώνει και άλλο χρόνο για τη σωστότερη προετοιμασία του μαθήματος, για τη δημιουργία και συντήρηση του ψηφιακού υλικού καθώς και για την ασύγχρονη επικοινωνία με τους μαθητές (συμμετοχή σε βήματα συζητήσεων, απαντήσεις σε ηλεκτρονικά μηνύματα κλπ).
- Επειδή δεν είναι πάντα εφικτό η εξοικείωση τόσο του καθηγητή όσο και των μαθητών με τις νέες τεχνολογίες δημιουργείται η ανάγκη για την ύπαρξη ενός τεχνικού/διαχειριστή που να επιλύει διάφορα προβλήματα και να φροντίζει για την ομαλή διεξαγωγή του μαθήματος.
- Τέλος, για την καλύτερη διεξαγωγή του μαθήματος χρειάζεται πρόσβαση σε δίκτυο υψηλού εύρους ζώνης.

1.6 Λύσεις

Όσον αφορά την αδυναμία σωστής καθοδήγησης του μαθητή μια λύση είναι η παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού. Το εκπαιδευτικό υλικό που παρέχεται στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση είναι τελείως διαφορετικό από αυτό που παρέχεται στην συμβατική εκπαίδευση. Υπάρχει ειδικός σχεδιασμός υλικού με τρόπο ώστε να ο εκπαιδευόμενος να μπορεί να βρει λύση στα ερωτήματά του χωρίς την άμεση βοήθεια εκπαιδευτή. Επιπλέον οι υπολογιστές μπορούν όχι μόνο να χρησιμοποιηθούν για την αποθήκευση εκπαιδευτικού υλικού αλλά επιτρέπουν την κατασκευή εκπαιδευτικού υλικού που μπορεί να προσαρμόζεται στις ανάγκες του χρήστη και να τον βοηθά με άμεσες παραπομπές (hyperlinks) σε βοηθητικά κείμενα. Επίσης μπορούν να απλοποιήσουν την πλοήγηση του εκπαιδευομένου μέσα στο εκπαιδευτικό υλικό. Το δεύτερο μεγάλο πλεονέκτημα των υπολογιστών είναι ότι με τη χρήση δικτύων (π.χ. Internet) διευκολύνουν την επικοινωνία μεταξύ του εκπαιδευτή και των εκπαιδευομένων καθώς και την επικοινωνία των

εκπαιδευομένων μεταξύ τους. Για την αντιμετώπιση του αισθήματος της αποξένωσης στους συμμετέχοντες θα βοηθούσε η φυσική γνωριμία των συμμετεχόντων συνεισφέροντας στην δημιουργία φιλικότερου μαθησιακού περιβάλλοντος (Rovai & Jordan, 2004). Η αλληλεπίδραση πρόσωπο με πρόσωπο τόσο στην παραδοσιακή διδασκαλία όσο και στην διδασκαλία από απόσταση αποτελεί μια πολύτιμη διδακτική μέθοδο. Σε μια πρόσφατη έρευνα οι φοιτητές από απόσταση υποστήριξαν ότι θα ήθελαν να έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν από κοντά τους συμφοιτητές τους (Martyn, 2005, Esteve et al., 2000). Συνεπώς, η υποστήριξη τόσο της διδακτικής όσο και της κοινωνικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των ομάδων είναι απαραίτητη για την δημιουργία ενός καλύτερου και αποδοτικότερου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Ο αριθμός των συμμετεχόντων σε περιβάλλον σύγχρονης τηλεκπαίδευσης με αλληλεπίδραση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα έξι με οκτώ άτομα με υποστήριξη από δύο κάμερες για να μεταφέρεται η εικόνα και οι εκφράσεις των εκπαιδευομένων δίνοντας έτσι ανάδραση μεταξύ εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων (Esteve et al., 2000). Άλλες έρευνες έχουν δείξει ότι ο ήχος είναι η πιο σημαντική διάσταση στην τηλεδιάσκεψη (Καρούλης και Πομπόρτζης, 2006, Esteve et al., 2000) και η επιλογή κατάλληλου ηχητικού και οπτικού εξοπλισμού που επιτρέπει την αλληλεπίδραση χρησιμεύει στην άμεση και συνεχή αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων όταν δουλεύουν συνεργατικά σε ομάδες (Milligan, S). Επίσης, η καλή προετοιμασία του διδακτικού υλικού και η προσεκτική παρουσίαση της συνεδρίας έχουν μεγάλη σημασία στην διδασκαλία από απόσταση και ενδείκνυται η χρήση σκηνοθέτη για τον συντονισμό της όλης διεργασίας και την αντιμετώπιση ξαφνικών προβλημάτων (Side 2000, Καρούλης και Πομπόρτζης 2006)

1.7 Οι κίνδυνοι της εξ' αποστάσεως μάθησης

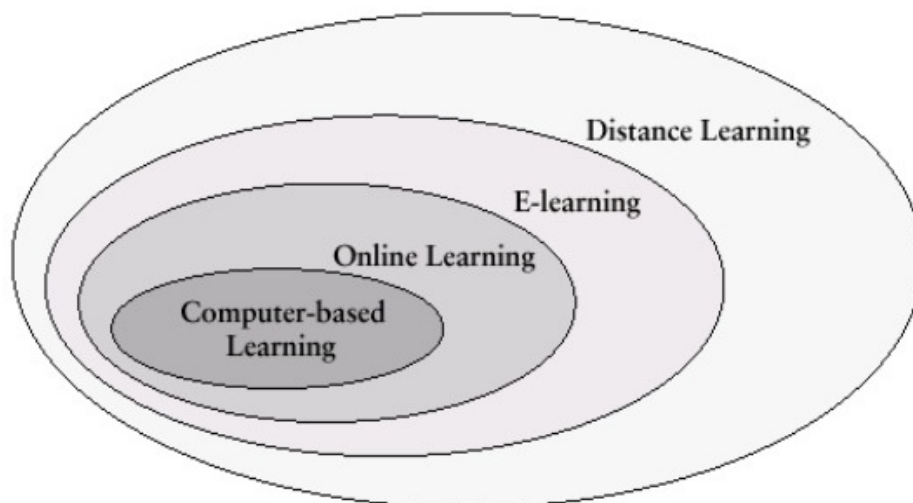
Όπως κάθε τεχνολογικό επίτευγμα του ανθρώπου έτσι και η τηλεκπαίδευση εκτός από τις απεριόριστες δυνατότητες που προσφέρει κρύβει και κινδύνους. Η ευρεία χρήση των δυνατοτήτων που προσφέρονται μπορεί να οδηγήσει σε άδειασμα των πανεπιστημιακών αιθουσών και την αποξένωση των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία (σπουδαστών και διδασκόντων) καθώς η φυσική τους παρουσία θα θεωρείται άσκοπη. Η εμπειρία δείχνει ότι όταν γίνεται αλόγιστη χρήση της τηλεκπαίδευσης (όταν δηλαδή χρησιμοποιούνται τέτοιου ίδους τεχνολογίες χωρίς να υπάρχει ανάγκη και χωρίς να προσφέρουν ουσιαστικά στην ποιότητα του μαθήματος) οδηγεί στην απώλεια του ενδιαφέροντος και της προσοχής από τους εκπαιδευόμενους. Επιπρόσθετα υπάρχουν νομικά προβλήματα που αφορούν τα πνευματικά δικαιώματα του εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο θα είναι ελεύθερα προσβάσιμο και άρα «αντιγράψιμο». Αναφέρεται το παράδειγμα του MIT, το οποίο έχει ήδη ανακοινώσει ότι θα δώσει ελεύθερη πρόσβαση στο εκπαιδευτικό του υλικό, μέσα στην τρέχουσα δεκαετία, χωρίς βέβαια να παρέχει πιστοποιητικά εκπαίδευσης με αυτό τον τρόπο. Αυτή η εξέλιξη, ανεξάρτητα από τον χρόνο και τον

τρόπο υλοποίησής της, δείχνει ότι η κατεύθυνση είναι προς την απελευθέρωση της πρόσβασης στη γνώση, και ότι οι περιορισμοί με βάση παραδοσιακές πρακτικές δεν θα μπορέσουν τελικά να επιβιώσουν μακροχρόνια. Η χρήση νέων τεχνολογιών μπορεί να αποτρέψει τόσο τους διδάσκοντες όσο και τους διδασκόμενους από τη χρήση της τηλεκπαίδευσης. Οι καθηγητές, σε μία μεγάλη πλειοψηφία τους, δεν έχουν μεγάλη εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες και η χρησιμοποίησή τους από ένα περιβάλλον πολύπλοκο μπορεί να τους φοβίσει και να τους αποτρέψει. Η έλλειψη κινήτρων (όχι μόνο οικονομικών) για τους διδάσκοντες στην φάση εκκίνησης της διαδικασίας ανάπτυξης της τηλεκπαίδευσης, μπορεί να επιφέρει δυσκολίες, αφού οι διδάσκοντες είναι αυτοί που θα πρέπει να επωμιστούν το μεγαλύτερο μέρος της υλοποίησης της ανάπτυξης αυτής. Επιπλέον υπάρχει ο κίνδυνος της εγκατάλειψης των υπάρχοντων υποδομών λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων. Οι υποδομές τηλεκπαίδευσης που δημιουργούνται χρειάζονται συντήρηση και τεχνική υποστήριξη για να είναι λειτουργικές και όχι απλά υποδομές που υπάρχουν στα «χαρτιά».

1.8 Μέθοδοι και εργαλεία της εξ αποστάσεως μάθησης

Τα στοιχεία της διαφοροποίησης των διάφορων μεθόδων της ΑΑΕ είναι το μέσο για να μεταδοθεί η πληροφορία και η γνώση προς τον εκπαιδευόμενο. Αυτό το μέσο μπορεί να υποστηρίξει ένα ή περισσότερα διδακτικά μοντέλα. Αυτές οι μέθοδοι έχουν μια πολύ μεγάλη διαφορά που αφορά την μορφή και την δομή του εκπαιδευτικού υλικού, καθώς και της σχέσης που δημιουργείται ανάμεσα στον εκπαιδευόμενο και το εκπαιδευτικό υλικό. Η μεγάλη διαφορά σε αυτές τις μεθόδους είναι το κόστος και τα στοιχεία που το διαμορφώνουν. Μια λιγότερο απαιτητική μέθοδος είναι αυτή που η γνώση παρέχεται στον εκπαιδευόμενο με εγχειρίδια σε έντυπη μορφή. Το μοντέλο της εξατομικευμένης διδασκαλίας για το οποίο αναφερόμαστε στην εργασία μας είναι πιθανών να περιέχει συναντήσεις ή σεμινάρια στα οποία πρέπει να συμμετέχουν οι εκπαιδευόμενοι που ακολουθούν το πρόγραμμα αυτό. Πιο εξελιγμένη μορφή αποτελεί αυτή στην οποία χρησιμοποιούνται μέσα επικοινωνίας όπως ραδιόφωνο, τηλεόραση και βίντεο, σε αυτή την περίπτωση έχουμε μοντέλα ομαδικής διδασκαλίας. Παρατηρείται εισαγωγή εποπτικού στοιχείου καθώς έχουμε συνδυασμό εικόνας και ήχου, ενώ δίνεται η δυνατότητα καταγραφής και επαναχρησιμοποίησης του υλικού. Η εξέλιξη των υπολογιστών είναι που θα φέρει στην συνέχεια και το μεγάλο εμπλουτισμό στις μεθόδους από απόσταση. Τα πιο απλά προγράμματα κατάρτισης στον υπολογιστή χρησιμοποιούν CD-ROM λόγω της μεγάλης χωρητικότητας. Για να μπορέσει η ΑΑΕ

να πετύχει τους στόχους της θα πρέπει να δημιουργήσουν χώρους οι οποίοι με την σωστή διαμόρφωση θα παρέχουν την καλύτερη δυνατότητα εικόνας και ήχου, ενώ ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στον φωτισμό, στην ακουστική αλλά και στην ηχομόνωση του χώρου για να αποφευχθούν τυχόν προβλήματα στην ποιότητα της εικόνας και του ήχου. Ο απαραίτητος εξοπλισμός θα πρέπει να διαθέτει ένα σταθμό εργασίας, κάμερα, κάρτα γραφικών, κάρτα ήχου, μικρόφωνα και ηχητικό σύστημα. Οι τεχνολογίες που θα χρησιμοποιούνται θα είναι η υπηρεσία του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η υπηρεσία ειδήσεων που αποτελείται από ένα σύνολο ηλεκτρονικών πινάκων ανακοινώσεων την οποία οποιοσδήποτε χρήστης θα μπορεί να στείλει τις δικές του ανακοινώσεις αλλά και να διαβάζει των άλλων, το WWW, η υπηρεσία συνδιάλεξης με γραπτά μηνύματα σε πραγματικό χρόνο, η υπηρεσία συνεργασίας από απόσταση και η τηλεδιάσκεψη. Όταν βρισκόμαστε σε δίκτυο χρησιμοποιούμε προγράμματα που βασίζονται σε αυτό, δηλαδή σε αυτή την περίπτωση έχουμε αύξηση των συμμετεχόντων και ως συνέπεια έχουμε την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων να αμφισβητείται. Η μεταφορά των προγραμμάτων από απόσταση στο περιβάλλον δικτύου δίνει στα προγράμματα μια κοινωνική διάσταση αφού επιτρέπει σε αυτούς που ακολουθούν το ίδιο πρόγραμμα να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και να λειτουργούν σαν ομάδα. Στη συνέχεια σημαντικό ρόλο έπαιξε η εξέλιξη των δικτύων καθώς οδήγησε στην μετάδοση ήχου και εικόνας ώστε τα μαθήματα να πραγματοποιούνται σε εικονικές τάξεις και αυτό είχε ως συνέπεια να μπορούν να επικοινωνούν μεταξύ τους σε πραγματικό χρόνο όπως γίνεται σε μια συμβατή τάξη. Με τον όρο τηλεεκπαίδευση περιγράφουμε όλες τις τεχνολογίες της τηλεματικής που επιτρέπουν την μετάδοση ήχου και εικόνας, κοινή χρήση εφαρμογών πολυμέσων αλλά και την στενή παρακολούθηση της συγκεκριμένης διαδικασίας από έναν φορέα οργάνωσης του προγράμματος. Ο διαχωρισμός των ορισμών φαίνεται στο παρακάτω σχήμα.

Πηγή εικόνας: <http://eprl.korinthos.uop.gr/BlogsPortal/mps2018/files/2018/06/elearning-8-638.jpg>

Η διαδικασία έχει εξελιχθεί και πλέον εφαρμόζονται ολοκληρωμένα εργαλεία συνεργασίας και διαχείρισης που έχουν την δυνατότητα να παρακολουθήσουν, να διαχειριστούν και να συνδέσουν μεταξύ τους προγράμματα εκπαίδευσης. Τέλος υπάρχουν πλατφόρμες τηλεκπαίδευσης πάνω στις οποίες μπορούν να δημιουργηθούν προγράμματα εκπαίδευσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Τηλεκπαίδευση

«Οι σύγχρονες μορφές εξ αποστάσεως εκπαίδευσης επιχειρούν να φέρουν τον εκπαιδευόμενο στο κέντρο της μαθησιακής διαδικασίας»

2.1 Έννοια της τηλεκπαίδευσης

Οι έντονες τεχνολογικές εξελίξεις, η σπουδαιότητα του ανθρώπινου κεφαλαίου στην νέα οικονομία, η γρήγορη απαξίωση των γνώσεων, η ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών με ταχύτατους ρυθμούς, καθώς και η διαφορά των επιχειρήσεων και των εργαζομένων ως αποτέλεσμα της παγκοσμιοποίησης, αποτελούν μερικούς από τους σημαντικότερους λόγους που συνέβαλαν στην ανάπτυξη ενός νέου τρόπου κατάρτισης την Τηλεκπαίδευση. Η τηλεματική τεχνολογία στις μέρες μας εξασφαλίζει την διαδραστική επικοινωνία ανάμεσα στους εμπλεκόμενους στην εκπαιδευτική διαδικασία και καθιστά εφικτή την μεταφορά διαφορετικών τύπων πληροφοριών (εικόνας, ήχου, υπερκειμένου), συμβάλλοντας έτσι στην απεξάρτηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας από τον χώρο, τον χρόνο και τον μονοδιάστατο τρόπο αναζήτησης, παρουσίασης και διακίνησης της πληροφορίας. Με την εφαρμογή αυτής τεχνολογίας η τηλεκπαίδευση υπόκειται σε μια εκπαιδευτική διαδικασία η οποία δεν υλοποιείται σε μια τάξη με την παρουσία του εκπαιδευτή, αλλά μία διαδικασία κατά την οποία ο εκπαιδευόμενος έχει την δυνατότητα να μελετά και να επεξεργάζεται το εκπαιδευτικό υλικό σε όποιο χώρο και σε όποια στιγμή αυτός επιθυμεί. Μια διαφορετική περιγραφή στον όρο εκπαίδευση από απόσταση δίνουν οι Moore και Kearsley. Σύμφωνα με τον ορισμό αυτόν, η εκπαίδευση από απόσταση είναι προσχεδιασμένη μάθηση που διαδραματίζεται συνήθως σε κάποιο διαφορετικό μέρος από ότι η παραδοσιακή διδασκαλία. Το αποτέλεσμα της διδασκαλίας στηρίζεται σε ειδικές τεχνικές σχεδίασης του μαθήματος, ειδικές μεθόδους επικοινωνίας με ηλεκτρονικό ή άλλο μέσο, καθώς επίσης και ειδική οργάνωση και επιτήρηση του συνόλου της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Έναν παρόμοιο ορισμό δίνει και ο Willis το 1994, σύμφωνα με τον ορισμό αυτόν η εκπαίδευση από απόσταση λαμβάνει χώρα όταν ο εκπαιδευτής και οι εκπαιδευόμενοι βρίσκονται σε φυσική απόσταση και η τεχνολογία, δηλαδή η φωνή, το βίντεο, η έντυπη πληροφορία και άλλα είδη δεδομένων, χρησιμοποιούνται για να γεφυρώσουν το διδακτικό κενό. Αυτή η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση είναι ένας τρόπος διδασκαλίας που μπορεί να χρησιμοποιηθεί με την χρήση νέων τεχνολογιών όπως για παράδειγμα το βίντεο, τηλεπικοινωνίες, ηλεκτρονικούς υπολογιστές κλπ. Είναι ένας τρόπος διδασκαλίας που προσομοιώνει την εκπαιδευτική διαδικασία έτσι ώστε οι διδάσκοντες και οι μαθητές να έχουν την δυνατότητα να βρίσκονται σε διαφορετικό τόπο και χρόνο. Επομένως, σε περιπτώσεις που οι κλασικές μέθοδοι διδασκαλίας δεν καταφέρουν να επιτύχουν

τον στόχο τους, συμπληρώνονται από την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση η οποία μπορεί να διαχειρίζεται μαγνητοσκοπημένα μαθήματα , παροχή υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού εξ' αποστάσεως, online μαθήματα κλπ.

Πηγή εικόνας: <https://3.imimg.com/data3/QR/JA/MY-18626293/web-based-training-500x500.png>

2.2 Σε ποιους τομείς μπορεί να χρησιμοποιηθεί η τηλεεκπαίδευση

Η ανάγκη χειρισμού της πληροφορίας και η ανανέωση της γνώσης με πολύ γρήγορους ρυθμούς οδήγησε στην ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων. Μέσα στις υπηρεσίες που παρέχουν τα ευρυζωνικά δίκτυα είναι και η τηλεεκπαίδευση, η οποία έχει χρησιμοποιηθεί τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό και για την επιμόρφωση των εκπαιδευόμενων πάνω σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα.

2.2.1 Η χρήση της τηλεεκπαίδευσης στα πανεπιστήμια

Τα κυριότερα μοντέλα τηλεεκπαίδευσης είναι τα εικονικά πανεπιστήμια, οι e-εκπαιδευτικοί συνεταιρισμοί και κοινοπραξίες. Κάθε μοντέλο από αυτά διαθέτει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, τόσο για τους εκπαιδευόμενους όσο και για τους οργανισμούς (εταιρείες ή πανεπιστημιακά ιδρύματα) που παρέχουν υπηρεσίες τηλεεκπαίδευσης. Την τηλεεκπαίδευση την συναντάμε μέσα από συστήματα ειδικά σχεδιασμένα για αυτήν ή μέσα από διαδικτυακές πλατφόρμες e-learning που αποτελούν την τεχνολογική υποδομή για την παροχή της. Σε αυτήν την κατηγορία περιλαμβάνονται τα συστήματα προετοιμασίας εκπαιδευτικού υλικού, τα συστήματα διαχείρισης μαθημάτων, τα συστήματα διαχείρισης της μάθησης και άλλες υποστηρικτικές υπηρεσίες. Τα τριτοβάθμια ιδρύματα μέχρι και σήμερα λειτουργούσαν με τον παραδοσιακό τρόπο, δηλαδή οι εκπαιδευόμενοι θα έπρεπε να προσέρχονται κατά την διάρκεια του διδακτικού έτους στις φυσικές τους εγκαταστάσεις για την παρακολούθηση των παραδόσεων, των εργαστηρίων, των σεμιναρίων κλπ. Η υποχρεωτική όμως παρουσία του φοιτητή στις εγκαταστάσεις του εκάστοτε ιδρύματος για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα κατά την διάρκεια του

διδασκαλίας έτους δυσκόλευε την συμμετοχή πολλών ομάδων του πληθυσμού στα προγράμματα σπουδών των παραδοσιακών πανεπιστημίων. Παραδειγματος χάρη αυτό παρατηρούταν, για άτομα τα οποία είχαν οικογενειακούς, οικονομικούς ή επαγγελματικούς λόγους δεν μπορούσαν να εγκαταλείψουν την μόνιμη κατοικία τους για να εγκατασταθούν στην έδρα του παραδοσιακού πανεπιστημίου. Αυτό το γεγονός είχε δύο μειονεκτήματα. Πρώτον, παρατηρούμε τους πολίτες που κατοικούν σε εκείνες τις περιοχές να μην έχουν ίσες δυνατότητες, καθώς στερούνταν την ευκαιρία της συμμετοχής σε ανώτερες σπουδές. Δεύτερον, η ελλιπής αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της κοινωνίας, και αυτό γιατί πολλοί πολίτες που δεν μπορούσαν να φοιτήσουν σε ένα από τα παραδοσιακά πανεπιστήμια, θα μπορούσαν να εξελιχθούν σε επιστήμονες αν είχαν την δυνατότητα να σπουδάσουν με άλλο τρόπο. Αυτοί ήταν και μερικοί από τους λόγους που η τριτοβάθμια εκπαίδευση υιοθέτησε την τηλεεκπαίδευση.

2.2.2 Χρήση της τηλεεκπαίδευσης στις εταιρίες

Δημιουργείται η εντύπωση ότι οι τεχνολογίες της τηλεεκπαίδευσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο σε ακαδημαϊκούς χώρους και να λειτουργήσουν μόνο στην υπάρχουσα διαδικασία εκπαίδευσης. Αυτή η εντύπωση είναι λανθασμένη, από την στιγμή που η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση παρέχει μια διαφορετική διάσταση στην έννοια της μάθησης. Με την χρήση της τηλεεκπαίδευσης παρατηρούμε πως οι εκπαιδευόμενοι κερδίζουν πολύτιμο χρόνο μετακινήσεων και τους δίνεται η ευελιξία για να διαλέξουν μόνοι τους τον χρόνο που θα διαθέσουν. Οι παράγοντες αυτοί κάνουν την τηλεεκπαίδευση αρκετά ελκυστική και στον επιχειρησιακό χώρο. Οι εργαζόμενοι έχουν την δυνατότητα να συμμετέχουν σε σεμινάρια, να συνεχίζουν την εκπαίδευση τους χωρίς να χάνουν χρόνο σε μετακινήσεις και φυσικά να μην απουσιάζουν από την εργασία τους. Μεγάλο ενδιαφέρον για τις τεχνολογίες αυτές δείχνουν όλες οι επιχειρήσεις, από τη στιγμή που τους δίνεται η δυνατότητα για συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού της με μικρό κόστος. Πολύ σημαντικό κομμάτι της δραστηριότητας μιας σύγχρονης επιχείρησης αποτελεί ειδικευση και η κατάρτιση όλων των εργαζομένων. Για παράδειγμα, νέες τεχνολογίες, νέα προϊόντα, νέες προκλήσεις παρουσιάζονται συνεχώς, οι επιχειρήσεις καλούνται να επενδύσουν οικονομικούς πόρους αλλά και αρκετό χρόνο στην κατάρτιση των στελεχών της, ώστε να είναι κατάλληλα προετοιμασμένα. Η ίδια η πληροφορική μπορεί να βοηθήσει σε αυτή την κατεύθυνση. Για πολλές επιχειρήσεις, η συμβατική μέθοδος διδασκαλίας αποτελεί ακόμα την πιο αποδοτική μέθοδο για την κατάρτιση των εργαζομένων τους. Ωστόσο, είναι αρκετά δύσκολο για τους υπαλλήλους να αφιερώσουν χρόνο είτε κατά την διάρκεια της εργασίας τους είτε και μετά από αυτήν, ώστε να συμμετάσχουν σε πρόγραμμα κατάρτισης. Σε περίπτωση που καταφέρουν να το κάνουν, δεν μπορούν τις περισσότερες φορές να παρακολουθήσουν το σύνολο του προγράμματος και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ημιτελή εκπαίδευση τους. Πρόσφατη έρευνα στις Ηνωμένες Πολιτείες σε σχέση με

τις βέλτιστες μεθόδους διδασκαλίας δείχνει, πως η χρήση ψηφιακών μέσων αναδεικνύεται η καλύτερη μέθοδος, με τον συνδυασμό του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, πολυμέσων, συστημάτων απευθείας συνομιλίας στο διαδίκτυο κλπ .

2.3 Στόχοι της τηλεεκπαίδευσης

Βασικοί στόχοι της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης είναι να δίνει την δυνατότητα πρόσβασης σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης σε άτομα που δεν έχουν άλλο τρόπο να συμμετέχουν σε αυτά, λόγω της γεωγραφικής θέσης που μένουν ή λόγω ειδικών καταστάσεων όπως εργασία. Ένας άλλος στόχος είναι να μεταδοθούν μαθήματα σε απομακρυσμένες περιοχές στις οποίες δεν μπορούν να μεταβούν οι καθηγητές για να διδάξουν. Μετά τη σωστή χρησιμοποίηση των εφαρμογών των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας έχει αποδειχτεί πως η απλή μετάδοση οπτικοακουστικών πληροφοριών και η επίτευξη άμεσης διαπροσωπικής επικοινωνίας δεν ισούται με την αποτελεσματική επίτευξη των στόχων που αφορά την γνώση. Εάν προσθέσουμε με τα παραπάνω την χρησιμοποίηση κατάλληλων διδακτικών και μαθησιακών δραστηριοτήτων που παρέχουν στον εκπαιδευόμενο την δυνατότητα να συμμετέχει με ενεργητικό τρόπο σε όλες τις φάσεις της μαθησιακής διαδικασίας τότε έχουμε επίτευξη των στόχων. Τέτοιου είδους μέθοδοι φαίνεται να είναι πιο αποτελεσματικές και ευέλικτες σε σχέση με τις παραδοσιακές. Αυτός είναι και ένας από τους στόχους του e-learning, ο ενεργητικός τρόπος της συμμετοχής των εκπαιδευόμενων. Στις μέρες μας το κεντρικό πρόσωπο της μάθησης είναι ο μαθητής και όχι ο καθηγητής. Στην κλασική μορφή διδασκαλίας όπου ο δάσκαλος είναι το κεντρικό πρόσωπο και έχει ως επίκεντρο τις ανάγκες του δασκάλου στις οποίες οι μαθητές πρέπει να προσαρμόζονται, σε αντίθεση με την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση που έχει ως επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο. Το γεγονός αυτό δίνει στο μαθητή ενεργό και τον κεντρικό ρόλο, ενώ ο καθηγητής έχει τον ρόλο του διαμεσολαβητή και προσπαθεί να κάνει το οτιδήποτε για να διευκολύνει τον μαθητή. Οι συγκεκριμένες διδακτικές μέθοδοι, έχουν τον καθηγητή ως καθοδηγητή του μαθητή και οτιδήποτε βοήθεια χρειάζεται, ενώ ο καθηγητής μπορεί να δίνει ιδέες και να καθορίζει τα πλαίσια του μαθήματος. Ο πιο σημαντικός παράγοντας για την αποτελεσματική διδασκαλία είναι η ικανοποίηση του μαθητή και αυτό καθορίζει το περιεχόμενο της μάθησης τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η διδασκαλία αλλά και την συμπεριφορά των μαθητών. Εξαρτάται τόσο από υποκειμενικούς παράγοντες όσο και από παράγοντες της διδασκαλίας, όπως είναι η μεθοδολογική οργάνωση τη διδασκαλίας, οι διδακτικές τεχνικές, η επικοινωνία μαθητή καθηγητή και τέλος τα χαρακτηριστικά της τεχνολογίας. Στους υποκειμενικούς παράγοντες

βρίσκουμε τα ατομικά χαρακτηριστικά αλλά και τον βαθμό ενδιαφέροντος που έχει ο μαθητής για το μαθησιακό αντικείμενο, ενώ στους παράγοντες της, στις διδακτικές τεχνικές παρατηρούμε την συμμετοχή και την ενεργοποίηση των μαθητών, ενώ στην επικοινωνία του διδάσκοντα με τον μαθητή βρίσκουμε τις ερωτήσεις και της απαντήσεις που γίνονται εκατέρωθεν και τον χρόνο της μαθητικής συμμετοχής στην υλοποίηση της διδασκαλίας.

2.4 Είδη τηλεκπαίδευσης

Με την χρήση σύγχρονων μέσων η τηλεκπαίδευση μπορεί να εκπληρώσει τον σκοπό της με δύο τρόπους την σύγχρονη και την ασύγχρονη διδασκαλία. Η διαφορά ανάμεσα στις δύο διδασκαλίες επικεντρώνεται στην αλληλεπίδραση ανάμεσα στον τηλεκπαιδευόμενο και τον τηλεκπαιδευτή. Έτσι, η σύγχρονη διδασκαλία παρέχει άμεση προφορική και μη επικοινωνία μεταξύ των δύο μεριών. Από την άλλη μεριά, η ασύγχρονη διδασκαλία εισάγει μια καθυστέρηση στην επικοινωνία εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου. Για αυτό και η ασύγχρονη τηλεκπαίδευση καλείται και «εξ αποστάσεως εκπαίδευση».

2.5 Σύγχρονη διδασκαλία

Με τον όρο σύγχρονη διδασκαλία εννοούμε την διαδικασία κατά την οποία ο τηλεκπαιδευτής βρίσκεται σε απευθείας σύνδεση με τους μαθητές χρησιμοποιώντας videoconference και whiteboard εργαλεία μέσω διαδικτύου. Όταν αναφερόμαστε στη σύγχρονη διδασκαλία πρέπει να υπάρχει η παρουσία και του τηλεκπαιδευτή και του τηλεκπαιδευόμενου και η χρησιμοποίηση των μέσων εκείνων που είναι απαραίτητα για να πραγματοποιηθεί το μάθημα την ίδια χρονική στιγμή. Για παράδειγμα, κατά την τηλεδιάσκεψη και ο τηλεκπαιδευτής και ο τηλεκπαιδευόμενος χρησιμοποιούν web camera για να επικοινωνήσουν και να πραγματοποιηθεί το μάθημα σε πραγματικό χρόνο. Εάν κάποιος μαθητής ενδιαφέρεται για ένα τέτοιου είδους μάθημα θα πρέπει να χρησιμοποιεί κάποιο λογισμικό εξ' αποστάσεως μάθησης από τον υπολογιστή του μια καθορισμένη ώρα σε έναν server που πραγματοποιείται το μάθημα. Με αυτή την κατάσταση οι μαθητές έχουν την δυνατότητα να εκφράζουν τις απορίες τους κάνοντας ερωτήσεις και ζητώντας διευκρινήσεις την στιγμή που τους δημιουργούνται, έπειτα παίρνουν την κατάλληλη απάντηση από τον τηλεκπαιδευτή.

2.6 Ασύγχρονη διδασκαλία

Η ασύγχρονη διδασκαλία είναι αυτή που έχουμε συνηθίσει να βλέπουμε όλα αυτά τα χρόνια. Σε αυτή την διαδικασία οι ενδιαφερόμενοι παίρνουν την πληροφορία μέσω information server. Το μεγάλο αρνητικό αυτής της διδασκαλίας είναι ότι οι απορίες και οι ερωτήσεις των μαθητών δεν εκφράζονται σε πραγματικό χρόνο. Στην ασύγχρονη διδασκαλία οι τηλεκπαιδευόμενοι έχουν την δυνατότητα να παρακολουθήσουν την διάλεξη του μαθήματος όποια στιγμή αποφασίσουν. Για παράδειγμα, ο τηλεκπαιδευτής κάνει ανάρτηση του μαθήματος μέσω ενός λογισμικού εξ' αποστάσεως μάθησης και εκεί μπορούν να το βρουν οι τηλεκπαιδευόμενοι για να το παρακολουθήσουν. Σε αυτή την περίπτωση η αλληλεπίδραση είναι ασύγχρονη και για αυτό οι απορίες που δημιουργούνται στους μαθητές θα πρέπει να λυθούν μέσω κάποιου άλλου τρόπου απάντησης π.χ. email ή πίνακες ανακοινώσεων. Ένα πολύ σημαντικό πλεονέκτημα αυτής της διδασκαλίας είναι ότι ο τηλεκπαιδευόμενος έχει μεγάλη ευχέρεια στην επιλογή της ώρας που θα παρακολουθήσει το μάθημα και παύει να υφίσταται το πρόβλημα διαφοράς της ώρας μεταξύ του τόπου που γίνεται το μάθημα και του τόπου όπου βρίσκεται ο μαθητής. Απόρροια όλων των παραπάνω, είναι η χρησιμοποίηση της ασύγχρονης παρακολούθησης και παράλληλα σύγχρονες συναντήσεις ώστε οι συμμετέχοντες να εκφράσουν απορίες και έχει ως στόχο την επίλυση τους μέσω συζητήσεων. Αυτές οι δύο διδασκαλίες έχουν καταργήσει την έννοια του χώρου και του χρόνου, έχοντας δημιουργήσει μια διαδικτυακή εκπαιδευτική κοινότητα όπου η αποστολή και η λήψη του εκπαιδευτικού υλικού γίνεται από απόσταση αλλά και η επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου πραγματοποιείται μέσα από ασύγχρονες (e-mail) και σύγχρονες (chat, videoconferencing) επικοινωνιακές δυνατότητες που προσφέρει το σημερινό τεχνολογικό επίπεδο των δικτύων μεταφοράς δεδομένων της τεχνολογίας των πολυμέσων.

2.7 Σύγκριση σύγχρονης και Ασύγχρονης διδασκαλίας με την κλασσική διδασκαλία

Στη συνέχεια παρουσιάζουμε έναν πίνακα όπου φαίνονται τα θετικά κάθε μεθόδου διδασκαλίας ως προς τις υπόλοιπες:

	Σύγχρονη διδασκαλία	Ασύγχρονη διδασκαλία	Κλασσική διδασκαλία
Αλληλεπιδραστικότητα	×		
Επένδυση χρημάτων		×	
Τρέχοντα έξοδα			×

Εξοικονόμηση χρημάτων			×
Ποιότητα υλικών	×	×	×
Διευκόλυνση διδάσκοντα		×	
Κέρδος γνώσης	×	×	

ΠΙΝΑΚΑΣ: Συγκριτική παρουσίαση σύγχρονης και ασύγχρονης διδασκαλίας

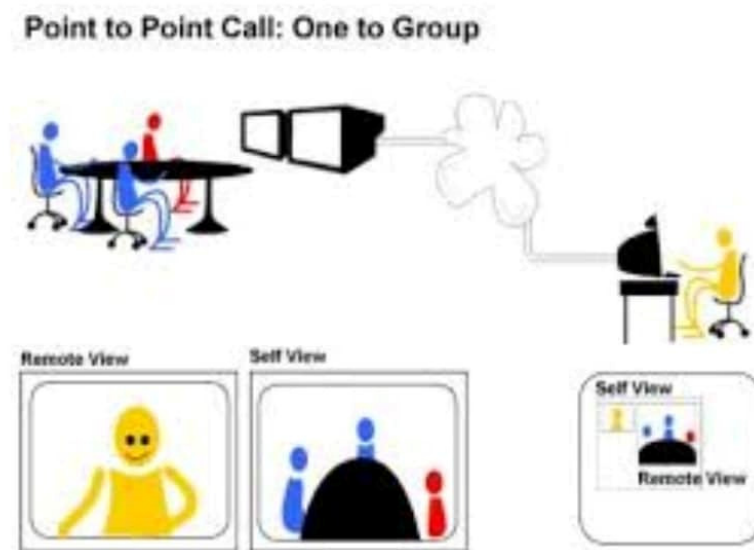
Στον παραπάνω πίνακα παρατηρείται ότι η εμπειρία της χρήσης της ασύγχρονης διδασκαλίας είναι καλύτερη σε σχέση με αυτή της σύγχρονης. Η σύγχρονη διδασκαλία μπορεί να ταυτισθεί με την κλασική εκπαίδευση ενώ την ασύγχρονη μπορούμε να την παρομοιάσουμε με τις αυτόνομες σπουδές που συνήθως γίνονται μετά την ηλικία των 25 ετών. Σημαντικό προαπαιτούμενο, κάθε εκπαιδευόμενου είναι η πειθαρχία, καθώς θα πρέπει η επιμέλεια του διαβάσματος να είναι διαρκής και χωρίς την παρουσία του εκπαιδευτή. Ειδικότερα από την στιγμή που υπάρχει αδυναμία διακοπής του μαθήματος για να εκφραστεί απορία ή ερώτηση. Από την άλλη πλευρά, η ασύγχρονη διδασκαλία έχει υψηλό κόστος για την προετοιμασία του υλικού της, αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί με την επανάληψη της διάλεξης αρκετές φορές. Όσον αφορά το κόστος της σύγχρονης διδασκαλίας αναμένεται να πέσει λόγω της μεγάλης αύξησης των τηλεπικοινωνιακών δικτύων. Ο συνδυασμός αυτών των δύο διδασκαλιών αναμένεται να βελτιωθεί αρκετά σε ότι έχει να κάνει με το κόστος και την αποδοτικότητα των συστημάτων τηλεεκπαίδευσης.

2.8 Είδος επικοινωνίας

2.8.1 Μια εκπαιδευτική περιοχή (σημείο) προς πολλές εκπαιδευόμενες (πολλαπλά σημεία) (μονόδρομη επικοινωνία)

Στην εκπαιδευτική περιοχή σημείου προς πολλαπλά σημεία υπάρχει μονόδρομη ροή, ηχητική και οπτική από έναν εκπαιδευτή σε πολλούς εκπαιδευόμενους. Σε αυτήν την περίπτωση παρατηρείται μονόδρομη αλλά και ταυτόχρονη παροχή πληροφορίας με την μορφή εικόνας, ήχου ή δεδομένων, από τον εκπαιδευτή προς τους εκπαιδευόμενους. Παρατηρείται αλληλεπίδραση ανάμεσα σε εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενο, κυρίως λόγω της απευθείας μετάδοσης εικόνας και ήχου. Σε αυτό

το μοντέλο, δίνεται η δυνατότητα σε όλους τους εκπαιδευόμενους να βλέπουν τον εκπαιδευτή αλλά ταυτόχρονα ο εκπαιδευτής δεν έχει αυτή την δυνατότητα.

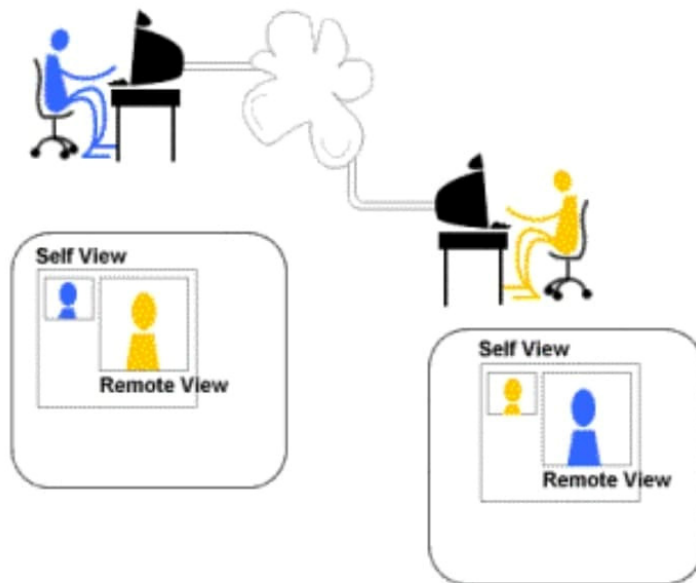

Πηγή εικόνας: <https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQpIPVFRvpZvB7xPrdbqyFzd5FoJcrPwa44OVMhb - 2U1I0Z7ef>

2.8.2 Μια εκπαιδευτική περιοχή (σημείο) προς μια εκπαιδευόμενη (σημείο) (αμφίδρομη επικοινωνία)

Στην εκπαιδευτική περιοχή σημείου προς σημείο υπάρχει μορφή οπτικής και ηχητικής επικοινωνίας μεταξύ δύο μονάδων. Σε αυτή την περίπτωση, η μία μονάδα είναι αυτή του εκπαιδευτή με ή χωρίς εκπαιδευόμενους, δηλαδή σύγχρονη ασύγχρονη διδασκαλία και η άλλη μονάδα είναι οι εκπαιδευόμενοι. Σε αυτή την περίπτωση έχουμε αλληλεπίδραση της πληροφορίας μεταξύ του εκπαιδευτή και του εκπαιδευόμενου. Αυτός ο τύπος αλληλεπίδρασης πραγματοποιείται μέσω τηλεδιάσκεψης, δηλαδή απευθείας εκπομπή εικόνας και ήχου. Οι εκπαιδευόμενοι σε αυτό το μοντέλο έχουν την δυνατότητα να βλέπουν και να ακούν τον εκπαιδευτή ενώ παράλληλα η ίδια δυνατότητα παρέχεται και στον εκπαιδευτή.

Point to Point Call: Desktop

Πηγή εικόνας: <https://docplayer.gr/docs-images/13/12081/images/39-1.png>

2.8.3 Μερική αμφίδρομη επικοινωνία

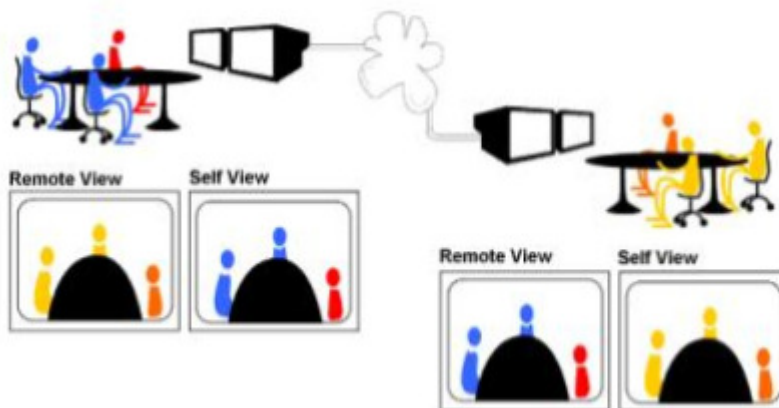
Στην μερική αμφίδρομη επικοινωνία υπάρχει ταυτόχρονη εκπομπή πληροφορίας από τον εκπαιδευτή προς τρεις ή και περισσότερους εκπαιδευόμενους, όλων των περιοχών. Ταυτόχρονα επιλέγεται μια μόνο περιοχή με την οποία ο εκπαιδευτής έχει αμφίδρομη επικοινωνία με την χρήση ήχου και εικόνας. Όσον αφορά την επιλογή της εκπαιδευτικής περιοχής που θα αλληλεπιδρά με τον εκπαιδευτή μπορεί να αλλάζει κατά την διάρκεια της συνεδρίας, ώστε ο τηλεεκπαιδευτής να μπορεί να αλληλεπιδρά με την κάθε μια περιοχή ξεχωριστά. Σε αυτή την επικοινωνία οι μαθητές μπορούν να βλέπουν τον εκπαιδευτή αλλά ο εκπαιδευτής μπορεί να αλληλεπιδρά με μία μόνο εκπαιδευτική περιοχή, και αυτό επιτυγχάνεται με την απευθείας μετάδοση εικόνας και ήχου ανάμεσα στον τηλεεκπαιδευτή και τον τηλεεκπαιδευόμενο με την χρήση της τηλεδιάσκεψης.

2.8.4 Αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ όλων των περιοχών (τηλεκπαίδευση πολλαπλών σημείων)

Σε αυτή την μορφή επικοινωνίας υπάρχει ηχητική και οπτική επικοινωνία μεταξύ παραπάνω από δύο σημείων. Στην εξεταζόμενη μορφή επικοινωνίας προσομοιώνεται μια αίθουσα διδασκαλίας όπου παρόλο που οι εκπαιδευόμενοι είναι σε διαφορετικό χώρο με τον εκπαιδευτή εκτελούνται οι ίδιες διαδικασίες με αυτές που πραγματοποιούνται και σε μια συμβατική τάξη. Στην περίπτωση αυτή η εκπομπή πληροφορίας συμβαίνει την ίδια στιγμή σε όλες τις περιοχές, ενώ δεν

υπάρχει αλληλεπίδραση αποκλειστικά μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου, αλλά υπάρχει και μεταξύ των εκπαιδευομένων. Ο εκπαιδευτής μπορεί να έχει οπτική και ακουστική επαφή με όλες τις ομάδες τις ομάδες των εκπαιδευόμενων και ταυτόχρονα οι εκπαιδευόμενοι έχουν την δυνατότητα να επικοινωνούν μεταξύ τους μέσω εικόνας και ήχου. Η αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ όλων των περιοχών χρησιμοποιείται στην ανταλλαγή υπολογιστικών δεδομένων ανάμεσα σε συνεργαζόμενες ομάδες. Ως αποτέλεσμα όλων των παραπάνω έχουμε και την χρησιμοποίηση ίδιων μέσων επικοινωνίας, υπολογιστικές εφαρμογές (computer, based applications), ενώ ένα επιπλέον μέσο αλληλεπίδρασης μπορεί να χρησιμοποιηθεί το video και ο ήχος, όπου θα υποστηρίζονται μέσω ενός κυκλώματος καλωδιακής τηλεόρασης ,είτε μέσω ενός λογισμικού τηλεδιάσκεψης.

Point to Point Call: Group to Group

Note: Most systems allow this kind of conference with only one monitor. In that case, the self view comes up inside a "picture in picture" window on the main monitor.

Πηγή

εικόνας:

https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSLTP7QkTXZqxEqvqExM_dRqgdoTVR4-VZZu3No3pQYqyE0rWTR

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Λογισμικά για την εξ' αποστάσεως μάθηση

3.1 Εισαγωγή

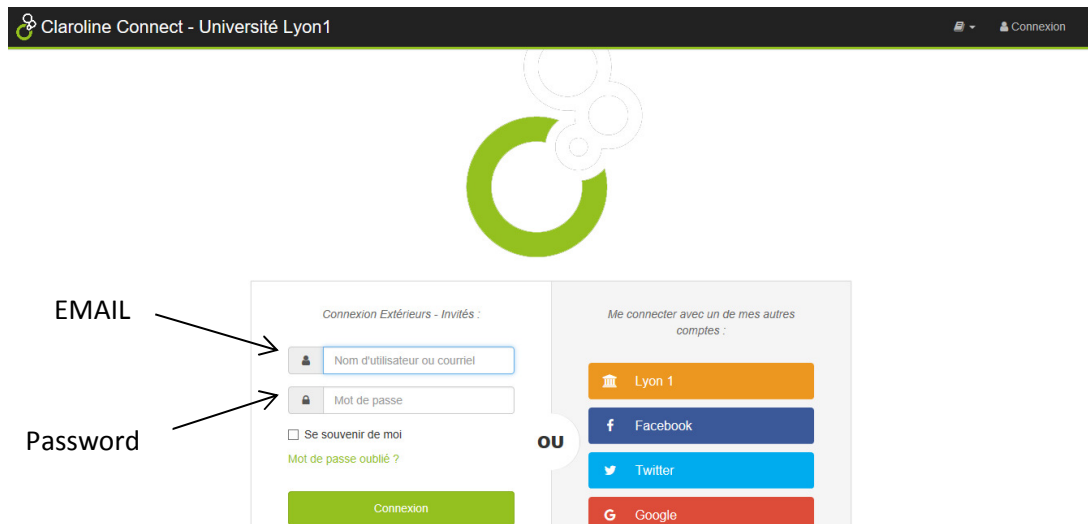
Σημαντικό παράγοντα για το επίπεδο του εκπαιδευτικού συστήματος και της παιδαγωγικής προσέγγισης ενός κράτους αποτελεί η επιλεγμένη φιλοσοφία και οι διαθέσιμοι πόροι που διαθέτει το κάθε κράτος. Τα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα πρέπει να είναι ευέλικτα και να έχουν ως κύριο πρόσωπο τον μαθητή, δηλαδή μαθητοκεντρική μάθηση. Ο μαθητής αποτελεί το κέντρο του μαθησιακού περιβάλλοντος και ο περίγυρος του αποτελείται από εκπαιδευτές, άλλους μαθητές, από μαθησιακό υλικό και από τεχνολογικά εργαλεία που βοηθούν στη μάθηση και στη διαχείριση της μαθησιακής διαδικασίας. Στις μέρες μας τα εκπαιδευτικά συστήματα δέχονται πολλές πιέσεις, πολιτικές και κοινωνικές, έτσι ώστε να εισαχθούν νέες τεχνολογίες για να διευκολύνουν τους μαθητές και τους εκπαιδευτές. Τα κράτη και τα υπουργεία παιδείας γνωρίζουν την ανάγκη για την χρήση της τεχνολογίας στην παιδεία και κάνουν τα πάντα για την εισαγωγή της στα σχολεία και τα πανεπιστήμια.

3.2 Κύρια διαδικτυακά λογισμικά

3.2.1 Claroline <https://claroline.net/>

CLAROLINE: Το λογισμικό CLAROLINE (classroom online) έχει αναπτυχθεί από το Université Catholique de Louvain και ειδικότερα από το Institut de Pédagogie universitaire et des multimédias. Το λογισμικό αυτό έχει μεταφραστεί σε 15 γλώσσες και χρησιμοποιείται σε πάρα πολλές χώρες ανά τον κόσμο. Είναι ένα σύγχρονο λογισμικό τηλεκπαίδευσης που δίνει την δυνατότητα στους καθηγητές ή στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς να δημιουργούν μαθήματα μέσω internet. Είναι λογισμικό ανοιχτού κώδικα, μια πλατφόρμα για την ηλεκτρονική μάθηση και τη συνεργασία.

Στην παραπάνω εικόνα βλέπουμε την πλατφόρμα εισαγωγής στο εκπαιδευτικό λογισμικό. Ο εκπαιδευόμενος και ο εκπαιδευτής πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στην πλατφόρμα και έπειτα θα μπορούν να εισαχθούν σε αυτό το λογισμικό. Η εισαγωγή απαιτεί το email και έναν κωδικό, ενώ υπάρχει και πρόσβαση μέσω κοινωνικών δικτύων όπως Facebook, twitter.

3.2.2 Moodle <https://moodle.com/>

MOODLE: Το Moodle (Modular Object Oriented Developmental Learning Environment) είναι ένα λογισμικό το οποίο βρίσκεται ελεύθερο στην αγορά και έχει ως σκοπό την διαχείριση των μαθημάτων, πιο συγκεκριμένα αποτελεί ένα σύστημα διαχείρισης της μάθησης Learning Management System ή ένα σύστημα εικονικής μάθησης. Αποτελεί ένα πακέτο λογισμικού το οποίο έχει στόχο να πραγματοποιήσει μαθήματα μέσω του διαδικτύου δηλαδή ηλεκτρονικά μαθήματα και παρέχει υπηρεσίες ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης. Η δημιουργία του έχει βασιστεί στην φιλοσοφία του κοινωνικού δομητισμού. Ως έτος ίδρυσης θεωρείται το 1999 και δημιουργός του είναι ο Αυστραλός Martin Dougiamas. Το Moodle έχει σήμερα πάνω από 200.000 χρήστες, ενώ έχει μεταφραστεί σε πάνω από 75 γλώσσες.

Στην παραπάνω εικόνα έχουμε την πλατφόρμα Moodle. Για να συνδεθεί ο φοιτητής και ο καθηγητής στην πλατφόρμα είναι απαραίτητη η δημιουργία λογαριασμού στο συγκεκριμένο λογισμικό. Για την εισαγωγή στην πλατφόρμα χρειάζεσαι ένα Όνομα χρήστη και έναν κωδικό πρόσβασης. Ενώ, μπορεί να συνδεθεί ο κάθε χρήστης μέσω των κοινωνικών δικτύων.

Δυνατότητες χρήσης του εκπαιδευτή με το λογισμικό Moodle

Ο εκπαιδευτής έχει αρκετές δυνατότητες με την χρήση του Moodle όπως:

- Την παρουσίαση του μαθήματος με τρόπο που να προκαλεί ενδιαφέρον
- Να αναθέτει πιο εύκολα εργασίες στους μαθητές και τις μαθήτριες
- Να υπάρχει μεταξύ μαθητών και καθηγητών συγχρονισμένη συζήτηση
- Μπορεί να δημιουργήσει ασκήσεις του τύπου σωστό λάθος, πολλαπλής επιλογής και σύντομης απάντησης
- Να σχηματίζει ομάδες συζητήσεων
- Να προσθέτει εκπαιδευτικό υλικό
- Να αξιολογεί εργασίες

Δυνατότητες χρήσης του μαθητή με το λογισμικό Moodle

- Μέσα αυτής της φόρμας ο μαθητής μπορεί να λαμβάνει εκπαιδευτικό υλικό
- Δίνεται η δυνατότητα να επικοινωνούν οι εκπαιδευόμενοι σε πραγματικό χρόνο με τον εκπαιδευτή, για την λύση τυχόν αποριών
- Επίσης, μπορεί να βρει στην πλατφόρμα του Moodle ασκήσεις για να λύσει έτσι ώστε να εξασκείται
- Επίσης, μπορεί ο μαθητής να ενημερώνεται για τις βαθμολογίες των μαθημάτων του

3.2.3 Lrn <https://lrn.com/>

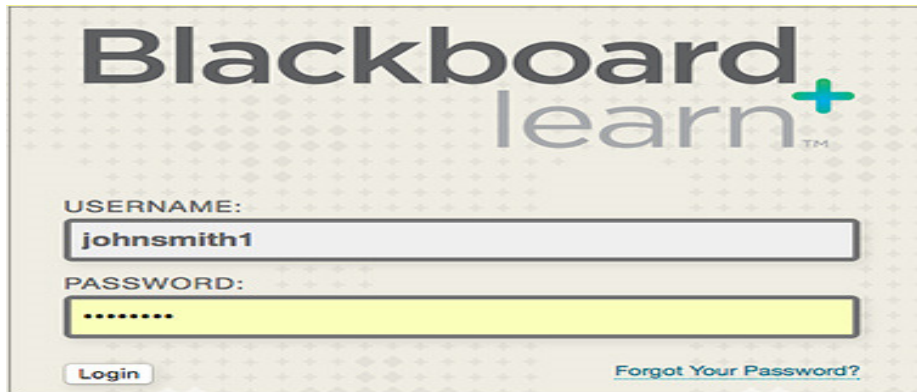
LRN: Εφαρμογή τηλεκπαίδευσης και υποστήριξης διαδικτυακών κοινοτήτων. Αναπτύχθηκε από το MIT και σήμερα υποστηρίζεται από μία διεθνή κοινοπραξία που αποτελείται από εκπαιδευτικά ιδρύματα, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, βιομηχανίες και προγραμματιστές. Χρησιμοποιείται από εκατομμύρια χρήστες παγκοσμίως.

Στην παραπάνω εικόνα βλέπουμε την πλατφόρμα εισαγωγής του λογισμικού Lrn. Για να συνδεθούν οι χρήστες στην πλατφόρμα θα πρέπει πρώτα να εγγραφούν στην φόρμουλα. Για να κάνει κάποιος χρήστης log in πρέπει να έχει ένα Όνομα χρήστη (username) και έναν Κωδικό (password).

3.2.4 Blackboard <https://www.blackboard.com/index.html>

BLACKBOARD: Η ίδρυση του λογισμικού χρονολογείται το 1997 με ιδρυτές τους Stephen Gilfus και Daniel Cane. Το λογισμικό BLACKBOARD αποτελεί έναν εκπαιδευτικό χώρο ανάπτυξης και συγγραφής εκπαιδευτικού υλικού. Έχει βασικό λόγο χρήσης το διαδίκτυο για την δημιουργία αλλά και για την πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό. Αυτό το κάνει πιο αποδοτικό και ευέλικτο. Παρέχει δυνατότητες σχεδιασμού της διεπαφής και ενσωμάτωσης των εκπαιδευτικών εργαλείων

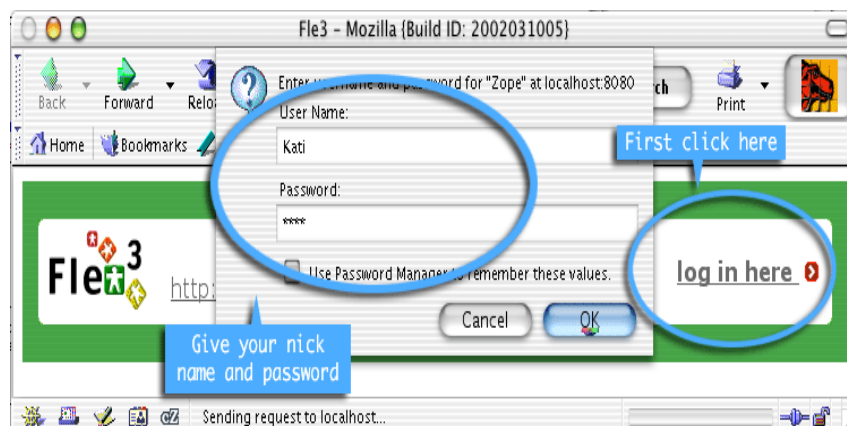

Στην παραπάνω εικόνα έχουμε την φόρμα εισαγωγής στο λογισμικό BLACKBOARD. Για να μπορέσει κάποιος μαθητή η εκπαιδευτής να συνδεθεί στο λογισμικό θα πρέπει πρώτα να έχει δημιουργήσει λογαριασμό χρησιμοποιώντας έναν Κωδικό πρόσβασης και ένα Όνομα χρήστη.

3.2.5 Fle3 <http://fle3.uiah.fi/>

FLE3: Το F(future) L(learning) E(environment)3 είναι ένα λογισμικό που έχει μεταφραστεί σε πάνω από 20 γλώσσες και χρησιμοποιείται σε πάνω από 70 χώρες, ενώ είναι γραμμένο στην PYTHON. Είναι μια πολύ χρήσιμη και δωρεάν εφαρμογή τηλεκπαίδευσης. Πρόκειται για εξυπηρέτηση λογισμικού, όπου μπορούν οι μαθητές και οι καθηγητές να βάζουν διάφορα έγγραφα και άλλα αρχεία, να τα οργανώνουν σε φακέλους και να τα μοιράζονται με άλλους.

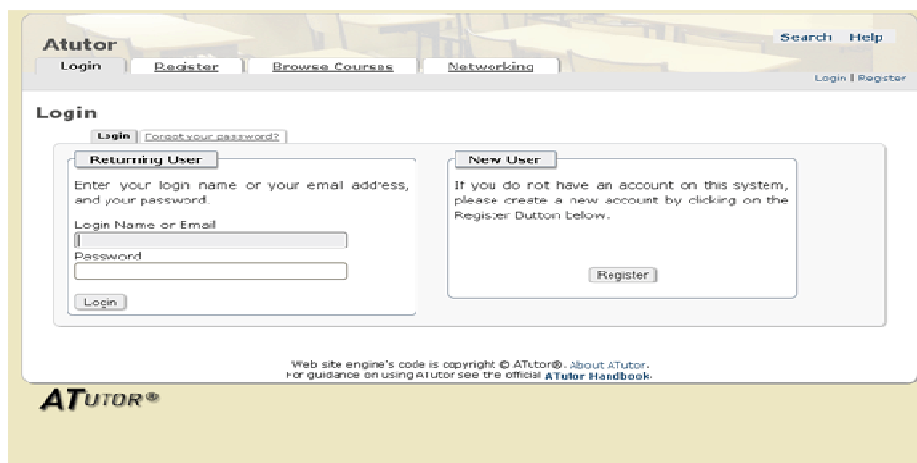

Από την παραπάνω εικόνα προκύπτει ότι το λογισμικό αυτό χρειάζεται User name και Password προκειμένου να συνδεθεί ο κάθε χρήστης. Ο κάθε χρήστης έχει ξεχωριστό κωδικό και Username με τον οποίο μπορεί να εισάγεται κάθε φορά.

3.2.6 ATutor <http://atutor.com/>

ATutor: Πρόκειται για ένα για ένα σύστημα διαχείρισης εκπαιδευτικού περιεχομένου (LCMS). Είναι μια πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης που δημιουργήθηκε από το πανεπιστήμιο του Τορόντο (Καναδάς). Είναι γραμμένο σε PHP και δεν παρουσιάζει ιδιαίτερες απαιτήσεις από πλευράς υλικού και λογισμικού από πλευράς του συστήματος σας.

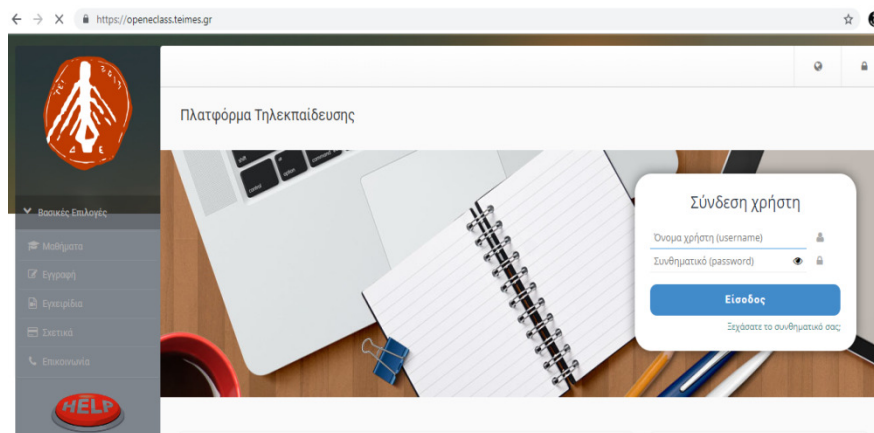

Από την παραπάνω εικόνα καταλαβαίνουμε ότι οι χρήστες θα πρέπει να έχουν εγγραφεί στο λογισμικό χρησιμοποιώντας, έναν κωδικό ένα Όνομα χρήστη ή ένα email. Όπως συμβαίνει και στα περισσότερα λογισμικά εξ' αποστάσεως μάθησης.

3.2.7 Open e Class <https://eclass.pat.teiwest.gr/>

Open e class: Ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων για την ηλεκτρονική οργάνωση, αποθήκευση και παρουσίαση του εκπαιδευτικού υλικού. Βρίσκεται ελεύθερο στην αγορά και κυκλοφόρησε για πρώτη φορά τον Μάρτιο του 2013. Αποτελεί την πρόταση του ακαδημαϊκού δικτύου GUnet για την υποστήριξη των υπηρεσιών ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης. Έχει εγκατασταθεί και γίνεται χρήση του συγκεκριμένου λογισμικού από τα περισσότερα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Στην παραπάνω εικόνα έχουμε την πλατφόρμα εισαγωγής στο λογισμικό Open e class του δικού μας ΤΕΙ. Βλέπουμε ότι για να συνδεθεί κάποιος χρειάζεται ένα Όνομα χρήστη και έναν Κωδικό όπως σε όλα τα λογισμικά αυτού του τύπου.

Δυνατότητες χρηστών στο λογισμικό Open e class

- Ατζέντα όπου παρουσιάζονται τα γεγονότα σταθμοί του μαθήματος
- Έγγραφα όπου αποθηκεύεται, οργανώνεται και παρουσιάζεται το εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος. Ειδικότερα το υποσύστημα αυτό παρέχει έναν εύχρηστο μηχανισμό για την διαχείριση, την οργάνωση και την ομαδοποίηση των εκπαιδευτικών αρχείων μέσα από ένα σύστημα καταλόγων και υποκαταλόγων
- Αναρτούνται ανακοινώσεις που έχουν να κάνουν με το μάθημα και ενημερώνουν τους εγγεγραμμένους χρήστες
- Περιοχές συζητήσεων για την ανταλλαγή απόψεων και ιδεών σε θέματα σχετικά με το μάθημα. Αποτελεί ένα υποσύστημα αλληλεπίδρασης εκπαιδευτή- εκπαιδευόμενου
- Ομάδες εργασίας αποτελούν μια συλλογή από εγγεγραμμένους χρήστες που μοιράζονται την ίδια περιοχή συζητήσεων καθώς και την ίδια περιοχή μεταμόρφωσης αρχείων και εργασιών και προάγουν την συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευόμενων
- Σύνδεσμοι – χρήσιμες πηγές από το Διαδίκτυο που αφορούν το μάθημα και ομαδοποιούνται σε κατηγορίες
- Εργασίες φοιτητών, οι φοιτητές μπορούν να λαμβάνουν εργασίες μέσω του λογισμικού και έπειτα να πραγματοποιούν την υποβολή της εργασίας και εν συνεχεία να βλέπουν τον τελικό βαθμό
- Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης που δημιουργεί ο καθηγητής έτσι ώστε να μπορέσουν οι φοιτητές να κάνουν εξάσκηση την διδακτέα ύλη του μαθήματος. Οι ασκήσεις αυτές μπορεί να έχουν την μορφή σωστού λάθους, πολλαπλής επιλογής ή συμπλήρωση κενών

- Περιγραφή μαθήματος, χώρος αποθήκευσης και διάθεσης οπτικοακουστικού εκπαιδευτικού υλικού. Υπάρχουν δύο επιλογές: προσθήκη αρχείου βίντεο και προσθήκη συνδέσμου βίντεο που βρίσκεται αποθηκευμένο σε ένα Video On Demand (VOD) Server και αφορούν το μάθημα
- Κουβέντα, χώρος στον οποίο πραγματοποιούνται συζητήσεις σε πραγματικό χρόνο ανάμεσα στους καθηγητές και τους μαθητές που είναι εγγεγραμμένοι στο λογισμικό
- Χώρος Ανταλλαγής Αρχείων όπου υποστηρίζεται η ανάδραση στην εκπαιδευτική δραστηριότητα με την ανταλλαγή αρχείων μεταξύ των υπεύθυνων καθηγητών και των εγγεγραμμένων φοιτητών του μαθήματος
- Ερωτηματολόγιο όπου είναι δυνατή η δημιουργία ερωτηματολογίου από τον εκπαιδευτή προς τους φοιτητές
- Σύστημα Wiki

3.2.8 Ilias <http://ilias.com/>

Ilias: Είναι ένα από τα πρώτα λογισμικά που έχουν χρησιμοποιηθεί στα πανεπιστήμια. Δημιουργήθηκε το 1997 από τον Wolfgang Leidhold. Είναι ένα ευέλικτο και εύχρηστο λογισμικό το οποίο βρίσκεται ελεύθερο στην αγορά. Είναι γραμμένο σε php και εδρεύει κατά κύριο λόγο στην Γερμανία.

Η εισαγωγή στο λογισμικό αυτό όπως φαίνεται και πιο πάνω γίνεται με την εξής διαδικασία. Ο χρήστης θα πρέπει να δημιουργήσει έναν λογαριασμό χρησιμοποιώντας ένα Όνομα χρήστη και έναν μοναδικό Κωδικό.

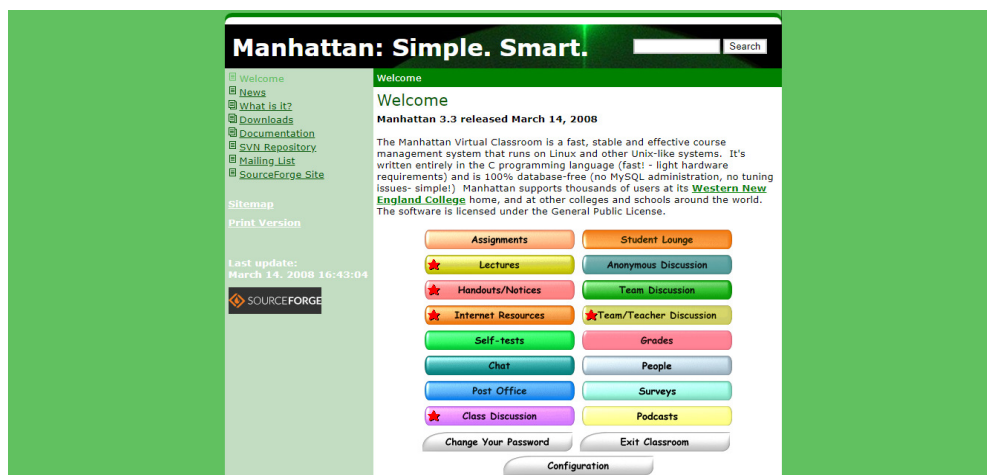
Δυνατότητες χρηστών στο λογισμικό Ilias

- Ο φοιτητής μπορεί να φτιάξει την δική του λίστα μαθημάτων
- Έχει το προσωπικό του προφίλ στο λογισμικό

- Μπορεί να δημιουργεί προσωπικές του σημειώσεις και να κρατάει ότι τον ενδιαφέρει
- Παρέχονται διάφορα blogs που είναι χρήσιμα για κάθε φοιτητή
- Ο κάθε φοιτητής έχει και το δικό του προσωπικό ημερολόγιο
- Υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας συζητήσεων σε πραγματικό χρόνο μεταξύ καθηγητών και φοιτητών
- Ο καθηγητής μπορεί να δημιουργεί διάφορα τεστ και κουίζ τα οποία έχει την δυνατότητα ο μαθητής να απαντήσει έτσι ώστε να εξασκηθεί
- Στο λογισμικό αυτό ο φοιτητής μπορεί να μαθαίνει νέα και να βλέπει ανακοινώσεις σχετικά με τα μαθήματα που τον ενδιαφέρουν

3.2.9 Manhattan <http://manhattan.sourceforge.net/>

MANHATTAN: Η πλατφόρμα MANHATTAN παρέχει και αυτή αρκετές δυνατότητες ως προς τις λειτουργικές απαιτήσεις, παρουσιάζει όμως σοβαρά τεχνικά προβλήματα, όπως η μη υποστήριξη βάσης δεδομένων και η μη φορητότητα σε διαφορετικές υπολογιστικές πλατφόρμες του κώδικα της.

Στο λογισμικό αυτό παρέχεται στον χρήστη η δυνατότητα εγγραφής μέσω της δημιουργίας λογαριασμού έχοντας ως προαπαιτούμενο έναν κωδικό πρόσβασης και ένα όνομα χρήστη. Σε αυτό το λογισμικό ο κάθε φοιτητής μπορεί παρακολουθεί διαλέξεις, να συμμετέχει σε συζητήσεις μεταξύ των χρηστών, να παίρνει σημειώσεις στα μαθήματα που τον ενδιαφέρουν και πολλά άλλα.

3.3 Κριτήρια Επιλογής Λογισμικού

Η επιλογή λογισμικού εξαρτάται άμεσα από τις απαιτήσεις κάθε εφαρμογής. Τέσσερα είναι τα κριτήρια που περιλαμβάνει η σωστή επιλογή λογισμικού σε ένα γενικότερο πλαίσιο. Αυτά είναι τα εξής:

- **Εκπλήρωση των απαιτούμενων χαρακτηριστικών**

Είναι προφανές ότι η επιλογή λογισμικού θα πρέπει να πληρεί όλα τα χαρακτηριστικά που θα βοηθούν το έργο στην υλοποίηση των στόχων αρκετά εύκολα και αποδοτικά

- **Τεχνολογική υποδομή της βιβλιοθήκης**

Ένα ακόμα σημαντικό κριτήριο για την επιλογή του λογισμικού είναι το να μπορεί να υποστηριχθεί και εν συνεχεία να εγκατασταθεί κυρίως σε UNIX SERVER, που θα θεωρείται αξιόπιστος και ασφαλής από τους τεχνικούς της βιβλιοθήκης.

- **Χαμηλό κόστος**

Ένας σημαντικός και καθοριστικός παράγοντας είναι η αγορά του λογισμικού στο χαμηλότερο δυνατόν κόστος. Το κόστος αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει τις διαδικασίες της πιθανής ανάπτυξης του λογισμικού αλλά και τα έξοδα για την συντήρηση του.

- **Γλώσσα**

Ένα ακόμα καθοριστικό κριτήριο αποτελεί η υποστήριξη του λογισμικού από την ελληνική γλώσσα. Χρειάζεται το λογισμικό αυτό εάν δεν είναι ήδη ελληνοποιημένο να μεταφραστεί στα ελληνικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Εκπαιδευτικό υλικό

4.1 Εισαγωγή

Η κύρια ενασχόληση μας αφορά το εκπαιδευτικό υλικό και ο λόγος είναι πως οι σπουδαστές που χρησιμοποιούν την εκπαίδευση από απόσταση έχουν μεγαλύτερη εξάρτηση από το εκπαιδευτικό υλικό σε σχέση με αυτούς της συμβατικής εκπαίδευσης. Το εκπαιδευτικό υλικό πρέπει να έχει σχεδιαστεί με τρόπο που θα αναπληρώνει σε μεγάλο βαθμό τον εκάστοτε διδάσκοντα. Θα πρέπει να εκπληρώνει τις ανάγκες της ανοιχτής εκπαίδευσης, δίνοντας την δυνατότητα στους σπουδαστές να μελετήσουν στον δικό τους χώρο, τόπο και με τον ρυθμό της επιλογής τους. Επομένως, το εκπαιδευτικό υλικό θα πρέπει να έχει ρόλο οδηγού στην μελέτη του σπουδαστή, θα πρέπει να του δίνει την δυνατότητα αλληλεπίδρασης με το μαθησιακό υλικό, να του λύνει απορίες, ενώ ο σπουδαστής μπορεί να αξιολογείται και να ενημερώνεται για την πρόοδο του και να του παρέχει ελευθερίες όπως τον τόπο, τον χρόνο και τον ρυθμό της μελέτης που ο σπουδαστής επιθυμεί, όπως αναφέραμε και πιο πάνω.

4.2 Χαρακτηριστικά έντυπου εκπαιδευτικού υλικού

Σε σχέση με το έντυπο υλικό, προτού σχεδιαστεί θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μια μελέτη στα χαρακτηριστικά των χρηστών του υλικού. Εν συνεχεία, έχουμε τον καθορισμό των στόχων δηλαδή τις γνώσεις και τις δεξιότητες που θα αποκτήσουν οι σπουδαστές από το εκπαιδευτικό υλικό. Το επόμενο βήμα περιέχει τον καθορισμό των αναλυτικών περιεχομένων. Ακολούθως πρέπει να δοθεί βάση στην επιλογή των μορφών υλικού που θα χρησιμοποιηθούν π.χ. εκπαιδευτικό λογισμικό, έντυπο, οπτικοακουστικό, κλπ. Στην συνέχεια, πραγματοποιείται εξέταση πάνω στο υπάρχον υλικό και στην πορεία και την ανάπτυξη της πρώτης έκδοσης του υλικού. Η ολοκλήρωση της πρώτης έκδοσης πραγματοποιείται με την βελτίωση του υλικού αξιολόγησης των σπουδαστών και στη συνέχεια ακολουθεί η αξιολόγηση του υλικού. Το εκπαιδευτικό υλικό μπορεί να επηρεαστεί από παράγοντες όπως ο διαθέσιμος χρόνος των σπουδαστών για μελέτη λόγω επαγγελματικών, οικογενειακών υποχρεώσεων, σε περίπτωση ύπαρξης προηγούμενης εκπαίδευσης και εάν προβλέπονται δίδακτρα στα οποία θα είναι ενσωματωμένα τα έξοδα για το εκπαιδευτικό υλικό. Βασικά χαρακτηριστικά που αποκτήθηκαν στην πορεία από το εκπαιδευτικό υλικό είναι ο καθορισμός σαφώς διατυπωμένων στόχων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων σε κάθε τμήμα, κεφάλαιο και ένα κείμενο το οποίο θα είναι επεξηγηματικό, φιλικό, ενώ θα είναι πλαισιωμένο από παραδείγματα καθώς και από συμβουλές για τον τρόπο μελέτης του υλικού. Απαραίτητη είναι η

παράθεση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων στο έντυπο υλικό γιατί δίνεται η δυνατότητα στον φοιτητή να κατανοήσει πιο εύκολα τον στόχο επίτευξης, δίνεται η δυνατότητα στον σπουδαστή να αξιολογήσει τον εαυτό του, ενώ τον ενθαρρύνει να συνεχίσει την προσπάθεια. Το BLOOM θεωρείται το πιο διαδεδομένο και αποδεκτό από όλους σύστημα ταξινόμησης των αναμενόμενων αποτελεσμάτων, σε αυτό τα προσδοκώμενα αποτελέσματα κατατάσσονται ανάλογα με τον γνωστικό τομέα π.χ. κατανόηση, εφαρμογή, ανάλυση, σύνθεση και αξιολόγηση. Το συναισθηματικό τομέα π.χ. πρόσληψη, ανταπόκριση και εκτίμηση. Και τελευταίος είναι ο ψυχοκινητικός τομέας. Ένα κομβικό κομμάτι των συστημάτων εξ' αποστάσεως μάθησης είναι οι ασκήσεις που αφορούν την αυτοαξιολόγηση. Αυτές αφορούν τα αναμενόμενα αποτελέσματα και παρέχουν στον σπουδαστή την δυνατότητα να εντοπίζει τις αδυναμίες του και να οδηγείται στη συνεχή πρόοδο, κάτι που θα έχει ως αποτέλεσμα την ολοκλήρωση των αναμενόμενων γνώσεων που έχει ως στόχο να αποκτήσει. Ολοκληρώνοντας μια ακόμη σημαντική διαδικασία για μια διαρκή αξιολόγηση των σπουδαστών είναι οι εργασίες που θα στέλνουν στον καθηγητή τους για διόρθωση και πιθανές παρατηρήσεις.

4.3 Χαρακτηριστικά του οπτικοακουστικού υλικού

Αρχικά υπήρχε η μετάδοση εκπαιδευτικών προγραμμάτων με την χρήση ραδιοφώνου, το οποίο αποτελεί βασικό οπτικό μέσο. Έπειτα η μετάδοση του ήχου γίνεται με την κασέτα η οποία έχει ένα μεγάλο πλεονέκτημα την αποθήκευση αρχείων.

Η χρήση της κασέτας για εκπαιδευτικούς σκοπούς:

- *Πληροφορεί συμπληρωματικά με τρόπο ζωντανό και κατανοητό.* Το πλεονέκτημα της κασέτας είναι το γεγονός ότι κάποιος μπορεί να μεταφέρει πληροφορίες που υπό άλλες συνθήκες είναι αδύνατον να ενταχθούν σε έντυπο υλικό.
- *Βοηθά στην πραγματοποίηση ή στην αξιολόγηση κάποιας εργασίας.* Ο διδασκόμενος μπορεί μέσω της κασέτας να ακούει οδηγίες και τρόπους έτσι ώστε να συγγράψει μια εργασία.
- *Αποτελεί την αρχή για νέες ιδέες* επειδή μεταφέρει συμπληρωματικές πληροφορίες από ειδικούς.
- *Δραματοποιεί.* Παρουσιάζει με μεγάλη ζωντάνια και παραστατικότητα μια κατάσταση.
- *Μεταφέρει προφορικό λόγο ξένων γλωσσών.* Με την κασέτα μας δίνεται η δυνατότητα να ακούμε σε οποιαδήποτε γλώσσα επιθυμούμε συνομιλίες.
- *Αποτελεί ευέλικτο, εύχρηστο και φθινό εργαλείο*

Η κασέτα στην γενική της μορφή μπορεί να αποτελεί είτε συμπληρωματικό μέσο έντυπου υλικού είτε κύριο. Σε μία κασέτα μπορεί να υπάρχει μια αφήγηση, μια

διάλεξη, μια συνέντευξη η ακόμα και μια δραστηριότητα. Κατά την παραγωγή μιας κασέτας θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη επιλογή των ομιλητών, στο σενάριο, την σκηνοθεσία, την επιλογή τεχνικών, μηχανημάτων, συνεργατών και τέλος τον εξοπλισμό του. Το επόμενο βήμα ήταν η κινούμενη εικόνα, λόγω και του χαμηλού κόστους παραγωγής ενός video αναπτύχθηκαν αρκετά εκπαιδευτικά video. Όσον αφορά τώρα την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο το έντυπο υλικό και το βίντεο, το οποίο όταν είναι σωστά διαμορφωμένο και σχεδιασμένο μπορεί να αποτελέσει ένα τέλειο αποτέλεσμα. Το βίντεο παρέχει και ήχο και εικόνα, αυτό δίνει την δυνατότητα στο μαθητή να καταλάβει με μεγαλύτερη ευκολία την διδακτέα ύλη. Τέλος, το βίντεο είναι μια δύσκολη διαδικασία αν σκεφτεί κανείς την επεξεργασία που χρειάζεται καθώς και το κόστος παραγωγής.

4.4 Λογισμικό για εκπαιδευτικούς σκοπούς

Σ αυτό το κεφάλαιο θα δούμε πως ένας Η/Υ μπορεί να υποστηρίξει οποιοδήποτε διδακτικό έργο με το κατάλληλο λογισμικό. Με την χρήση των Η/Υ αναδείχθηκε η μάθηση που στηρίζεται στην τεχνολογία (Technology based learning- TBL). Παρόλο αυτά ο όρος που θα επικρατήσει είναι αυτός της εκπαίδευσης που βασίζεται στους υπολογιστές (Computer Based education- CBE) , ενώ η προ αναφέρουσα εκπαίδευση δεν είχε μεγάλες διαφορές από αυτή του ENIAC το 1995. Το 1959 αναπτύχθηκε ένα υπολογιστικό σύστημα που είχε ως στόχο την εξατομικευμένη εκπαιδευτική καθοδήγηση. Το 1971 εμφανίζεται το σύστημα που μπορούσε να τρέξει προγράμματα μαθηματικών και αγγλικής γλώσσας τα οποία ήταν φτιαγμένα για μεσαίους υπολογιστές. Σύμφωνα με συνεχόμενες έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί καταλήξαμε στο γεγονός ότι η διδασκαλία μέσω των υπολογιστών βοηθούν σε πολύ μεγάλο βαθμό τους μαθητές. Γεγονός είναι ότι ο Η/Υ δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αντικαταστήσει τον δάσκαλο, μπορεί όμως να κάνει πιο αποδοτική την διδασκαλία και να βοηθήσει τους μαθητές να βρουν τον ρυθμό τους και η απόδοση τους να κινείται σε υψηλούς ρυθμούς. Όλα τα παραπάνω μας οδηγούν σε ένα αποτέλεσμα, το αποτέλεσμα είναι ότι δεν έχουμε μόνο διμελής σχέση καθηγητή-μαθητή αλλά και τριμελή μαθητή-καθηγητή-υπολογιστή.

Τα στάδια που πέρασε τα τελευταία χρόνια ο Η/Υ ήταν:

- Ο Η/Υ ως αντικείμενο εκπαίδευσης
- Ο Η/Υ υποστηρίζει τη μάθηση με διεργασίες μέσα από εξιδεικευμένα προγράμματα
- Ο Η/Υ υποστηρίζει τη μάθηση με γενικά ελεύθερου περιεχόμενου προγράμματα
- Ο Η/Υ υποστηρίζει εξιδεικευμένες ανάγκες χρησιμοποιώντας κατάλληλα προγράμματα

Η χρήση του υπολογιστή στην χώρα μας έκανε την εμφάνιση του το 1987-1988 , χρησιμοποιώντας το στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση . Γενικά η εμφάνιση των υπολογιστών στην εκπαίδευση άργησε αρκετά σε σχέση με άλλες χώρες. Σύμφωνα με έρευνες ο λόγος που οι καθηγητές φοβούνται να χρησιμοποιήσουν τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές στην εκπαίδευση είναι ψυχολογικοί. Αυτό μας δείχνει ότι οι καθηγητές έχουν χαμηλή εκτίμηση για τον εαυτό τους σχετικά με τις δυνατότητες τους στους υπολογιστές. Ένας ακόμα λόγος είναι η εμπειρία και συγκεκριμένα στους παλιούς καθηγητές οι οποίοι έχουν συνηθίσει στη συμβατική διδασκαλία και αποφεύγουν την χρήση υπολογιστών. Όλα τα παραπάνω μας δείχνουν ότι οι σχεδιαστές αυτών των λογισμικών θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψιν τους και την «κουμπιοτεροφοβία» των εκπαιδευτικών, και να βρουν τρόπους ώστε να είναι φιλικά προς αυτούς. Η δεκαετία του 1970 είναι κομβική για την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού λογισμικού.

Τρεις είναι οι τρόποι που χρησιμοποιείται ο Η/Υ στην εκπαίδευση

- Υποστήριξη μαθησιακών πηγών με χρήση του υπολογιστή. Ο υπολογιστής μπορεί με αυτόν τον τρόπο να παρέχει στο χρήστη ηλεκτρονική βιβλιοθήκη, βάσεις δεδομένων, κλπ.
- Καθοδήγηση που διαχειρίζεται υπολογιστή. Σε αυτή την περίπτωση ο υπολογιστής χρησιμοποιείται ως διοικητικό όργανο και δεν συμμετέχει άμεσα στη προσφορά γνώσης.
- Α) Εκπαιδευτικά συστήματα εκμάθησης με την χρήση υπολογιστή. Τα οποία είναι: i) το μοντέλο της διδασκαλίας, σε αυτό το μοντέλο εντάσσονται τα εξής: α) εκπαιδευτικά συστήματα διδασκαλίας στα οποία μαθήματα ο υπολογιστής παίρνει εξ ολοκλήρου την θέση του καθηγητή και β) εκπαιδευτικά συστήματα πρακτικής και εξάσκησης, ii) το μοντέλο της αποκάλυψης στο οποίο ο υπολογιστής λειτουργεί ως ενδιάμεσος μεταξύ μαθητή και εκπαιδευτή, iii) το μοντέλο της εικασίας που αναφέρεται στο σχεδιασμό και την δοκιμή ενός μοντέλου μιας πραγματικής κατάστασης από τον ίδιο τον χρήστη σε πακέτα τεχνητής νοημοσύνης και εφαρμογών της επιστήμης των υπολογιστών, iv) απελευθερωτικό μοντέλο, σε αυτή την περίπτωση ο υπολογιστής διευκολύνει τους μαθητές και τους καθηγητές απελευθερώνοντάς τους από κουραστικές και μη δημιουργικές διαδικασίες. Β) Εκπαιδευτικά συστήματα τα οποία χρησιμοποιούν τεχνικές της τεχνητής νοημοσύνης. Τα συστήματα που δημιουργούνται στα πλαίσια αυτού του μοντέλου ανάγονται στις εξής κατηγορίες : I) διδακτικά-μαθησιακά περιβάλλοντα με την χρήση έμπειρων συστημάτων, II) νοήμονα διδακτικά συστήματα, III) Εκπαιδευτικά συστήματα τα οποία χρησιμοποιούν τεχνητή νοημοσύνη.

Στην γενική του μορφή ένα εκπαιδευτικό λογισμικό θα πρέπει να είναι σε αλληλεπίδραση με τον χρήστη και να του μεταφέρει πολλές βοήθειες και γνώσεις

μέσω ήχου, βίντεο η εικόνας. Ολοκληρώνοντας θα πρέπει να δίνει την δυνατότητα στο χρήστη να εξερευνά διάφορα θέματα και να μαθαίνει νέα πράγματα. Τα εργαλεία είναι αυτά που θα βοηθήσουν την πληροφορία να παρουσιασθεί στην εκπαίδευση, αυτό επιτυγχάνεται με την τηλεόραση, το βίντεο, το ηχοσύστημα, κλπ. Με τον όρο πολυμέσα εννοούμε την μετάδοση πληροφορίας μέσω υπολογιστή σε συνδυασμό κειμένου, ήχου, μουσικής, γραφικών, κίνησης, σταθερής και κινούμενης εικόνας. Η εκπαίδευση θεωρείται ο καλύτερος τομέας για να αναπτυχθούν τα πολυμέσα και αυτό γιατί είναι ο καλύτερος τρόπος να κεντρισθεί το ενδιαφέρον ενός μαθητή.

4.5 Αξιολόγηση του λογισμικού και διδασκαλία με αυτό

Τα παιδαγωγικά κριτήρια είναι αυτά που μας δείχνουν κατά πόσο ένα λογισμικό έχει πετύχει τους στόχους του, δηλαδή αν είναι κατάλληλο το στο κοινό για το οποίο απευθύνεται από την άποψη δεξιοτήτων που προϋποθέτει η χρήση του. Τα κριτήρια όμως που θα λάβουμε υπόψιν είναι τα τεχνικά. Ακόμα ένα σημαντικό θέμα είναι η διασφάλιση και η διαφύλαξη των αρχείων του χρήστη. Έπειτα σημαντικό κριτήριο είναι αυτό του κόστους, για παράδειγμα παρατηρούμε αν η τιμή του προϊόντος υπερβαίνει την τιμή άλλων προϊόντων ίδιας χρήσης, το κόστος που θα απαιτείται εάν κάποιος θέλει να αναβαθμίσει το λογισμικό. Η τηλεεκπαίδευση χρειάζεται ένα αλληλεπιδραστικό λογισμικό στο οποίο να μπορούν να ενσωματώνονται και πολυμέσα. Αυτού του είδους λογισμικά θεωρούνται ιδανικά για την εκπαίδευση και βοηθούν τους σπουδαστές να γίνονται όλο και καλύτερη με την λύση ασκήσεων ή ερωτήσεων, ενώ ανάλογα με τις αντιδράσεις των φοιτητών το πρόγραμμα διαμορφώνεται. Γενικά ένα λογισμικό τέτοιου είδους μπορεί να βαθμολογεί, ενώ θα μπορούσε ο φοιτητής να συνεχίζει την προσπέλαση στην ύλη μόνο όταν έπαιρνε καλούς βαθμούς. Σε περίπτωση που αυτό δεν γινόταν θα οδηγούταν στο να ξαναεπαναλάβει τις ίδιες ασκήσεις.

Όσον αφορά τα πλεονεκτήματα του εκπαιδευτικού λογισμικού είναι τα εξής:

- Ευνοείται η αλληλεπίδραση μεταξύ διδακτέας ύλης και καθηγητών
- Ευνοούνται οι διαδικασίες αξιολόγησης. Ο μαθητής μπορεί να ξέρει οποιαδήποτε χρονική στιγμή επιθυμεί την κατάσταση στην οποία βρίσκεται
- Καθοδηγεί τους μαθητές με την χρησιμοποίηση διάφορων μέσων π.χ. εικόνα, ήχο, βίντεο

Αυτή η κατάσταση όμως έχει και κάποια αρνητικά δεδομένα. Ένα αρνητικό είναι το γεγονός ότι οι φοιτητές απομονώνονται καθώς η επαφή με καθηγητές χάνεται και η κύρια επαφή τους είναι με τον υπολογιστή. Επίσης ένα αρνητικό είναι ότι οι αντιδράσεις των φοιτητών δεν μπορούν να κατανοηθούν εξ ολοκλήρου, πόσο μάλλον από ένα λογισμικό. Σε αυτή την περίπτωση είναι δύσκολο να σχεδιαστούν λογισμικά τα οποία να μπορούν να εξυπηρετήσουν όλους τους φοιτητές. Ο

συνδυασμός διάφορων μορφών διδασκαλίας θα μας έδινε τα καλύτερα αποτελέσματα ώστε η ΑΑΕ να ικανοποιήσει στον μέγιστο βαθμό τις ανάγκες των σπουδαστών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Σχεδιασμός συστημάτων εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης

5.1 Εισαγωγή

Στο προηγούμενο κεφάλαιο κάναμε εκτενή αναφορά στο εκπαιδευτικό υλικό και στην μεγάλη προσοχή που πρέπει να δώσουμε σχετικά με την οργάνωση του. Σε αυτό το κεφάλαιο θα ασχοληθούμε με τους παράγοντες που θα μας οδηγήσουν στη δημιουργία ενός σωστού συστήματος εξ' αποστάσεως μάθησης. Τέτοιοι παράγοντες μπορεί να είναι οι σπουδαστές, τα προγράμματα καθώς και τα μέσα που χρησιμοποιούμε για να πραγματοποιήσουμε τα προγράμματα. Ένα από τα πρώτα και πιο σημαντικά διλλήματα που είχαν να αντιμετωπίσουν οι σχεδιαστές τέτοιου είδους λογισμικών είχε να κάνει με την επιλογή ενός αυτόνομου ιδρύματος παροχής εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης ή σε ένα υπάρχον τμήμα ενός σχολείου, ενός πανεπιστημίου. Συνοψίζοντας, ένα ίδρυμα με δέκα χιλιάδες σπουδαστές η λιγότερους θα ήταν προτιμότερο να βασιστούν σε ένα σύστημα βασισμένο σε ένα συμβατικό ίδρυμα, ενώ αν ο αριθμός των φοιτητών έφτανε ή ξεπερνούσε τις είκοσι χιλιάδες θα ήταν προτιμότερο ένα αυτόνομο ίδρυμα.

5.2 Χαρακτηριστικά σπουδαστών σε ένα εξ αποστάσεως σύστημα εκπαίδευσης

Όσον αφορά τους σχεδιαστές των λογισμικών εξ' αποστάσεως μάθησης θα πρέπει να σκεφτούν και τα χαρακτηριστικά εκείνα των υποψήφιων σπουδαστών για να μπορέσουν να προβλέψουν αν και με ποιους όρους θα ολοκληρώσουν τις σπουδές τους. Κατά κύριο λόγο μιλάμε για φοιτητές που εργάζονται για να ζήσουν, έχουν μια χαμηλότερη επιπέδου εκπαίδευση, είναι μεγαλύτερης ηλικίας και ζουν αρκετά μακριά από το πιο κοντινό εκπαιδευτικό ίδρυμα που διαθέτει το πρόγραμμα το οποίο χρειάζονται. Οι σπουδαστές αυτοί είναι υποχρεωμένοι να συνδυάσουν ένα απαιτητικό πρόγραμμα που διαθέτει σπίτι, δουλειά, οικογένεια, ελεύθερο χρόνο και σπουδές. Πολλοί είναι οι λόγοι που οδηγούν τον σπουδαστή να κάνει μαθήματα, όπως να αναπτύξει το εκπαιδευτικό του επίπεδο με στόχο την απόκτηση καλύτερης εργασίας ή της απόκτησης γνώσεων. Στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση δημιουργούνται απαιτήσεις από τον φοιτητή που ίσως να μην μπορούν να την φέρουν όλοι εις πέρας, για παράδειγμα ο φοιτητής είναι απομονωμένος διότι λόγω της μη ύπαρξης άλλων σπουδαστών δημιουργείται έλλειψη στα κίνητρα ενεργητικότητας, αυτό το στοιχείο δημιουργεί μεγάλες δυσκολίες στους φοιτητές που δεν μπορούν να προσαρμοστούν σε αυτές τις συνθήκες. Παρατηρούμε από τους σπουδαστές του συγκεκριμένου είδους εκπαίδευσης μια έλλειψη σιγουριάς

για τον εαυτό τους λόγω της μη εξοικείωσης με την τεχνολογία, ενώ δεν υπάρχει άμεση επικοινωνία με τον εκπαιδευτή και με αυτόν τον τρόπο δεν υπάρχει υποστήριξη άμεσα από κάπου. Ένα μαθησιακό πρόβλημα που παρατηρείται σε αυτή την περίπτωση είναι πως τα άτομα αυτά βασίζονται κυρίως στη απομνημόνευση γεγονότων χωρίς να δίνουν ιδιαίτερη σημασία στην εξάσκηση πάνω σε ένα γραπτό τεστ και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την μη κατανόηση της ύλης του μαθήματος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ο φοιτητής να εγκαταλείπει τις σπουδές λόγω της μη εξοικείωσης του με την συγκεκριμένη μορφή μάθησης. Για να μπορέσει ο εκπαιδευόμενος να φέρει εις πέρας όλη αυτή την διαδικασία σημαντικό ρόλο διαδραματίζει ο χρόνος που αφιερώνει στην μελέτη για τις σπουδές του. Τέλος, παρατηρείται πως η εγκατάλειψη των σπουδών είναι ανύπαρκτη όταν το πρόγραμμα αποτελεί μέρος της επαγγελματικής απασχόλησης του σπουδαστή.

5.3 Διαφορές ανάμεσα σε φοιτητές του Ανοικτού Πανεπιστημίου (Μ. Βρετανία) και τους άλλους φοιτητές άλλων πανεπιστημίων

Στο ανοικτό πανεπιστήμιο το 75% των φοιτητών είναι μεταξύ 30-55 ετών. Αυτά τα άτομα έχουν διαφορετικές εμπειρίες και απόψεις που δεν έχουν να κάνουν με τις σπουδές του και γενικά με την εκπαίδευσή τους. Για αυτό τον λόγο έχουμε διαφορετικές απόψεις και κατηγορίες φοιτητών. Σε μία κατηγορία μπορούμε να βάλουμε τους φοιτητές που αποφασίζουν να ξεχάσουν ότι είχαν μάθει μέχρι τώρα και να ξεκινήσουν από την αρχή. Άλλη κατηγορία είναι αυτοί που ικανοποιούν τις φιλοδοξίες τους έτσι ώστε να έχουν ένα καλύτερο επαγγελματικό μέλλον. Επίσης, μία κατηγορία μπορεί να θεωρηθεί αυτή στην οποία οι φοιτητές βάζουν σε δεύτερη μοίρα τις σπουδές τους και έχουν ως κύριο μέλημα την οικογένειά τους και την εργασία τους. Ένα σημαντικό θέμα είναι ότι ο κάθε φοιτητής που θέλει να σπουδάσει θα πρέπει να έχει εξασφαλίσει χρήματα τα οποία όμως θα κάνουν απόσβεση σε βάθος χρόνων. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την οικονομική πίεση των γονιών του κάθε φοιτητή.

Όλα τα παραπάνω έχουν να κάνουν με τα ανοικτά πανεπιστήμια. Όσον αφορά τα συμβατικά πανεπιστήμια τα οποία έχουν ηλικίες κάτω των 25 ετών και η εργασιακή τους εμπειρία είναι τις περισσότερες φορές μηδαμινή. Αποτελείται από ανθρώπους που είναι «αναγκασμένοι» να ακολουθήσουν την πορεία αυτής της εκπαίδευσης λόγω και της προηγούμενης εκπαίδευσής τους με το ίδιο σύστημα. Αυτό συνήθως συμβαίνει επειδή οι γονείς οδηγούν επιθυμούν αυτή την επιλογή, λόγω περιορισμένου εισοδήματος είτε δεν υπάρχει καλύτερη επιλογή την συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Τα συμβατικά πανεπιστήμια όμως στα οποία οι φοιτητές έχουν ευκολότερη πρόσβαση στους καθηγητές, στους συμφοιτητές, κλπ. Διαθέτουν

καλύτερο επαγγελματικό μέλλον παρόλο που οι απόφοιτοι δεν είναι ιδιαίτερα χρήσιμοι για τους εργοδότες αλλά έχουν τις δυνατότητες να εξελιχθούν.

5.4 Προγράμματα που θα εφαρμοστούν σε ένα εξ αποστάσεως σύστημα

Στις μέρες μας είναι δεδομένο πλέον ότι μπορεί να διδαχθεί οποιοδήποτε αντικείμενο από απόσταση, το μόνο ερωτηματικό που προκύπτει από αυτή την κατάσταση είναι η πιστοποίηση σπουδών που κάθε τμήμα προσφέρει. Στη γενική τους μορφή οι σπουδές από απόσταση είναι πολύ δύσκολες και απαιτητικές και για αυτό δεν υπάρχει λόγος κάποιος να τις επιλέγει αν δεν υπάρχει και η αντίστοιχη πιστοποίηση. Για αυτό τα προγράμματα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης θα πρέπει να είναι έτσι δομημένα ώστε να προσελκύουν περισσότερους φοιτητές. Για να εδραιωθεί η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση έχει δύο σημαντικούς παράγοντες, α) η ποιότητα των προγραμμάτων και β) η πιστοποίηση από το εκάστοτε ίδρυμα. Τα αυτόνομα ιδρύματα χωρίζονται σε δύο ομάδες, στα ιδιωτικά τα οποία έχουν πολύ μικρό αριθμό εγγραφών. Και στη δεύτερη ομάδα ανήκουν τα πανεπιστήμια εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Σε αυτή την περίπτωση τα πτυχία παρέχονται από το εκάστοτε εκπαιδευτικό ίδρυμα. Υπάρχει και μία τελευταία ομάδα στην οποία ξεχωρίζονται οι εσωτερικοί από τους εξωτερικούς φοιτητές και η πιστοποίηση δεν αντιμετωπίζει πρόβλημα διότι και οι εξωτερικοί και οι εσωτερικοί φοιτητές εξετάζονται πάνω στις ίδιες ασκήσεις.

5.5 Επιλογή των μέσων για τον σχεδιασμό ενός συστήματος

Οι σχεδιαστές αυτών των συστημάτων έχουν βοηθήσει αρκετά από χρήσιμη βιβλιογραφία που αυξάνεται συνεχώς καθώς και από εκπαιδευτικά μέσα που έχουν ελεγχθεί με την πάροδο του χρόνου. Τα μέσα που χρησιμοποιούν οι σχεδιαστές για την δημιουργία τέτοιων λογισμικών έχει να κάνει με τα μέσα που διαθέτουν, το κύρος της παρεχόμενης εκπαίδευσης καθώς και το κόστος στο οποίο περιλαμβάνονται και τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν. Ανάλογα με τον σκοπό που έχουμε διαλέγουμε και τα κατάλληλα μέσα. Για παράδειγμα, το έντυπο υλικό αποτελούσε την καλύτερη λύση αλλά στις μέρες μας επικρατέστερα θεωρούνται η τηλεδιάσκεψη και το e-mail.

5.6 Ρόλος της διοίκησης στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση

Οι οργανισμοί έχουν και αρκετές ανάγκες έτσι ώστε να λειτουργούν ομαλά. Δύο είναι τα κύρια λειτουργικά υποσυστήματα, α) η ανάπτυξη προγραμμάτων που περιλαμβάνει τον σχεδιασμό του και την επιλογή μεθόδου διδασκαλίας, β) υπηρεσίες υποστήριξης σπουδαστών που περιλαμβάνει την μεθοδολογία και τον

τρόπο παρουσίασης του προγράμματος σε μηχανική ή ηλεκτρονική μορφή. Στο δεύτερο λειτουργικό υποσύστημα στόχος είναι η πλήρης υποστήριξη προς τον μαθητή ώστε να του τα κάνει όλα ευκολότερα και να του παρέχει μεγάλη ποσότητα γνώσης. Αυτά τα δύο υποσυστήματα είναι και η διαφορά μεταξύ συστημάτων εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης από άλλες μορφές εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Στο συγκεκριμένο σύστημα γίνονται ενέργειες όπως η προετοιμασία έντυπου και μη έντυπου υλικού και το πώς το μάθημα θα δομηθεί ώστε να γίνεται κατανοητό από τους όλους τους σπουδαστές. Μέσα σε αυτό το υλικό μπορούμε να βρούμε ασκήσεις εξάσκησης, να εξασκηθούμε στα εργαστήρια, εργασίες και γενικά οτιδήποτε μπορούμε να βρούμε και στο υλικό ενός συμβατικού εκπαιδευτικού ιδρύματος. Το έργο αυτό μπορεί να δοθεί είτε σε ένα άτομο είτε σε μία ομάδα ατόμων που μπορούν να συνεργαστούν μεταξύ τους με κοινό στόχο.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Μέσω αυτών των υπηρεσιών μπορεί να πραγματοποιηθεί ο μηχανισμός ανατροφοδότησης. Αυτό που επιδιώκουμε είναι ένα κλειστό σύστημα με αρνητική ανατροφοδότηση. Αυτό σημαίνει ότι έχουμε ένα σύστημα που θέτει ως στόχο ο οποίος ταυτίζεται με το επιθυμητό αποτέλεσμα και λόγω της αρνητικής ανατροφοδότησης να περιορίσουμε τις αντιφάσεις.

5.7 Ο δρόμος προς μια αποτελεσματικότερη εξ' αποστάσεως εκπαίδευση

Το μεγαλύτερο μειονέκτημα στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση έχει να κάνει με την μη συχνή επαφή μαθητή-καθηγητή, για αυτό τον λόγο οι μαθητές χρειάζονται μεγαλύτερη παρότρυνση. Οι καθηγητές μπορούν να το πετύχουν αυτό με συχνές συζητήσεις, προετοιμάζοντας τους καλά για το μάθημα και εμπυχώνοντας τους. Οι μαθητές με την σειρά τους έχουν ανάγκη από την αναγνώριση οποιασδήποτε προσπάθειας τους διότι πολλοί φοιτητές δεν πιστεύουν στις δυνάμεις τους και στο ότι μπορούν να φέρουν εις πέρας τα μαθήματά τους. Για αυτό οι εκπαιδευτές θα πρέπει να είναι συνεχώς δίπλα στους μαθητές λύνοντάς τους οποιαδήποτε απορία έχουν έτσι ώστε να βελτιώνονται συνεχώς. Πολλοί φοιτητές όμως αποδίδουν καλύτερα όντας σε μία ομάδα, για αυτό πρέπει να γίνονται και ομαδικές εργασίες η εξετάσεις και να επιδιώκεται η επαφή μεταξύ των φοιτητών. Κάτι στο οποίο πρέπει να αναφερθούμε είναι ότι οι φοιτητές μαθαίνουν καλύτερα και ευκολότερα με την χρήση παραδειγμάτων και για αυτό το λόγο πολλοί καθηγητές χρησιμοποιούν αυτή την μέθοδο διδασκαλίας. Με την πάροδο των χρόνων παρατηρούμε ότι μειώνονται τα άτομα που μεσολαβούν ανάμεσα σε καθηγητή-μαθητή και οδηγούμαστε σε μία διαφορετική διδασκαλία από απόσταση. Ο καθηγητής θα πρέπει να χειρίζεται

άψογα τον υπολογιστή, να οργανώνει το υλικό και να έχει γραφιστικές ικανότητες. Τελειώνοντας, οι σχεδιαστές θα πρέπει να συμβαδίζουν με το κόστος με την αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης μέσω νέων τηλεπικοινωνιακών τεχνολογιών.

5.8 Αξιολόγηση εξ' αποστάσεως συστημάτων

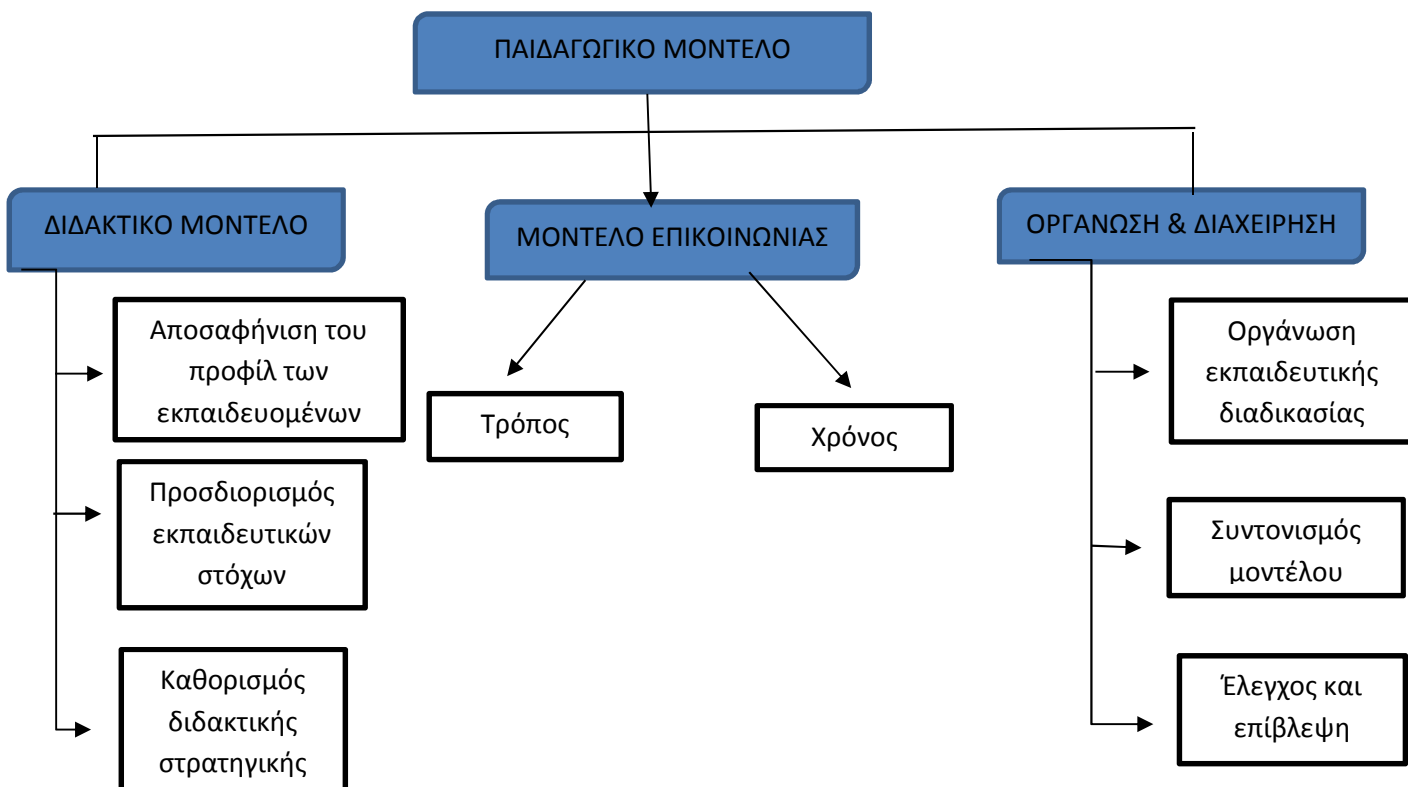
Για την αξιολόγηση των ιδρυμάτων εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης θα πρέπει να γνωρίζουμε τον αριθμό των σπουδαστών που έχουν εγγραφεί στο ίδρυμα καθώς και των αριθμό αυτών που εγκατέλειψαν τα μαθήματα τους. Ακόμα ένας παράγοντας που παίζει μεγάλο ρόλο είναι ο βαθμός ανταπόκρισης του ιδρύματος στις εθνικές, τοπικές και ατομικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Αυτό μας δείχνει πως για να έχει ένα ίδρυμα θετικά αποτελέσματα και σχόλια θα πρέπει να βοηθάει όσο το δυνατόν περισσότερους φοιτητές μπορεί στην επιτυχία. Η ποιότητα στη εκπαίδευση παίζει πολύ μεγάλο ρόλο στην αξιολόγηση ενός εξ αποστάσεως συστήματος. Έπειτα ρόλο παίζει το κύρος και η φήμη κάθε ιδρύματος τα οποία δημιουργούνται με την πάροδο των χρόνων και την μεγάλη επιτυχία που έχει το ίδρυμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Παιδαγωγικό μοντέλο για την εκπαίδευση από απόσταση

6.1 Μορφή και βασικά στοιχεία

Το κλασικό σύστημα εκπαίδευσης αποτελείται από δύο πυρήνες τον διδάσκων και τον διδασκόμενο. Σε αυτή την σχέση είναι προφανές ότι υπάρχει αλληλεπίδραση διότι ο ένας διδάσκει και ο άλλος μαθαίνει. Στην περίπτωση αυτή παίζουν πολύ μεγάλο ρόλο οι ικανότητες του διδάσκοντα να χειρίζεται το διαδίκτυο και από τον τρόπο ε τον οποίο μελετάει ο φοιτητής. Σε αντίθεση, στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση ανάμεσα στη σχέση διδάσκοντος και διδασκόμενου εμπλέκεται και το εκπαιδευτικό υλικό που διδάσκει τον μαθητή. Αυτός ο τρόπος διδασκαλίας είναι τελείως διαφορετικός με αυτόν που είχαμε συνηθίσει τόσα χρόνια . Έχουμε ξεφύγει πλέον από το καθηγητοκεντρικό μοντέλο και έχουμε περάσει στο μαθητοκεντρικό. Στο μαθητοκεντρικό μοντέλο ο καθηγητής έχει περισσότερο τον ρόλο του συντονιστή και ο μαθητής είναι στο κέντρο του μαθήματος. Για να καταλήξουμε λοιπόν σε ένα παιδαγωγικό μοντέλο της εξ ' αποστάσεως μάθησης θα πρέπει να λάβουμε υπόψιν μας το διδακτικό μοντέλο επικοινωνίας και το διδακτικό μοντέλο, το μοντέλο επικοινωνίας και το μοντέλο οργάνωσης και διαχείρισης της εκπαιδευτικής πρακτικής (σχήμα 1).

Δύο είναι οι απόψεις που επικρατούν σχετικά με την σχεδίαση ενός παιδαγωγικού μοντέλου. Αρχικά βρίσκουμε την άποψη που στηρίζεται στη παραδοσιακή διαδικασία που μεταφέρεται η πληροφορία. Μέσω αυτού ο καθηγητής μπορεί να παρουσιάσει στον εκπαιδευόμενο το κορμό της γνώσης και τα πιο σημαντικά πάνω σε αυτήν. Ο εκπαιδευόμενος πρέπει να πάρει αυτή την πληροφορία, εικόνα και να την κωδικοποιήσει με τρόπο έτσι ώστε να μπορεί να την κατανοήσει και να την αποθηκεύσει. Δύο ακόμα παράγοντες θα μπορούσαμε να προσθέσουμε :το περιβάλλον στο οποίο βρίσκεται ο εκπαιδευόμενος και τον συναισθηματικό του κόσμο. Δηλαδή την μνήμη του, το ενδιαφέρον του για το συγκεκριμένο αντικείμενο. Ο μαθητής δημιουργεί την δική του εικόνα η οποία βασίζεται στη ν εμπειρία και τις γνώσεις του πάνω σε ένα αντικείμενο. Όσον αφορά την δεύτερη άποψη η οποία φαίνεται να είναι βασισμένη στο διδάσκοντα και πώς παρουσιάζει τις γνώσεις με το υλικό που έχει. Είναι εμφανές πως αυτές οι δύο απόψεις είναι τελείως διαφορετικές, βλέπουμε ότι οι αποτελεσματικοί σχεδιαστές ξεκινούν συνήθως με την εμπειρική γνώση: γεγονότα, αντικείμενα, πρακτικές που αντιπροσωπεύουν το καθημερινό περιβάλλον των σπουδαστών.

6.2 Διδακτικό μοντέλο

Παρόλο που η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση είναι πολύ διαδεδομένη τα τελευταία χρόνια και πολλοί άνθρωποι δουλεύουν έτσι ώστε να γίνεται καλύτερη, η συμβατική εκπαίδευση παραμένει ακόμα η πρώτη επιλογή των φοιτητών και θεωρείται πιο αποδοτική. Ένα διδακτικό μοντέλο αποτελεί το εργαλείο που θα μεταδώσει μια σειρά από ικανότητες και γνώσεις. Για να γίνει δυνατός ο σχεδιασμός του υπάρχουν κάποιοι συγκεκριμένοι παράγοντες:

- Χαρακτηριστικά των εκπαιδευομένων
- Γενικοί και εκπαιδευτικοί στόχοι
- Μαθησιακές, διδακτικές στρατηγικές

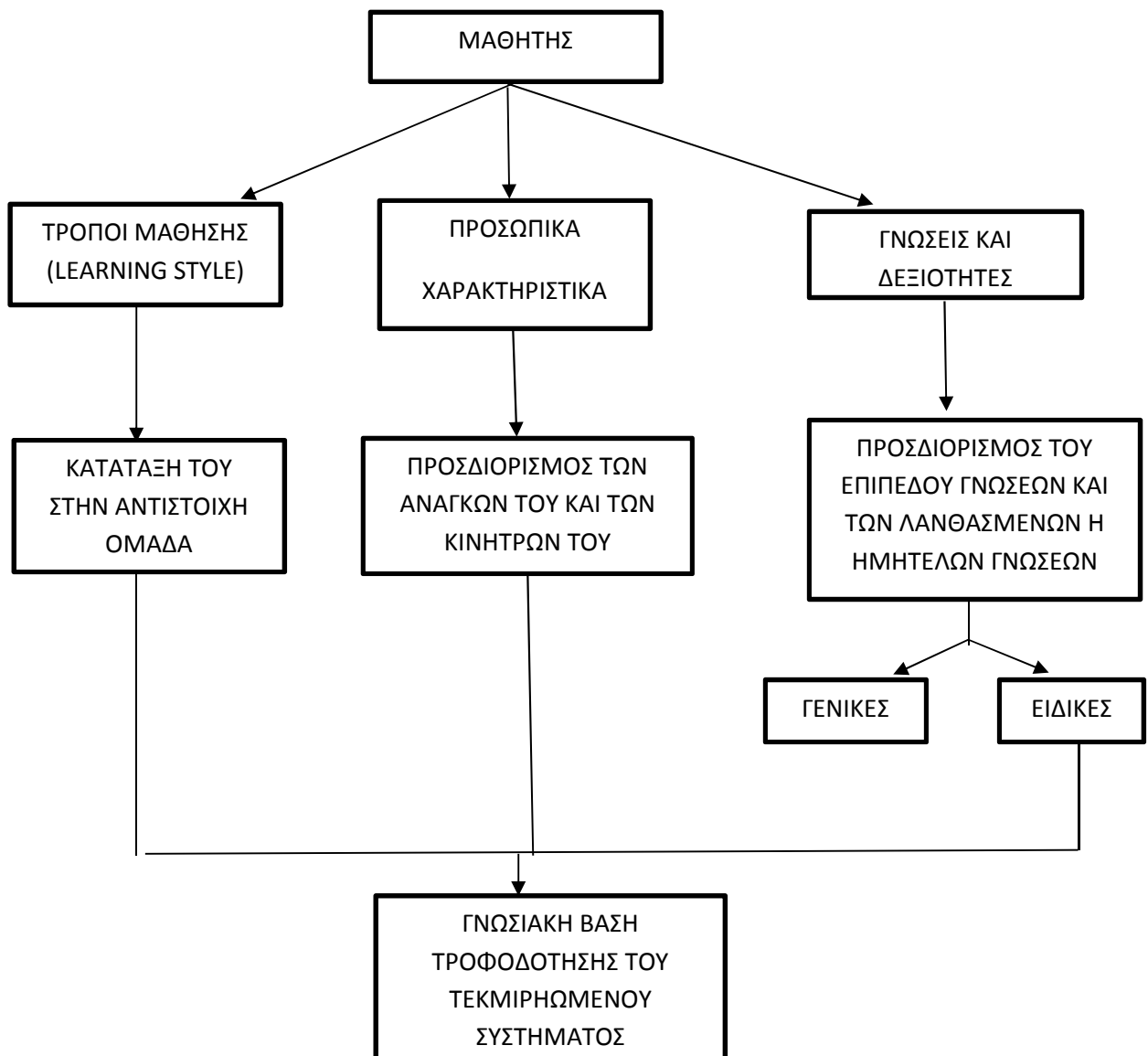
Εάν θέλουμε να αναπτύξουμε ένα αποτελεσματικό παιδαγωγικό μοντέλο δεν αρκεί μόνο να σκεφτούμε τους σκοπούς ή τις αναγκαιότητες και τα χαρακτηριστικά των εκπαιδευτών-εκπαιδευομένων ,θα πρέπει να σκεφτούμε και τον τεχνολογικό εξοπλισμό που χρειάζονται. Το κυριότερο χαρακτηριστικό που μπορεί να κάνει εν σύστημα εξ' αποστάσεως μάθημα επιτυχημένο είναι η αλληλεπιδραστικότητα που πρέπει να υπάρχει μεταξύ μαθητών και καθηγητών. Υπάρχουν όμως και αυτοί που πιστεύουν πως η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να έχει πιο δυνατή αλληλεπίδραση σε σχέση με συμβατική μάθηση και αυτό γιατί οι καθηγητές στην συμβατική μάθηση μπορούν να απαντούν οποιαδήποτε στιγμή σε απορίες των μαθητών και έχουν περισσότερο χρόνο να σκεφτούν την απάντηση που θα δώσουν. Δεύτερον, οι μαθητές θα πρέπει να είναι ενεργητικοί στη μάθηση που τους προσφέρεται και να μην δέχονται αβίαστα οποιαδήποτε πληροφορία τους δίνεται.

Έπειτα θα πρέπει να αναφέρουμε το γεγονός ότι μια εικόνα κατά την διαδικασία της μάθησης είναι ισχυρός παράγοντας παρακίνησης για τους μαθητές. Εν κατακλείδι, το κλειδί σε ένα άριστο διδακτικό μοντέλο βρίσκεται στην επικοινωνία μεταξύ μαθητή-καθηγητή.

6.2.1 Μοντέλο μαθητή

Όλα τα παραπάνω είναι το κλειδί για να οδηγηθούμε στην δημιουργία ενός επιτυχημένου εξ' αποστάσεως προγράμματος. Όσον αφορά το μοντέλο του μαθητή θα πρέπει αρχικά να εκφραστούν οι γνώσεις των εκπαιδευομένων τόσο στο θέμα των διαλέξεων όσο και στη χρήση των μέσων και των διαδικασιών της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης.

ΜΟΝΤΕΛΟ ΜΑΘΗΤΗ

Η βάση για την δημιουργία ενός ευέλικτου εκπαιδευτικού προγράμματος είναι το μοντέλο του μαθητή. Αυτό μας δείχνει ότι οι καθηγητές θα πρέπει να έχουν πολλές πληροφορίες για τους μαθητές τους έτσι ώστε να τους εκπαιδεύουν με μεγάλη αποτελεσματικότητα. Όλες αυτές οι λεπτομέρειες που θα δοθούν στους καθηγητές βοηθούν στο να καταλήξουν ποια είναι τα βασικά και τα αδύναμα σημεία του κάθε μαθητή. Το περιεχόμενο των πληροφοριών έχουν να κάνουν με το αν οι μαθητές γνωρίζουν πράγματα για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, εάν έχουν παλιές εμπειρίες με τέτοιου είδους μορφή εκπαίδευσης και κατά πόσο έχουν τις γνώσεις για να χρησιμοποιούν ένα τέτοιου είδους μέσα. Η κύρια παράμετρος στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση για έναν μαθητή δεν έχει να κάνει μόνο τον περιορισμό του χρόνου, της απόστασης, των οικονομικών αλλά και με το γεγονός ότι έχει την ευκαιρία να επικοινωνήσει με διαφορετικά άτομα διαφορετική κουλτούρας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να διευρύνει το κοινωνικό του περιβάλλον. Ο σχεδιαστής θα πρέπει να εξετάζει τις δεξιότητες και τις γνώσεις που έχει ο κάθε καθηγητής: αν είναι ικανοί να επικοινωνήσουν από απόσταση, στο αν μπορούν να δουλέψουν ανεξάρτητα λόγω απουσίας του εκπαιδευτή. Στη συνέχεια προσδιορίζεται το επίπεδο γνώσεων είτε γενικών είτε ειδικών είτε γνώσεων που έχουν αποκτηθεί αλλά είναι λανθασμένοι. Όσον αφορά την αναγνώριση των προσωπικών χαρακτηριστικών των εκπαιδευομένων, πρέπει να σταθούμε πιο πολύ στην κατανόηση των απαιτήσεων των μαθημάτων και στον καθορισμό των κινήτρων. Το τρίτο στοιχείο για τον προσδιορισμό ενός μοντέλου μαθητή είναι οι τρόποι μάθησης. Η προτίμηση ενός μαθητή για ένα συγκεκριμένο τρόπο μάθησης θεωρείται ένας πολύ σημαντικός παράγοντας. Οι τρόποι μάθησης είναι: ο συνεργατικός, ο ανταγωνιστικός και ο προσωπικός. Τα περισσότερα μοντέλα εξ' αποστάσεως μάθησης χρησιμοποιούν τον συνεργατικό τρόπο μάθησης και προσπαθούν να εντάξουν την αλληλεπιδραστικότητα στο σύστημα. Στην αποτελεσματική μάθηση πρέπει να προστεθούν και χαρακτηριστικά όπως δημιουργία διαγωνισμάτων έτσι ώστε οι καθηγητές να εντάσσουν τους μαθητές στις αντίστοιχες ομάδες. Ένας καθηγητής που θέλει να δημιουργήσει μια τοπική παιδαγωγική θεωρία θα πρέπει να γνωρίζει όλους τους τρόπους παιδαγωγικής μάθησης.

6.2.2 Γενικοί και ειδικοί εκπαιδευτικοί στόχοι

Οι στόχοι ενός εκπαιδευτικού προγράμματος χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: γενικούς και ειδικούς. Γενικοί μπορεί να είναι η απόκτηση της ικανότητας δημιουργίας λογικών σκέψεων και συσχετισμών, η άσκηση του νου, η ικανότητα διατύπωσης ακριβούς και σαφούς γραπτού και προφορικού λόγου, η ενδυνάμωση αρκετών που συντελούν στην ολοκλήρωση της προσωπικότητας ενός ατόμου. Ένα μεγάλο μέρος των μελετητών δηλώνουν πως οι πιο σημαντικοί παράγοντες που συντελούν στη μάθηση έχουν να κάνουν με το ίδιο το άτομο. Υπάρχει όμως και η αντίθετη άποψη ότι μεγάλο ρόλο παίζουν οι εξωτερικοί παράγοντες που δέχεται

ένα άτομο. Ακόμα μια άποψη είναι ότι η μάθηση προέρχεται από την αλληλεπίδραση ατόμου και περιβάλλοντος. Γενικά, οι εκπαιδευτές στην εξ' αποστάσεως μάθηση θα πρέπει να βάζουν τις μαθητές σε εμπειρίες οι οποίες θα τους δημιουργούν προβληματισμούς με τους οποίους θα πρέπει να σκέφτονται και να ασχολούνται. Συνέπεια αυτού είναι η δημιουργία του εκπαιδευτικού υλικού . Επίσης οι καθηγητές θα πρέπει να δίνουν κίνητρα και έναυσμα στους μαθητές έτσι ώστε να μην παρατήσουν τις σπουδές τους στη μέση. Για αυτό και η γνώμη που επικρατεί είναι ότι όλα βασίζονται στη σχέση-αλληλεπίδραση μαθητή καθηγητή.

Οι ειδικοί στόχοι καθορίζονται ανάλογα με την πνευματική ωρίμανση, την εμπειρία και γνωσιακό υπόβαθρο που υπάρχει στον κάθε εκπαιδευόμενο. Για αυτό τον λόγο η εκπαιδευτική διαδικασία προσαρμόζεται ανάλογα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα του διδασκόμενου. Η ανάπτυξη κριτικής σκέψης είναι από τους βασικούς στόχους της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης διότι αμφισβητώντας διάφορες θεωρίες η πορίσματα οδηγούμαστε στο ψάξουμε μόνοι μας την γνώση. Όπως πολλές φορές έχουμε αναφέρει κυριότερος παράγοντας όλων είναι η σχέση μεταξύ εκπαιδευτή-εκπαιδευόμενο. Χωρίς την σωστή και ομαλή αυτή σχέση δεν μπορεί να υπάρξει σωστή εκπαίδευση. Οι σχέσεις αυτές τώρα πρέπει να εμπεριέχουν διάλογο, συζητήσεις και γενικά συχνή επαφή μεταξύ των δύο βασικών πυρήνων και να χαρακτηρίζονται από ειλικρίνεια. Όλες οι κριτικές θα πρέπει να γίνονται σε μια φιλική συζήτηση και έτσι ο καθηγητής θα αισθάνεται πως όλα κυλάνε ομαλά και βοηθάει στην μετάδοση της ορθής γνώση. Επίσης, θα ενισχύεται η αυτοπεποίθηση του καθώς θα υπάρχουν και ασκήσεις αξιολογήσεις που θα δίνονται στους μαθητές ώστε να αξιολογούν τους καθηγητές. Ο χώρος και ο χρόνος στον οποίο θα καθορίζονται οι συναντήσεις θα πρέπει να το επιλέγει ο καθηγητής .

ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ

Σε αυτό το κομμάτι θα πρέπει να γίνεται μια πολύ καλή προετοιμασία και από τις δυο μεριές και του εκπαιδευτή και του εκπαιδευόμενου. Μια μεγάλη πλειοψηφία μαθητών θεωρεί πως τα μαθήματα που υπάρχουν στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση είναι ευκολότερα από αυτά της συμβατικής μάθησης. Θα πρέπει εξ' αρχής να ενημερώνονται οι σπουδαστές σχετικά με τις γνώσεις που πρέπει να έχουν πάνω στους υπολογιστές . Ακόμα ένας σημαντικός λόγος για την απόκτηση των γνώσεων είναι ο αριθμός των ατόμων που θα περιέχει η κάθε τάξη, όσο το λιγότερο τόσο το καλύτερο. Τέλος, θα πρέπει να ολοκληρώνεται όλη η προκαθορισμένη ύλη του μαθήματος χωρίς να μένουν κενά στους μαθητές.

ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Είναι πάρα πολύ μεγάλο προσόν να υπάρχουν γενικές ή ειδικές ικανότητες, για αυτό και πρέπει όσοι τις παρέχουν να επικροτούνται. Για τους παραπάνω λόγους θα πρέπει οι καθηγητές να είναι καλά εκπαιδευμένοι και να μπορούν να διαχειριστούν

τα συναισθήματα των μαθητών και τα δικά τους. Στην ΑΑΕ χρειάζεται η διαχείριση των συναισθημάτων και από τις δύο πλευρές. Σε αυτή την εκπαίδευση ο καθηγητής έχει τον ρόλο του συμβούλου και πρέπει να τον συμβουλεύει σε πάρα πολλούς τομείς τον μαθητή. Όσον αφορά την συναισθηματική νοημοσύνη δεν σημαίνει να είσαι καλός αλλά να φέρνεις κάποιον αντιμέτωπο με μια δυσάρεστη αλλά υποχρεωτική αλήθεια την οποία αποφεύγει. Γενικά, η συναισθηματική νοημοσύνη καθορίζει τις δυνατότητες ώστε να μάθουμε πράγματα για την αυτοεπίγνωση, την αυτορρύθμιση, τα κίνητρα συμπεριφοράς, την ικανότητα στις σχέσεις με τους άλλους. Οι συναισθηματικές ικανότητες χωρίζονται σε δύο επίπεδα:

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

1. *Αυτοεπίγνωση-αυτογνωσία*
Επίγνωση συναισθημάτων
Ακριβής αυτοαξιολόγηση
Αυτοπεποίθηση
2. *Αυτορρύθμιση*
Αυτοέλεγχος
Αξιοπιστία
Ευσυνειδησία
Προσαρμοστικότητα
Καινοτομία
3. *Κίνητρα συμπεριφοράς*
Τάση προς επίτευξη
Δέσμευση
Πρωτοβουλία
Αισιοδοξία

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

1. *Εν συναίσθηση*
Κατανόηση των άλλων
Προσανατολισμός στην παροχή υπηρεσιών
Ενίσχυση της ανάπτυξης των άλλων
Σωστός χειρισμός της διαφορετικότητας
Πολιτική αντίληψη
2. *Κοινωνικές δεξιότητες*
Επιρροή
Ηγεσία
Επικοινωνία
Καταλυτική δράση
Χειρισμός διαφωνιών
Καλλιέργεια δεσμών

Σύμπραξη και συνεργασία

Ομαδικές ικανότητες

Όλα τα παραπάνω μας οδηγούν στο συμπέρασμα πως ο καθηγητής θα πρέπει να είναι γνώστης όλων των παραπάνω ώστε να μπορεί επιτύχει τα καλύτερα αποτελέσματα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να καταλαβαίνουν και να αξιολογούν την απόκτηση γνώσεων καθώς και των ρυθμό με τον οποίο πραγματοποιούνται. Αυτό επιτυγχάνεται με την συμπλήρωση ερωτηματολογίων που θα δίνονται στους μαθητές κατά τη διάρκεια μαθημάτων. Αυτή η κατάσταση δίνει την δυνατότητα στον μαθητή να ενημερώνεται για την πρόοδο του όσο εκπαιδεύεται από απόσταση. Επειδή ο εκπαιδευόμενος στην ΑΑΕ πρέπει και θέλει να γνωρίζει την κατάσταση στην οποία βρίσκεται οι ασκήσεις θα περιέχουν μέσα πράγματα που έχουν ειπωθεί κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, πράγματα δηλαδή που έχουν ξανά ακούσει. Ενώ θα πρέπει να υπάρχουν και εργασίες που θα είναι σαν προετοιμασία πριν από κάθε διαγώνισμα.

6.2.3 Μαθησιακές/ διδακτικές στρατηγικές στην εκπαίδευση από απόσταση

ΑΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στηρίζεται στη θεωρία της συμπεριφοράς και είναι μια πολύ καλή μέθοδος για την παρουσίαση του εκπαιδευτικού υλικού με μικρά βήματα. Βασικές λειτουργίες:

- Ημερήσια ανασκόπηση
- Παρουσίαση νέου υλικού
- Καθοδηγούμενη εξάσκηση
- Διορθώσεις και ανατροφοδοτικοί μηχανισμοί
- Ανεξάρτητη πρακτική άσκηση
- Εβδομαδιαίες και μηνιαίες ανασκοπήσεις

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σε αυτή την εκπαίδευση η οποία βασίζεται όπως όλες οι μορφές εκπαίδευσης στην μεταφορά της γνώσης με τον καλύτερο δυνατό τρόπο εδώ όμως δίνεται λίγο παραπάνω προσοχή στις σχέσεις και στην αλληλεπίδραση μεταξύ μαθητή-καθηγητή και μαθητών μεταξύ τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτή της εκπαίδευσης είναι μια ερευνητική ομάδα όπου όλοι οι εκπαιδευόμενοι σχεδιάζουν διδακτικές ενότητες, το περιεχόμενό τους και το παρουσιάζουν όλοι μαζί στην τάξη.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Σε αυτή τη μάθηση υποστηρίζεται ότι ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να βρει μόνος του την γνώση χωρίς ιδιαίτερη βοήθεια από τον καθηγητή. Ο καθηγητής σε αυτή την μάθηση έχει περισσότερο τον ρόλο του καθοδηγητή και δεν ισχύει ότι αυτό είναι ο βασικός παράγοντας στην εκπαίδευση.

ΟΙΚΟΔΟΜΙΣΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Οι εκπαιδευόμενοι δημιουργούν-χτίζουν – τις δικές τους γνώσεις και τις προσαρμόζουν στις ήδη υπάρχουσες. Βασικά χαρακτηριστικά αυτή της διαδικασίας είναι η οικοδόμηση της μάθησης και ο αλληλεπιδραστικός διάλογος. Τα παραπάνω γίνονται πιο δυνατά με την του διαδικτύου.

Η ΑΝΤΙΛΙΠΤΗΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΓΝΩΣΙΑΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Στην παρούσα διαδικασία χρησιμοποιούνται διαδικασίες που ο ειδικός χρησιμοποιεί για να ακούει, να διαβάζει και να εφαρμόζει στην πράξη ότι απέναντι του είναι ο εκπαιδευόμενος που μαθαίνει. Η μοντελοποίηση ο σχεδιασμός και η εξερεύνηση είναι μερικές από τις διαδικασίες που περιέχει αυτή η μάθηση.

6.3 Μοντέλο επικοινωνίας

Βασική προϋπόθεση όλων των παραπάνω είναι ο μαθητής και ο καθηγητής να επικοινωνούν μεταξύ τους. Αν κάποιος καθηγητής έχει αυξημένη επικοινωνιακή δραστηριότητα του δίνει ένα μεγάλο υπόβαθρο πάνω στο οποίο μπορούν να χτιστούν πολλά θετικά πράγματα. Η επικοινωνία επηρεάζεται από στοιχεία όπως:

- Την ευκρίνεια και την πληρότητα των μηνυμάτων
- Τα είδη των μηνυμάτων
- Το σύστημα αντίληψης της πραγματικότητας που ο καθένας διαθέτει
- Το πλαίσιο μέσα στο οποίο συντελείται η επικοινωνία
- Τα συναισθήματα με τα οποία εκδηλώνεται
- Την ύπαρξη ή όχι αυτοεκτίμησης και αλληλοεκτίμησης μεταξύ των συμμετεχόντων

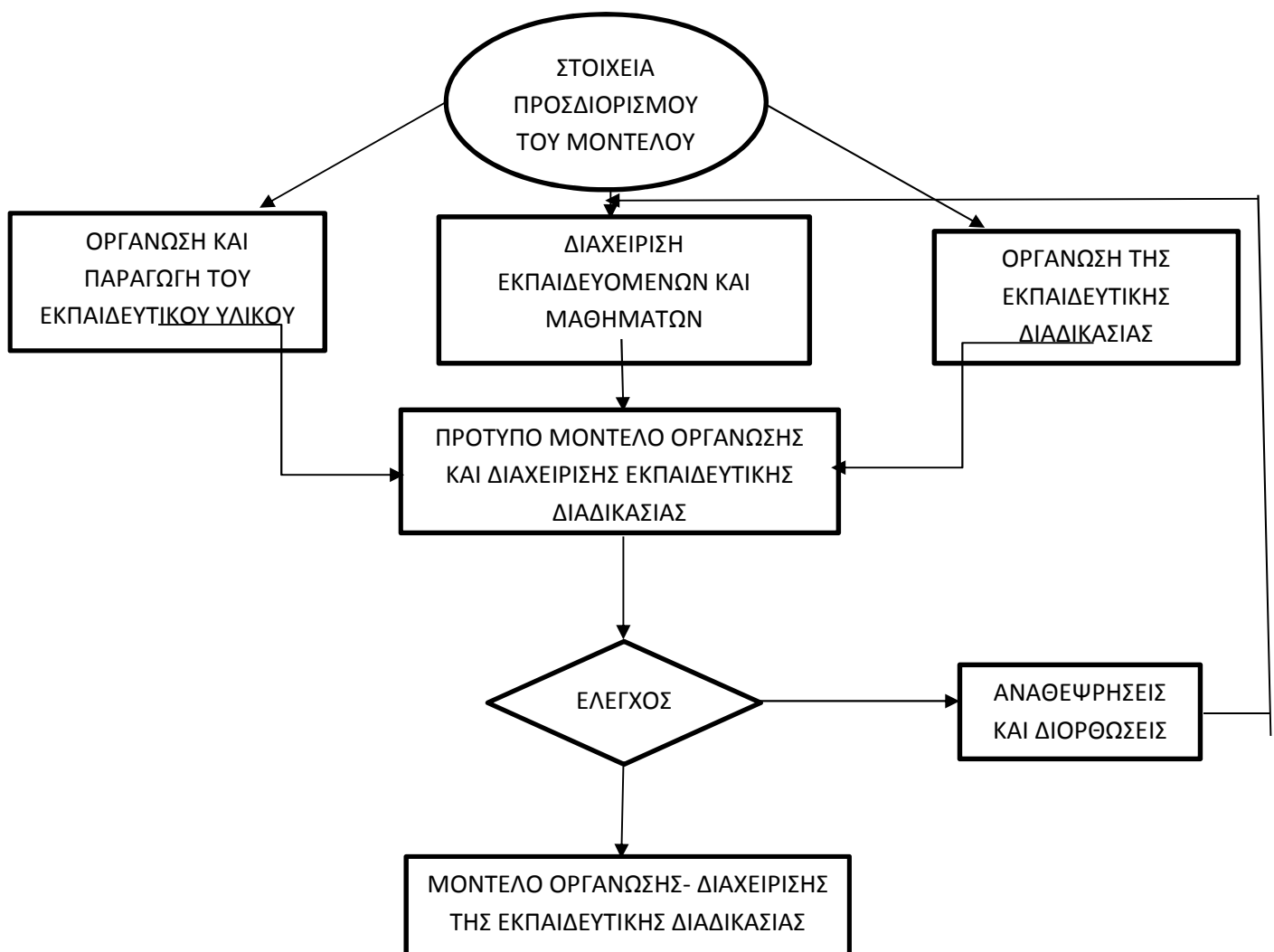
Οι σχέσεις επικοινωνίας αποτελούν αυξημένες ικανότητες όπως:

- Την εδραίωση της αυτοεκτίμησης και την αλληλοαποδοχή των συμμετεχόντων
- Την ελεύθερη έκφραση των συναισθημάτων
- Την εξοικείωση αυτών που επικοινωνούν με την γλώσσα του σώματος
- Την ενεργητική ανταλλαγή μηνυμάτων

- Σ αυτό το μοντέλο δεν θα αναφερθούν μόνο οι ικανότητες που έχουν οι συμμετέχοντες στην επικοινωνία αλλά και τα είδη της επικοινωνίας. Θα μπορούσε να είναι εκπαιδευτής με εκπαιδευόμενο με την βοήθεια Chat, εκπαιδευτής με εκπαιδευτικό υλικό αφού αυτός επιλέγει την ροή του εκπαιδευτικού περιεχομένου, εκπαιδευόμενος με εκπαιδευόμενο με την βοήθεια Chat, εκπαιδευόμενος με εκπαιδευτικό υλικό, χωρίς δυνατότητα παρέμβασης στο περιεχόμενο ή στη ροή.

6.4 Οργάνωση και διαχείριση εκπαιδευτικής πρακτικής

ΜΟΝΤΕΛΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ-ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στο παραπάνω διάγραμμα βλέπουμε το μοντέλο οργάνωσης και διαχείρισης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, το οποίο εξαρτάται από τρία επιμέρους τμήματα. Πρώτο είναι αυτό της οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε αυτό το στάδιο ο οργανισμός είναι αυτός που αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τον έλεγχο της

διαδικασίας, ενώ θα πρέπει να παρέχει όλα τα μέσα ώστε οι σπουδαστές να μπορέσουν να επικοινωνήσουν ηλεκτρονικά μεταξύ τους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να ξοδεύεται περισσότερος χρόνος από ότι στη συμβατική εκπαίδευση για να καλυφθούν οι απαιτήσεις. Ο κάθε οργανισμός θα πρέπει να παρέχει κατάλληλη τεχνική υποστήριξη στο λογισμικό όσο και στο υλικό. Όσον αφορά τους τυπικούς ευρετικούς κανόνες ευχρηστίας είναι οι εξής:

1. Παρέχει το σύστημα ανάδραση σε κατάλληλο χρόνο
2. Χρησιμοποιεί απλή και κατανοητή γλώσσα και εικόνες
3. Παρέχεται δυνατότητα ελέγχου και ελευθερία κίνησης
4. Υπάρχει συνέπεια χρήσης ορολογίας επιλογών
5. Το 'σύστημα προστατεύει τον χρήστη από πιθανά σφάλματα
6. Γίνεται προσπάθεια ελαχιστοποίησης του μνημονικού φορτίο του χρήστη
7. Το σύστημα προσαρμόζεται στις ανάγκες των πεπειραμένων χρηστών
8. Το σύστημα χαρακτηρίζεται από καλαισθησία ώστε να είναι κατανοητή από τον χρήστη.
9. Τα μηνύματα σε περίπτωση σφάλματος είναι σαφή και κατανοητά που να βοηθούν να ξεπεραστούν αυτά τα σφάλματα
10. Η παρεχόμενη βοήθεια και εγχειρίδια χρήσης είναι σύντομα και κατανοητά

Ο σχεδιασμός των μαθημάτων θα πρέπει να γίνεται βάση των μέσων που υπάρχουν για να υπάρχουν τα βέλτιστα αποτελέσματα. Το δεύτερο πεδίο είναι αυτό της διαχείρισης εκπαιδευομένων και μαθημάτων και είναι αυτό που περιγράψαμε σαν μοντέλο μαθητή. Το τρίτο πεδίο είναι αυτό που σχολιάζουμε σαν οργάνωση και παραγωγή του εκπαιδευτικού υλικού. Το εκπαιδευτικό υλικό στην εξ' αποστάσεως μάθηση παίζει πολύ μεγάλο ρόλο, θα πρέπει να παρέχει παραδείγματα, ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, ενώ θα πρέπει να είναι αρκετά κατανοητό και επεξηγηματικό. Αυτά τα τρία στάδια είναι απαραίτητα για να δημιουργήσουμε το μοντέλο οργάνωσης και διαχείρισης της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Τηλεκπαίδευση και υγεία

7.1 αναγκαιότητα της Τηλεκπαίδευση στον τομέα της υγεία

Το διαδίκτυο είναι πηγή λύσεων για πολλά θέματα. Ένα από αυτά είναι και η ενημέρωση όλων των πολιτών και των επαγγελματιών υγείας. Οι υπάρχων διαδικτυακοί τόποι παρέχουν ένα πολύ μεγάλο φάσμα σε προϊόντα και υπηρεσίες, αλληλεπίδραση ανάμεσα σε καταναλωτές, επαγγελματίες και ασθενείς προσφέροντας την δυνατότητα κατάρτισης εξατομικευμένου ιατρικού φακέλου. Όπως σε όλες τις λειτουργίες έτσι και σε αυτή δεν παύουν να λείπουν και τα προβλήματα. Ένα πρόβλημα που υπάρχει σε όλους τους διαδικτυακούς τόπους είναι η μη εγγύηση στην ποιότητα των προσφερόμενων προϊόντων και να προστατέψουν τους επισκέπτες της σελίδας από απάτες. Και είναι προφανές πως από το παραπάνω προκύπτει το γεγονός αν προφυλάσσεται το ιδιωτικό απόρρητο και η ευκολία με την οποία οι επισκέπτες μπορούν να κατανοήσουν τις προσφερόμενες υπηρεσίες. Η προστασία του ιατρικού απορρήτου είναι ένα πάρα πολύ σημαντικό ζήτημα και η διεξόδυση σε ζητήματα που αφορούν το e-health μπορεί να μας οδηγήσει σε αποκαλυπτικά συμπεράσματα σε σχέση με τους κινδύνους και τα οφέλη με την αξιοποίηση των εργαλείων που προσφέρει η τεχνολογία σε συστήματα υγείας. Τα οφέλη είναι αρκετά. Αρχικά ο κάθε χρήστης μπορεί να παίρνει πληροφορίες σχετικά με συμπτώματα πιθανές διαγνώσεις και θεραπείες για πάρα πολλές ασθένειες. Ένας πολύ σημαντικός λόγος για την εξέλιξη της ιατρικής η ανάπτυξη της τεχνολογίας. Με την τεχνολογία η ιατρική έχει ανακαλύψει πράγματα που διαφορετικά θα ήταν αδύνατον να πραγματοποιηθούν. Μερικά από αυτά είναι η διασύνδεση πανεπιστημιακών και νοσηλευτικών ιδρυμάτων, η τηλεϊατρική, η ιατρική συμβουλή που μπορεί να πάρει πλέον ο κάθε πολίτης μέσω διαδικτύου, η τηλεδιάσκεψη. Πλέον η ιατρική περίθαλψη αλλάζει, δεν έχει να κάνει με κάποιο νοσηλευτικό ίδρυμα αλλά με το διαδίκτυο μέσω του οποίου μπορούν να παραχθεί ιατρική φροντίδα. Πλέον γίνονται προσπάθειες ώστε ο κάθε πολίτης να λαμβάνει ιατρικές συμβουλές όποτε και όταν το ζητάει, ενώ διάφορες εταιρείες θέλουν να δημιουργήσουν πλατφόρμες ώστε να συνταγογραφούν φάρμακα online. Όσον αφορά τον κλάδο της φροντίδας στον οποίο έχουν βάλει στόχο να δημιουργήσουν ένα ολοκληρωμένο σύστημα βάσεων δεδομένων και Η/Υ που θα είναι συνδεδεμένες με το διαδίκτυο και θα μπορούν να πραγματοποιήσουν ενέργειες που μέχρι τώρα δεν μπορούσαν να συμβούν. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα να αλλάξουν οι σχέσεις η επαφή μεταξύ ασθενή ιατρού καθώς διότι πλέον θα μπορούν να τα πραγματοποιούν όλα διαδικτυακά. Στις μέρες μας υπάρχουν 17.000 περίπου ιστοσελίδες με ιατρικά θέματα, τις οποίες επισκέπτονται αρκετοί πολίτες καθημερινώς. Εκτός αυτών των εφαρμογών που θεωρούνται απλές

το διαδίκτυο μας προσφέρει τεχνολογίες βιντεοδιασκέψεων και ιατρικές συσκευές για τηλεμετρικές μεταδόσεις για από απόσταση παρακολούθηση χρόνιων ασθενών στα σπίτια τους. Λόγω όλης αυτής της τεχνολογίας και της πορείας που έχει η ιατρική είναι λογικό να υπάρχουν και εκπαιδεύσεις ώστε να μπορούν και οι ιατροί αλλά και οι πολίτες να χρησιμοποιούν αυτές τις λειτουργίες. Κυρίως οι επαγγελματίες υγείας θα πρέπει να έχουν τον πλήρη έλεγχο και τέλειες γνώσεις για αυτές τις σελίδες. Η Τηλεκπαίδευση βοήθεια σε μεγάλο βαθμό τους επαγγελματίες υγείας ώστε να μην χρειάζεται να μετακινούνται συνεχώς από τόπο σε τόπο όταν πρέπει να προσέλθουν σε κάποιο πρόγραμμα επιμόρφωσης. Ο φόρος εργασίας που συνήθως έχουν τέτοιου είδους επαγγέλματα μας δείχνει ότι είναι δύσκολο να γίνονται προγράμματα σε πραγματικό χώρο και χρόνο, ενώ τέτοιου είδους προγράμματα διευκολύνουν αυτούς τους ανθρώπου ώστε να παρακολουθούν όποτε αυτοί επιθυμούν και όσες φορές θέλουν. Ακόμα ένα σημαντικό πλεονέκτημα της Τηλεκπαίδευσης για αυτόν τον κλάδο είναι ότι δίνει την δυνατότητα σε άτομα που έχουν κοινά ενδιαφέροντα να μπορούν βρεθούν σε ίδια προγράμματα. Για παράδειγμα οι γιατροί οι οποίοι λόγω φόρτου εργασίας δεν μπορούν να παρατήσουν την δουλειά τους, όπως επίσης και άτομα που βρίσκονται σε γεωγραφικές ιδιαιτερότητες. Ένα πολύ σημαντικό κατόρθωμα μέσω της Τηλεκπαίδευσης είναι το ότι μπορούν πλέον και άτομα με ειδικές ανάγκες να παρακολουθούν προγράμματα χωρίς να χρειαστεί να μετακινηθούν από το σπίτι τους.

7.2 Τρόποι πραγματοποίησης της Τηλεκπαίδευσης στην υγεία

Για να οδηγηθούμε στην πραγματοποίηση της Τηλεκπαίδευσης θα πρέπει να υπάρχει μεταφορά ιατρικών δεδομένων με εικόνες, δεδομένα και φωνή. Το WWW είναι μια μεγάλη βοήθεια στην μεταφορά κειμένου, εικόνων και γραφικών σε μεγάλη ευκολία και ταχύτητα. Ο εκπαιδευόμενος σε αυτή την περίπτωση πραγματοποιεί ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση. Η εικονική πραγματικότητα είναι ένας χώρος τριών διαστάσεων που δημιουργείται μέσω του υπολογιστή και δίνει την ψευδαίσθηση ότι όλο αυτό συμβαίνει στην πραγματικότητα. Ο χρήστης σε αυτή την περίπτωση αλληλοεπιδρά σαν να βρίσκεται σε πραγματικό περιβάλλον με πραγματικά αντικείμενα. Η εικονική πραγματικότητα είναι ιδιαίτερα χρήσιμη στην εκπαίδευση των γιατρών προκειμένου να πραγματοποιηθούν όλα τα στάδια μιας εγχείρησης. Η εκπαίδευση με προσομοίωση είναι ουσιαστικά μια πρόβα σε ηλεκτρονική μορφή για το πως γίνονται τα πράγματα και σε πραγματικές συνθήκες. Οι ασκούμενοι θα μπορούν δηλαδή να εξασκούνται και να εκπαιδεύονται. Αυτοί η εκπαίδευση ονομάζεται αλληλεπιδραστική. Επίσης, η εικονική πραγματικότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί έτσι ώστε να αυξάνονται οι γνώσεις των γιατρών και να εξασκούνται. Στην Ελλάδα γίνεται μια προσπάθεια σε κάποια πανεπιστήμια ώστε να δημιουργηθούν αίθουσες τηλεδιδασκαλίας. Σε αυτές τις αίθουσες θα γίνονται όλες οι ενέργειες και οι μαθήματα που πραγματοποιούνται και στην παραδοσιακή διδασκαλία. Οι αίθουσες αυτές θα πρέπει να είναι άρτια εξοπλισμένες για να

μπορούν οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν να παρακολουθήσουν τα μαθήματα και να έχουν τα βέλτιστα αποτελέσματα. Οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να βλέπουν όποτε και όσες φορές θέλουν το κάθε περιεχόμενο και να διαλέγουν να το παρακολουθήσουν και να εστιάσουν όπου αυτοί επιθυμούν. Το πιο κατάλληλο αρχείο για τέτοιου είδους ενέργειες είναι το video on demand το οποίο χρησιμοποιείται και αρκετά. Εν κατακλείδι, η εκπαίδευση από απόσταση απαιτεί ένα καλά εξοπλισμένο και οργανωμένο σύστημα.

7.3 Κρίσιμα θέματα στην Τηλεκπαίδευση του τομέα υγείας

Ένα σωστά οργανωμένο σύστημα Τηλεκπαίδευσης έχουν πολλά θετικά στοιχεία. Όπως η δυνατότητα πρόσβασης στο σύστημα από άτομα που δεν μπορούν να μετακινηθούν από τόπο σε τόπο ή από ανθρώπων που έχουν προβλήματα υγείας. Ακόμα ένα σημαντικό θέμα είναι αυτό του κόστους. Το να δημιουργηθεί ένα τέτοιο σύστημα είναι πολύ πιο φθηνό από το να χτιστεί ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα. Λόγω των πολλών δαπανών στον τομέα της υγείας αυξάνεται συνεχώς η κρίση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας. Πολλοί είναι αυτοί που ζητούσαν κατά καιρούς μεγαλύτερη πληροφόρηση και βοήθεια στη μεθοδολογία χρήσης των φαρμάκων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το κόστος για τον τομέα της υγείας να μειώνεται. Υπάρχουν τέσσερις προκλήσεις για την αξιοποίηση της υγειονομικής περίθαλψης σε απευθείας σύνδεση:

1. Οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας πρέπει να αυξάνονται σε όλη την Ευρώπη
2. Οι πληροφορίες που σχετίζονται με την υγεία να συγκαταλέγονται στις πληροφορίες για τις οποίες σημειώνεται η μεγαλύτερη ζήτηση στο διαδίκτυο
3. Θα πρέπει να υπάρχει ηλεκτρονική μάθηση και ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας
4. Το ίντερνετ χρησιμοποιείται διαρκώς περισσότερο από τους πολίτες για την λήψη ιατρικών πληροφοριών.

Όσον αφορά στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα η Κοινωνία της Πληροφορίας στον άξονα προτεραιότητας 2: εξυπηρέτηση του πολίτη και βελτίωση της ποιότητας ζωής και μέσω του συνδυασμού 2,6 2,7 στα οποία περιγράφονται πλήρως οι προσπάθειες που πρέπει να γίνουν για τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης ιατρικής φροντίδας και αναβάθμιση της εξυπηρέτησης των πολιτών στον τομέα της υγείας. Στο μέτρο 2,6 έχουμε:

- Η σύνδεση του επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού του τομέα σε υποδομές ιατρικής τηλεματικής για πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία.
- Η διασύνδεση περιφερειακών και τοπικών κέντρων
- Ανάπτυξη εφαρμογών τηλεϊατρικής
- Ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων για ηλικιωμένους και ΑΜΕΑ

- Ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων στις μονάδες υγείας στη βάση συνολικής προσέγγισης παροχής υπηρεσιών
- Η ανάπτυξη συστημάτων για ασφαλή και εμπιστευτική πρόσβαση σε δίκτυα πληροφοριών για τους ασθενείς

Το μέτρο 2.7 περιλαμβάνει βασικές προϋποθέσεις ώστε να πετύχει το μέτρο 2.6. Δηλαδή:

- Εκπαίδευση διοικητικού και επιστημονικού προσωπικού σε εφαρμογές ιατρικής τηλεματικής για πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία
- Εκπαίδευση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού για την υποστήριξη της λειτουργίας κέντρων κι μονάδων υγείας σε απομακρυσμένες περιοχές
- Μελέτες και κωδικοποιήσεις για τον καθορισμό θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου λειτουργίας των τηλεματικών υπηρεσιών υγείας για την ασφάλεια ιατρικών πληροφοριών

7.4 Παρουσίαση των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών e-learning

Γενικά, το e-learning είναι μία κίνηση για την ανάπτυξη και την βελτίωση της ποιότητας της μάθησης. Το Socrates είναι ένα πρόγραμμα που έχει σκεφτεί η ευρωπαϊκή ένωση ώστε να επιτευχθούν όλα αυτά. Το πρόγραμμα αυτό έχει κάποια επιμέρους προγράμματα, όπως:

- Comenius (εκπαίδευση στα σχολεία)
- Erasmus (για την τριτοβάθμια εκπαίδευση)
- Grundtvig (για την βελτίωση των ενηλίκων που δεν έχουν ολοκληρώσει τις βασικές σπουδές)
- Lingual (για την εκμάθηση της ποιότητας της γλώσσας διδασκαλίας)
- Minerval (για την προώθηση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση και την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση)
- Observation and innovation (για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των χωρών)
- Leonardo Da Vinci (για την επαγγελματική κατάρτιση)
- Research, development, and show casting actions (για τηλεπικοινωνιακά δίκτυα)

Κάποια από τα ευρωπαϊκά έργα που αφορούν την εκπαίδευση στην υγεία είναι: το ευρωπαϊκό δίκτυο για την ανάπτυξη της νοσηλευτικής πρακτικής. Έχει ως στόχο να συμβουλευεί σε θέματα όπως τη συμβουλευτική, την κλινική επίβλεψη. Προσπαθεί να προωθήσει δεξιότητες που αφορούν την καθοδήγηση ανάμεσα στην νοσηλευτική κοινότητα. Ένα άλλο έργο αφορά την ανάπτυξη προγράμματος εκμάθησης πάνω στις συνέπειες του αυτισμού απευθυνόμενο σε γονείς και συγγενείς αυτών. Η κατάρτιση θα έχει και πρακτική και θεωρητική μορφή μέσω του ηλεκτρονικού υπολογιστή χρησιμοποιώντας διαφορά πολυμέσα. Υπάρχουν

προγράμματα ενδυνάμωσης γονιών που έχουν ειδικές ανάγκες. Υπάρχει γενικά μεγάλη έλλειψη εκπαίδευσης τέτοιων γονιών για αυτό θα υπάρχει και συνεργασία μεταξύ τεσσάρων κρατών. Ακόμα ένα πολύ σημαντικό πρόγραμμα είναι αυτό που ασχολείται με την επαγγελματική ανάπτυξη στην υγεία και κοινωνική φροντίδα. Σκοπός του είναι να δημιουργήσει ένα σχολείο για ιατρική και κοινωνική φροντίδα που θα εκπαιδεύσει δασκάλους στην ιατρική. Επίσης, αξίζει να αναφέρουμε ότι υπάρχει ένα ευρωπαϊκό κέντρο για την επαγγελματική εκπαίδευση στην Ευρωπαϊκή Ένωση που ονομάζεται cedefop. Όσον αφορά δυστυχώς τα προγράμματα που έχουν να κάνουν με την υγεία είναι ελάχιστα και μόνο το Σισμανόγλειο νοσοκομείο έχει κάνει προσπάθεια για τηλεϊατρική. Το θέμα είναι ότι η τηλεϊατρική εάν δεν υπάρχει τηλεδιάσκεψη δεν είναι χρήσιμη. Έχουν δημιουργηθεί και σελίδες για την προληπτική ιατρική μέσω ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης. Τέτοιου είδους σελίδες είναι:

- www.iatronet.gr
- www.seahorse.oxi.net
- www.webmb.gr
- www.doctors.gr
- www.care.gr

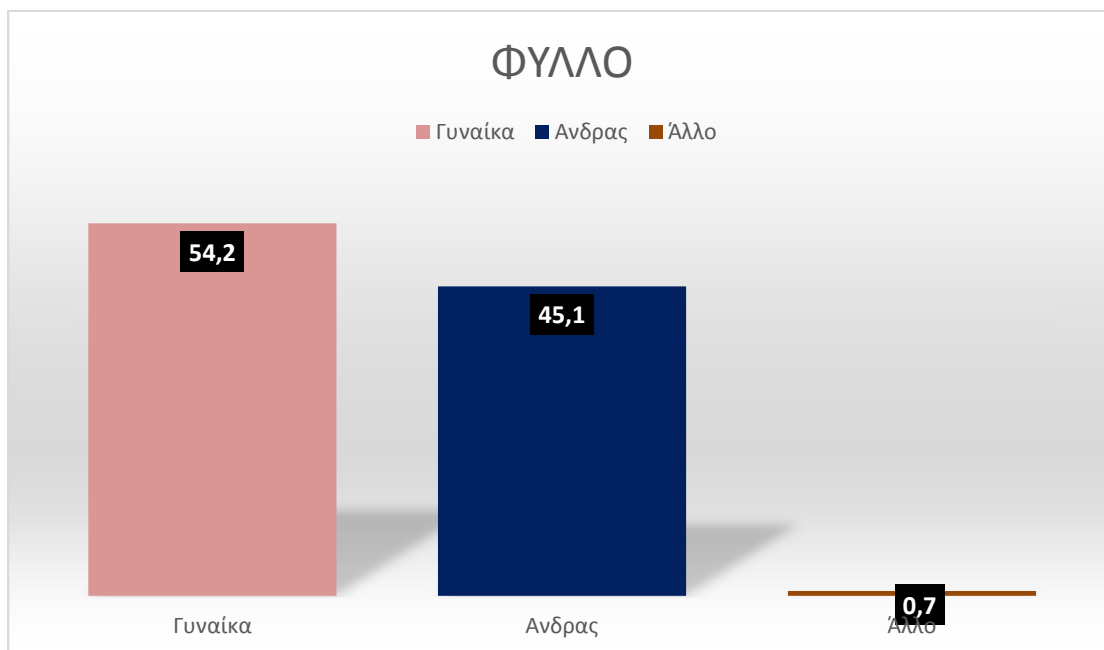
Η Τηλεκπαίδευση όπως σε όλους τους τομείς έτσι και στην υγεία είναι απαραίτητη για να προχωρήσει οτιδήποτε αφορά στην εξέλιξη της ιατρικής και στον ελλαδικό χώρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

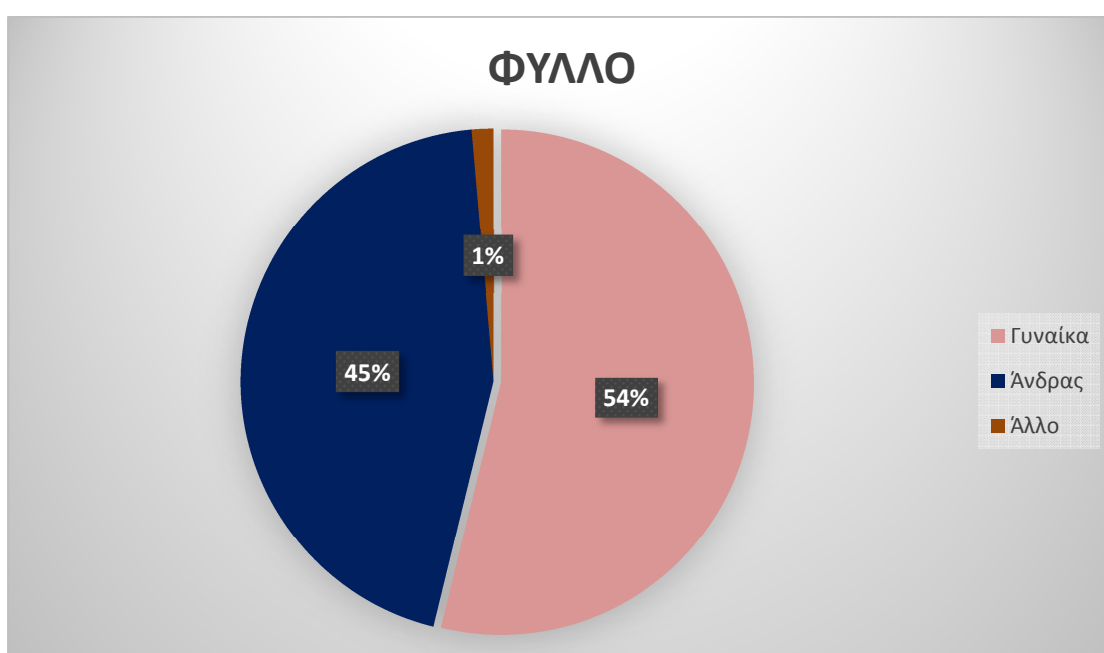
Πειραματικά αποτελέσματα ερωτηματολογίου

1) Φύλλο:

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό Διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

Γυναίκες: 78

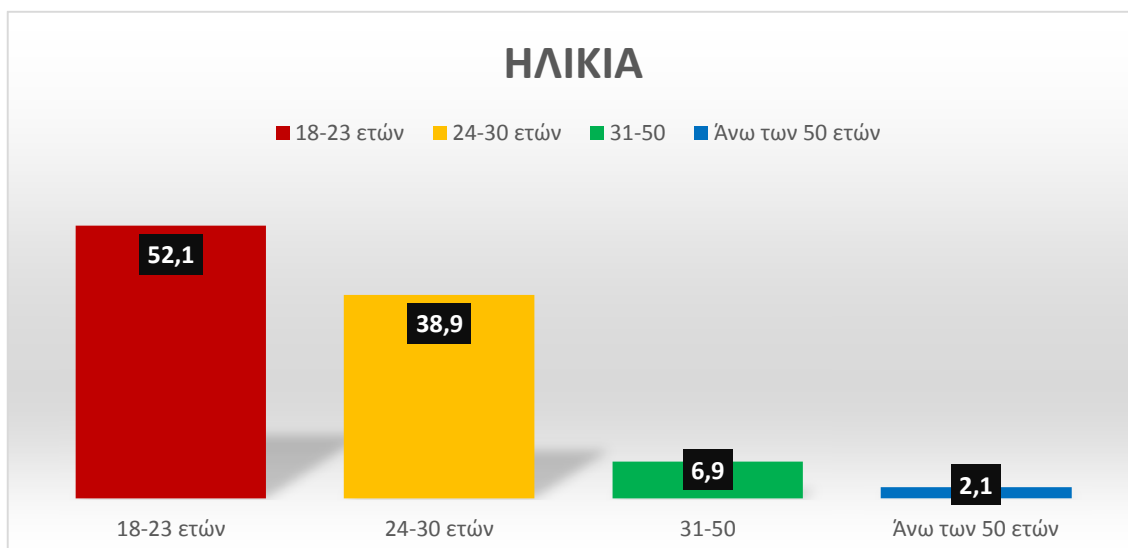
Άνδρες: 65

Άλλο: 1

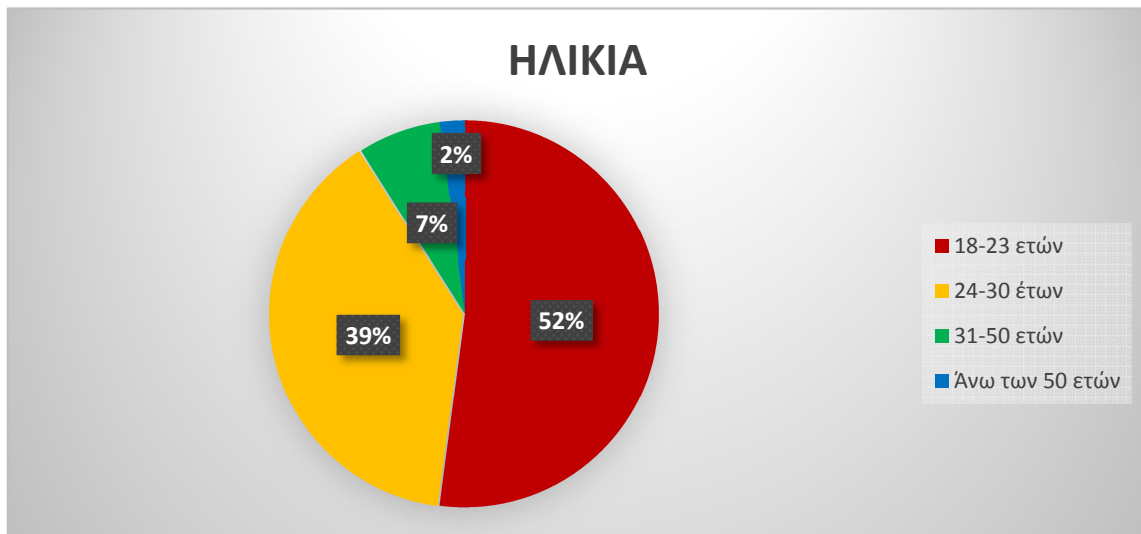
Αναλυτικότερα: Μέσα από την διεκπεραίωσή του ερωτηματολογίου που πραγματοποιήσαμε είμαστε σε θέση να δούμε πως ο γυναικείος πληθυσμός σε ποσοστό 54 της εκατό ήταν πιο δεχτικός στο να συμπληρώσει το ερωτηματολόγιο μας. Μέσα από αυτό είμαστε σε θέση να κατανοήσουμε πως μια γυναίκα είναι πολύ πιο δεχτική στο αφιερώσει χρόνο προκείμενου να διεκπεραιωθεί μια ερεύνα και αυτό συμβαίνει και λόγω το γεγονότος πως εκ φύσεως οι γυναίκες είναι πιο υπεύθυνες και δοτικές προς τους άλλους. Ακόμη είναι σαφές πως αν το ερωτηματολόγιο μας διεκπεραιωνόταν παλαιότερα η συμμετοχή των γυναικών θα ήταν μικρότερη ως μηδενική. Άρα είμαστε και σε θέση να κατανοήσουμε και την ισχυροποίηση της θέσης της γυναίκας στην σημερινή κοινωνία τόσο σε θέματα εκπαίδευσης που εμείς πραγματευόμαστε , όσο και γενικότερα στη κοινωνία.

2) Ηλικία

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

18-23 ετών: 75

24-30 ετών: 56

31-50 ετών: 10

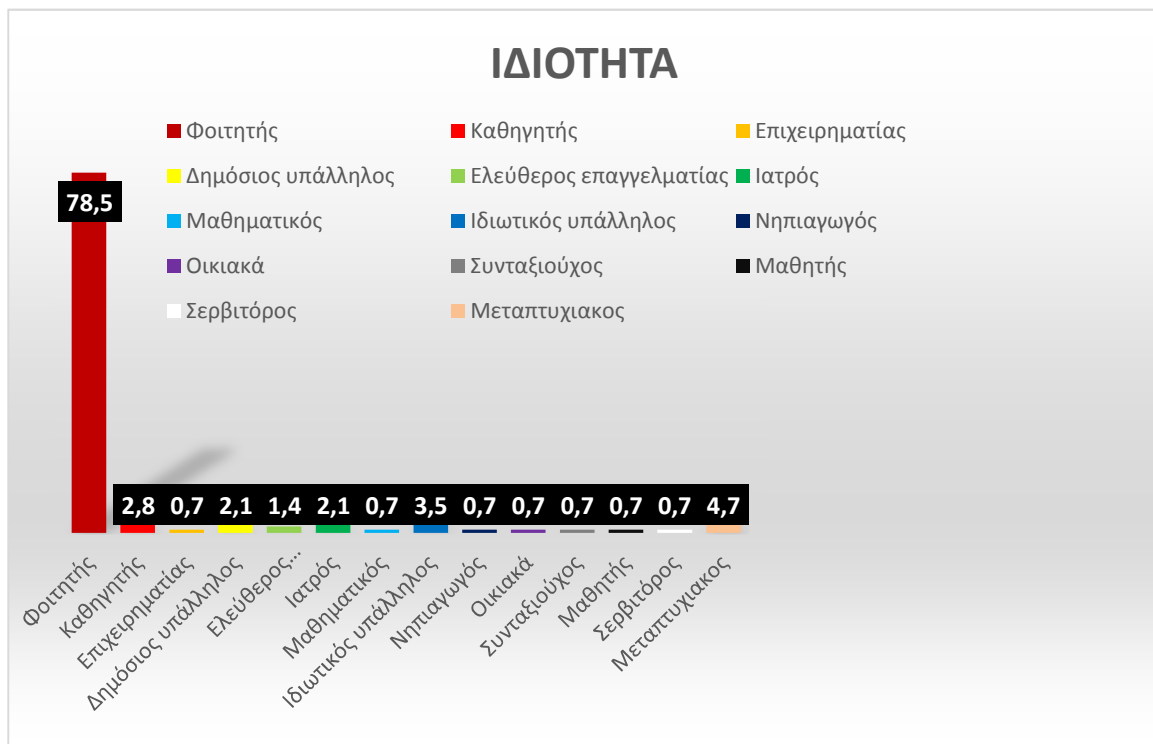
Άνω των 50 ετών: 3

Αναλυτικότερα: Εξετάζοντας το κομμάτι της ηλικίας παρατηρούμε πως άτομα ηλικίας 18 – 23 συμμετείχαν πιο ενεργά στην συμπλήρωση του ερωτηματολογίου κατά 52 της εκατό αυτό συμβαίνει γιατί άτομα αυτής της ηλικίας είναι πλήρως εξοικειωμένα με το κομμάτι των συστημάτων Τηλεκπαίδευσης καθώς πολύ πιθανά σε αυτή την ηλικία οι περισσότεροι από αυτούς θα τα χρησιμοποιούν και στην καθημερινότητά τους αν είναι και αυτοί φοιτητές για την ευκολότερη διεκπεραίωση των εργασιών αλλά και του διαβάσματος τους σε ακαδημαϊκό επίπεδο, άρα είναι σε θέση να γνωρίζουν καλά θέματα που αφορούν τα συστήματα Τηλεκπαίδευσης και να είναι σε θέση να απαντήσουν

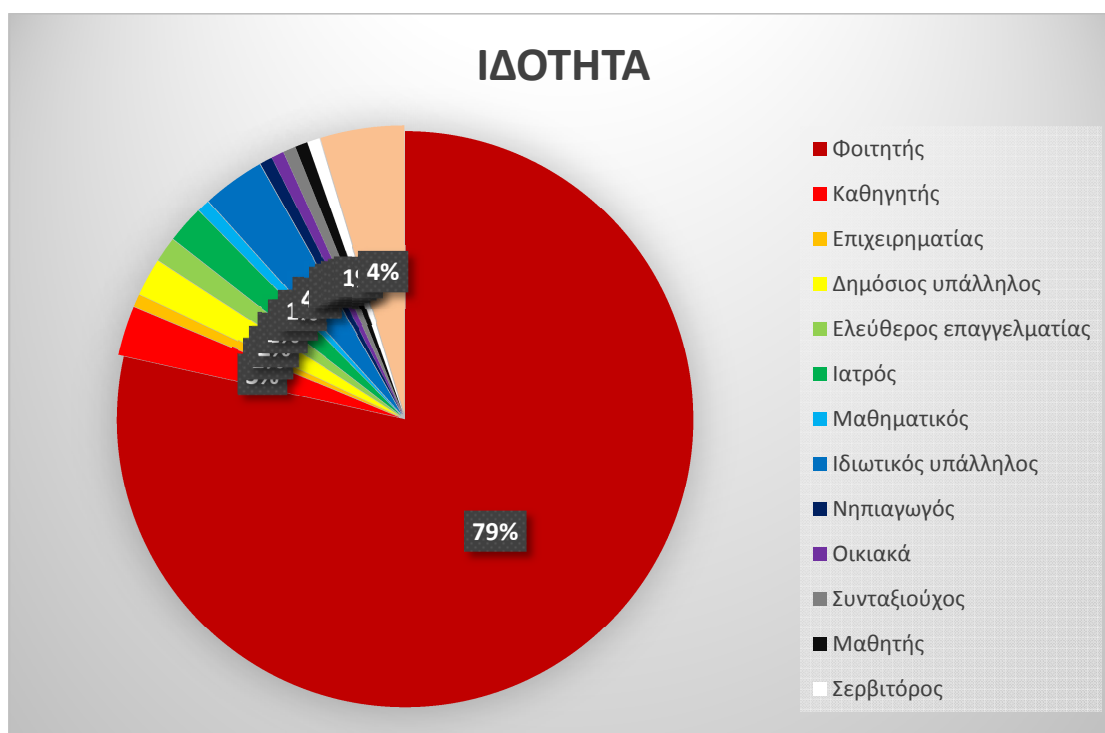
ερωτήσεις που σχετίζονται με αυτά κατά συνέπεια η συμμετοχή τους στο ερωτηματολόγιο είναι λογική. Έπειτα στη κλίμακα έρχονται άτομα ηλικίας 24-30 και εδώ βλέπουμε πως το ποσοστό συμμετοχής είναι αρκετά σεβαστό και ανέρχεται στο 39 της εκατό. Και αυτό γιατί άτομα αυτής της ηλικίας να μην είναι δεκτικά στο να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο, ωστόσο λόγω φόρτου εργασίας έχουν πολύ περιορισμένο χρόνο ενώ παράλληλα ελάχιστοι από αυτούς θα είναι φοιτητές και θα έχουν άμεση επαφή με το αντικείμενο και άρα προσωπική άποψη προκειμένου να απαντήσουν στις ερωτήσεις. Λαμβάνοντας υπόψιν μας και την πρόωμη ανάπτυξη των συστημάτων Τηλεκπαίδευσης την Ελλάδα είναι πολύ πιθανό κάποια από τα άτομα που συμμετείχαν στη έρευνα μας και ήτα παλαιότερα φοιτητές να μην χρησιμοποιούσαν τα συγκεκριμένα συστήματα. Τέλος όσο αναφορά τα άτομα που είναι σε ηλικία από 31 και πάνω παρατηρούμε πως η συμμετοχή τους στη έρευνα είναι πολύ μικρή και αυτό γιατί όπως είναι σαφές άτομα σε αυτή την ηλικία και δεν είναι τόσο δεκτικά στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου λόγω περιορισμένου χρόνου αλλά ο πιο σημαντικός παράγοντας είναι πως τα συστήματα Τηλεκπαίδευσης τους είναι εντελώς άγνωστα και ακόμη και αν έχουν πληροφορηθεί για αυτά δεν είναι σε θέση να απαντούν ερωτήσεις επί του θέματος αφού δεν έχουν έρθει σε άμεση επαφή κατά τα φοιτητικά τους χρόνια σε περίπτωση πάντα που υπήρξαν φοιτητές.

3) Ιδιότητα

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

Φοιτητής: 114

Καθηγητής: 4

Επιχειρηματίας: 1

Δημόσιος υπάλληλος: 3

Ελεύθερος επαγγελματίας: 2

Ιατρός:3

Μαθηματικός:1

Ιδιωτικός υπάλληλος:5

Νηπιαγωγός:1

Οικιακά:1

Συνταξιούχος:1

Μαθητής:1

Σερβιτόρος:1

Μεταπτυχιακός: 6

Αναλυτικότερα: Όσο αναφορά την ιδιότητα των ατόμων που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο βλέπουμε πως στη συντριπτική τους πλειοψηφία είναι φοιτητές αυτό σημαίνει πως είναι καλή γνώστες του αντικειμένου αφού έρχονται σε καθημερινή επαφή με τα συστήματα Τηλεκπαίδευσης λόγω των σπουδών τους, παράλληλα μπορούμε να καταλάβουμε πως άτομα ανώτερης βαθμίδας εκπαίδευσης είναι πιο δεκτικά στο να συμμετέχουν σε μια έρευνα καθώς είναι σε θέση να κατανοήσουν την σημαντικότητα των ορθών αποτελεσμάτων

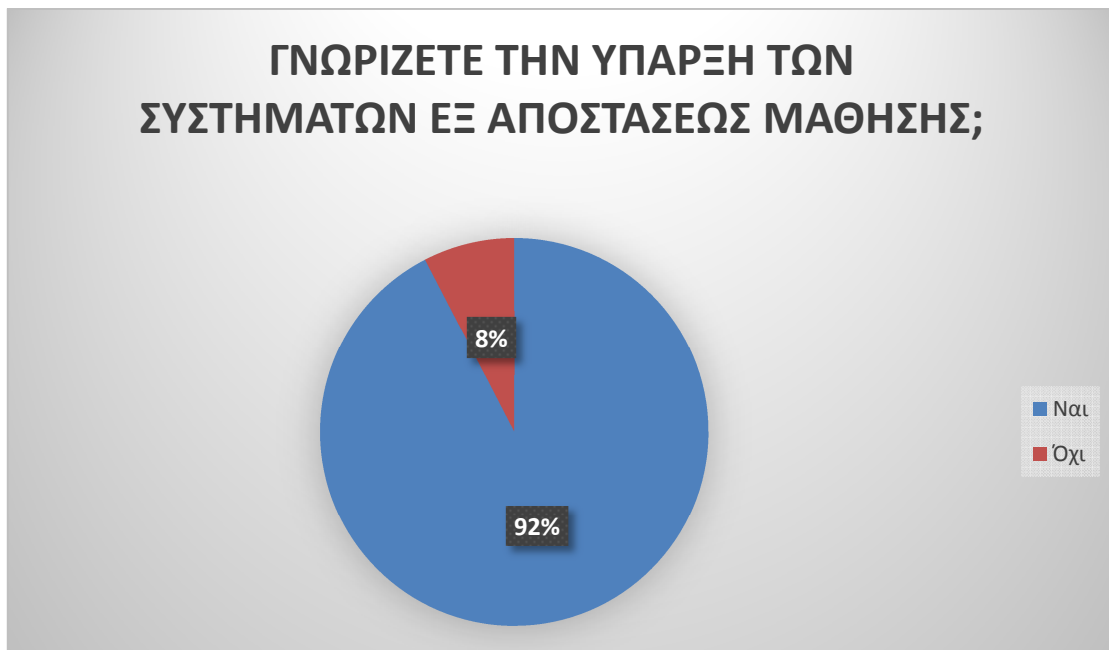
μιας ερευνάς και άρα είναι πρόθυμοι να συμμετέχουν σε αυτό. Από την άλλη είναι κατανοητός ο λόγος για τον οποίο άτομα κατώτερης εκπαιδευτικής βαθμίδας δεν συμμετέχουν στην έρευνα σύμφωνα πάντα με το δείγμα μας αφού δεν έχουν έρθει σε επαφή με το αντικείμενο στην καθημερινότητα τους και άρα δεν έχουν άποψη εμπειριστατωμένη πάνω στο αντικείμενο προκειμένου να μπορέσουν να συμμετάσχουν στην έρευνα.

4) Γνωρίζετε την ύπαρξη των συστημάτων εξ' αποστάσεως μάθησης;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

Ναι: 132

Όχι: 12

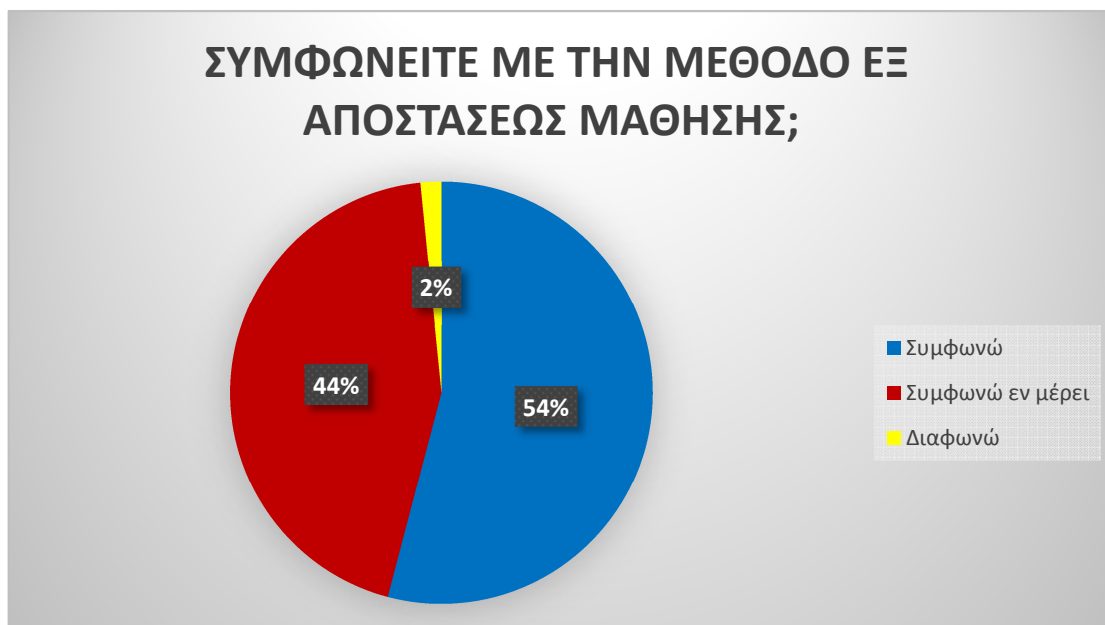
Αναλυτικότερα: Στο ερώτημα του να γνωρίζουν ή όχι την ύπαρξη των συστημάτων Τηλεκπαίδευσης η απάντηση ήταν ΝΑΙ σε ποσοστό 92 της εκατό ωστόσο σε αυτό το σημείο θα πρέπει να λάβουμε υπόψιν μας και τις παραπάνω ερωτήσεις που τέθηκαν αφού η συντριπτική πλειοψηφία ήταν φοιτητές και άτομα ηλικίας κάτω των 24 . Μέσα από αυτό μας γίνεται σαφές πως είναι λογικό τα άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα να γνωρίζουν την ύπαρξη αυτών των συστημάτων αφού τα χρησιμοποιούν και για δίκη τους χρήση. Και αφού στη έρευνα μας συμμετείχαν και άτομα μεγαλύτερα σε ηλικία είναι σαφές πως κάποιοι από αυτούς δεν γνώριζαν την ύπαρξη των συστημάτων Τηλεκπαίδευσης.

5) Συμφωνείτε με την μέθοδο εξ' αποστάσεως μάθησης;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

Συμφωνώ: 78

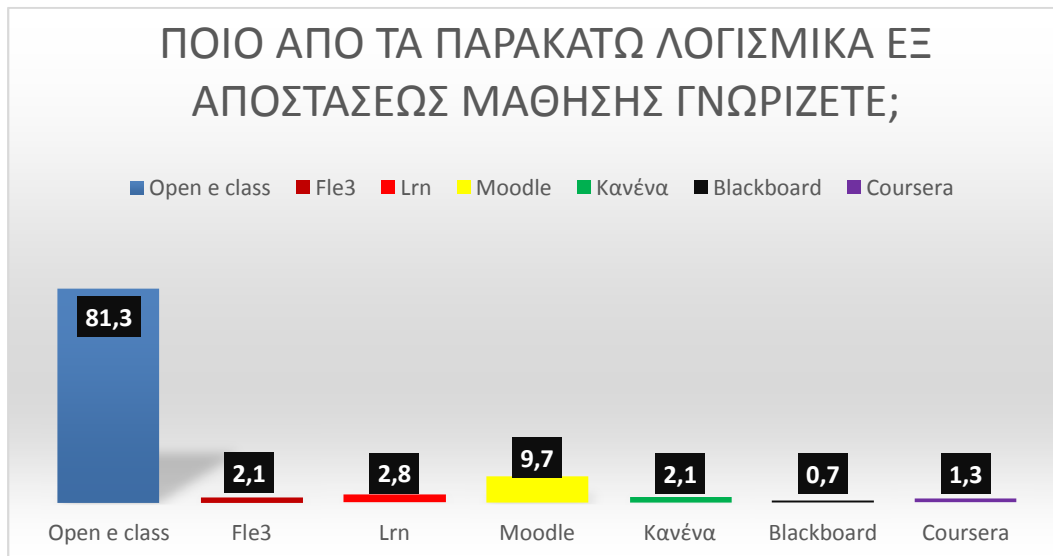
Συμφωνώ εν μέρει: 64

Διαφωνώ: 2

Αναλυτικότερα: Έπειτα στο ερωτηματολόγιο που φτιάξαμε παραθέσαμε το ερώτημα του αν κάνεις διαφωνεί ή συμφωνεί με την ύπαρξη συστημάτων Τηλεκπαίδευσης κατά την διεκπεραίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Εδώ τα αποτελέσματα διχάζουν καθώς μεγάλο μέρος των ερωτηθέντων απάντησέ πως συμφωνεί, ωστόσο υπάρχει ένα μεγάλο ποσοστό, το οποίο απάντησέ πως συμφωνεί εν μέρη, ελάχιστοι ήταν αυτοί που διαφωνούν και είναι πολύ πιθανό να μην έχουν κατανοήσει πλήρως την χρησιμότητα των συστημάτων αυτών. Πιο συγκεκριμένα το μεγάλο μέρος αυτών που συμφωνούν το κάνουν επειδή χρησιμοποιώντας αυτά τα συστήματα για την διεκπεραίωση των υποχρεώσεων τους στις σχολές τους είχαν την ευκαιρία να διευκολυνθούν καθώς λόγω απόστασης δεν μπορούσαν να συμμετέχουν στα μαθήματα με την φυσική τους παρουσία. Παράλληλα οι φοιτητές είχαν την δυνατότητα να έχουν άμεση επαφή με την ύλη των μαθημάτων που ήθελαν όλο το εικοσιτετράωρο. Στην αντίπερα όχθη και λαμβάνοντας υπόψιν τα άτομα που είπαν πως συμφωνούν εν μέρη με τα συστήματα Τηλεκπαίδευσης, είναι πλήρως αποδεχτή και αυτή η άποψη αφού σε όλο αυτό υπάρχουν και μειονεκτήματα καθώς με την χρήση των συστημάτων Τηλεκπαίδευσης, ο χρήστης δεν μπορεί να εκφράσει άμεσα τις απορίες του προς τον διδάσκοντα ενώ πολλοί είναι αυτοί που δεν παρίστανται στα μαθήματα με την φυσική τους παρουσία αλλά αρκούνται στο να διαβάζουν ή να ενημερώνονται από αυτά τα συστήματα, άρα πολλοί είναι αυτοί που πιστεύουν πως τα συστήματα Τηλεκπαίδευσης τείνουν να μειώσουν τις ώρες των διδασκόντων στα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Και οι δυο απόψεις είναι κοινά αποδέκτες.

6) Ποιο από τα παρακάτω λογισμικά εξ' αποστάσεως μάθησης γνωρίζετε;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

Open e class: 117

Fle3: 3

Lrn: 4

Moodle: 14

Κανένα: 3

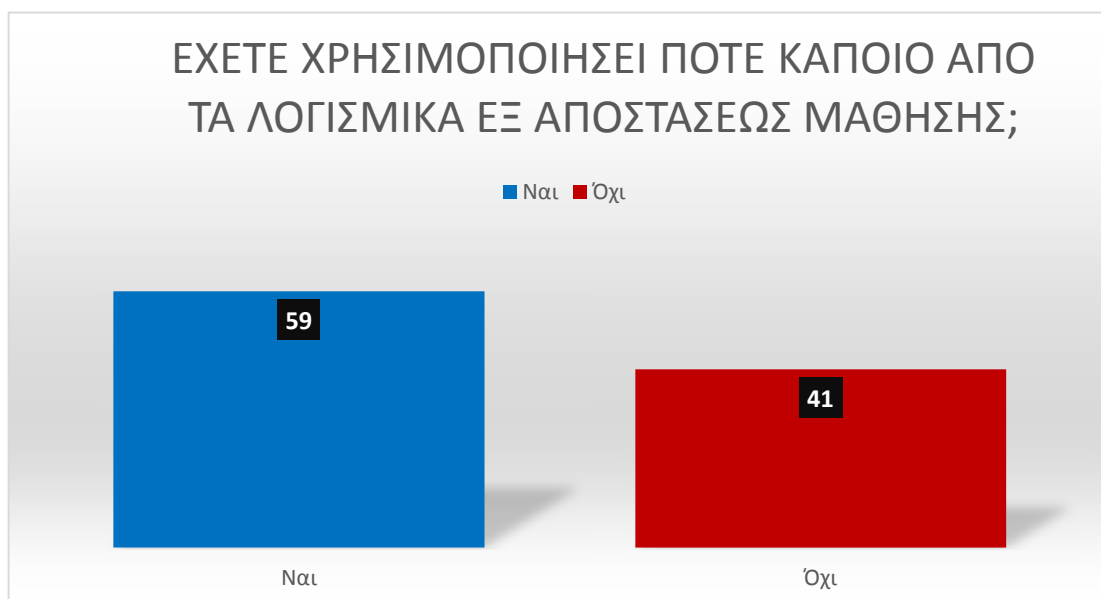
Blackboard: 1

Coursera: 2

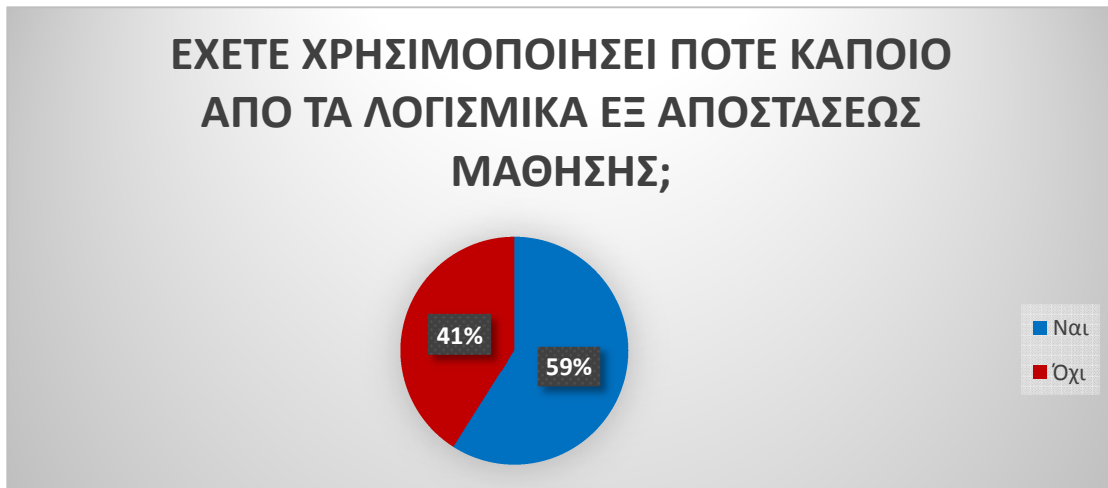
Αναλυτικότερα: Στο ερώτημα ποια από τα συστήματα Τηλεκπαίδευσης γνωρίζεται οι περισσότεροι απάντησαν Open e class: 117 Fle3: 3 Lrn: 4 και Moodle: 14 όπως είναι φανερό πιο διαδεδομένο είναι το e class και αυτό γιατί χρησιμοποιείτε ευρέως από το ελληνικό ακαδημαϊκό σύστημα και άρα είναι φυσικό τα άτομα που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο μας να ήταν γνώστες του e class αφού έρχεται σε επαφή με αυτό και στη καθημερινότητά τους. Αρκετά διαδεδομένο όμως είναι και το Moodle το οποίο αν και γνωστό είναι λιγότερο διαδεδομένο λόγω το γεγονότος πως είναι και πιο καινούργιο.

7) Έχετε χρησιμοποιήσει ποτέ κάποιο λογισμικό εξ' αποστάσεως μάθησης;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

Ναι: 85

Όχι: 59

Αναλυτικότερα: Σε επόμενο ερώτημα οι συμμετέχοντες στο ερωτηματολόγιο διερωτήθηκαν για το αν έχουν κάνει χρήση κάποιου συστήματος Τηλεκπαίδευσης. Σε αυτό το σημείο διαπιστώσαμε πως το 59 της εκατό έχει κάνει χρήση αυτών των συστημάτων αρκετά πιο μικρό ποσοστό από αυτό που θα περίμενε κάποιος αν λάβουμε υπόψιν μας το γεγονός πως στη ερευνά μας συμμετείχαν κατά κύριο λόγο φοιτητές. Μέσα από αυτό καταλαβαίνουμε πως αν και πολύ από τους ερωτηθέντες ήταν φοιτητές δεν κάνουν χρήση των συστημάτων Τηλεκπαίδευσης για το διάβασμα τους. Το 41 τις εκατό απάντησε πως ποτέ δεν έχει κάνει χρήση τέτοιου συστήματος αυτό είναι σαφές αφού στην ερευνά μας συμμετείχαν άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, ωστόσο βλέπουμε πως ακόμη και φοιτητές στην σημερινή εποχή δεν είναι

τόσο εξοικειωμένοι με τον ηλεκτρονικό τρόπο εκμάθησης και ενίσχυσης των γνώσεων τους και προτιμούν τον παραδοσιακό τρόπο παρακολούθησης των μαθημάτων.

8) Οι καθηγητές σας είναι ενεργοί σε κάποιο από τα λογισμικά εξ' αποστάσεως μάθησης;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

Αρκετοί από τους καθηγητές: 96

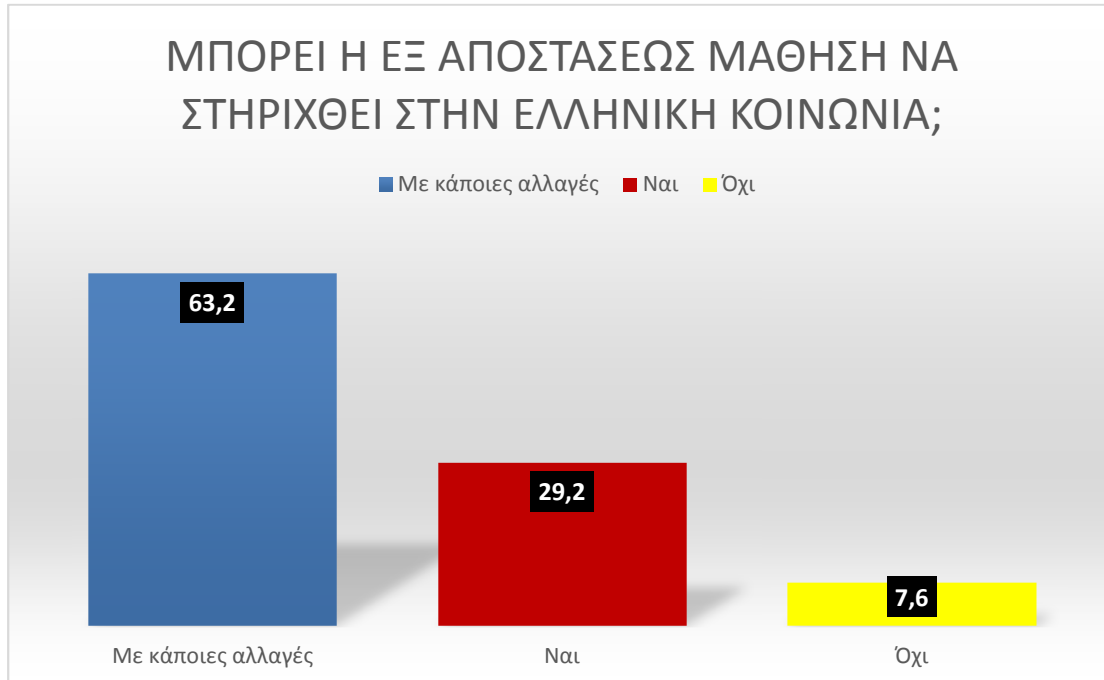
Κανένας: 34

Όλοι οι καθηγητές: 14

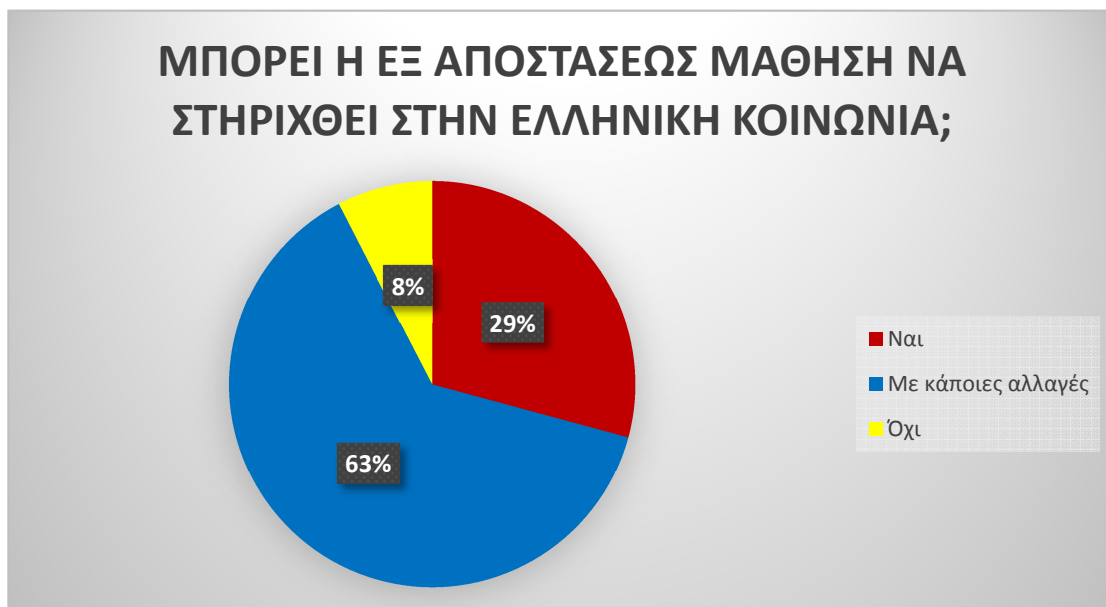
Αναλυτικότερα: Είναι σαφές πως στις μέρες μας τα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα κάνουν στην πλειοψηφία τους συστηματική χρήση των συστημάτων Τηλεκπαίδευσης και έχουν εκσυγχρονιστεί όλο και πιο πολύ αυτό σίγουρα δείχνει τον γενικότερο εκσυγχρονισμό του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Ωστόσο αν κοιτάξουμε πιο εμπεριστατωμένα το κατά πόσο οι καθηγητές σε ατομικό επίπεδο κάνουν χρήση αυτών των συστημάτων στην δουλειά τους βλέπουμε πως οι πλειοψηφία των καθηγητών είναι ενεργοί σε αυτές τις πλατφόρμες σε ημερήσια βάση και ενημερώνουν τις σελίδες τους. Πολλοί είναι όμως και αυτοί που απάντησαν πως κανένας από τους καθηγητές των εκπαιδευτικών τους δεν είναι ενεργός αυτό συμβαίνει γιατί πολλοί από τους καθηγητές είναι μεγαλύτερη σε ηλικία και άρα δεν είναι εξοικειωμένοι με τα ηλεκτρονικά συστήματα και προτιμούν τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας.

9) Μπορεί η εξ' αποστάσεως μάθηση να στηριχθεί στην ελληνική παιδεία;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

Ναι: 42

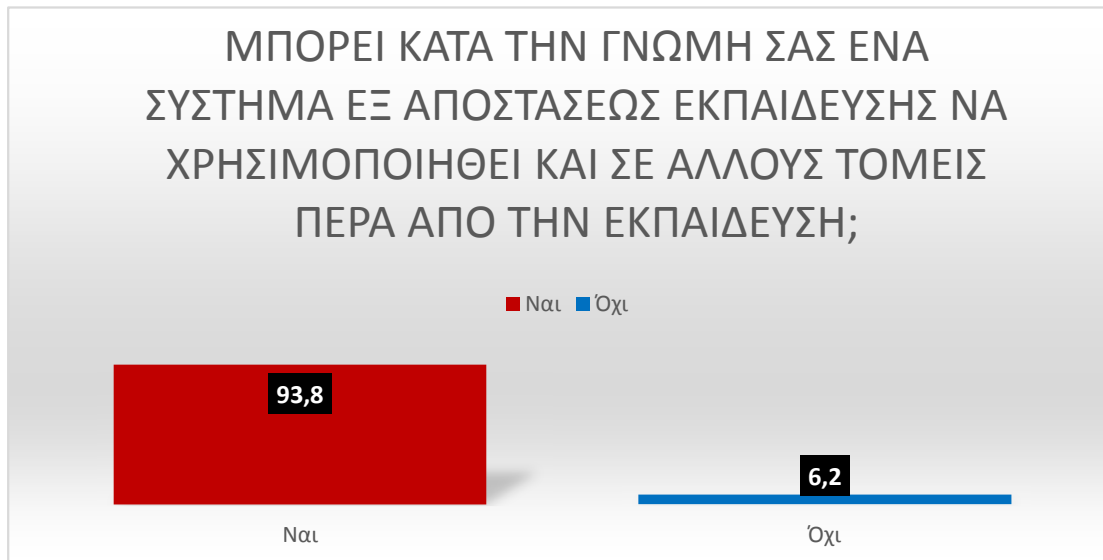
Με κάποιες αλλαγές: 91

Όχι: 11

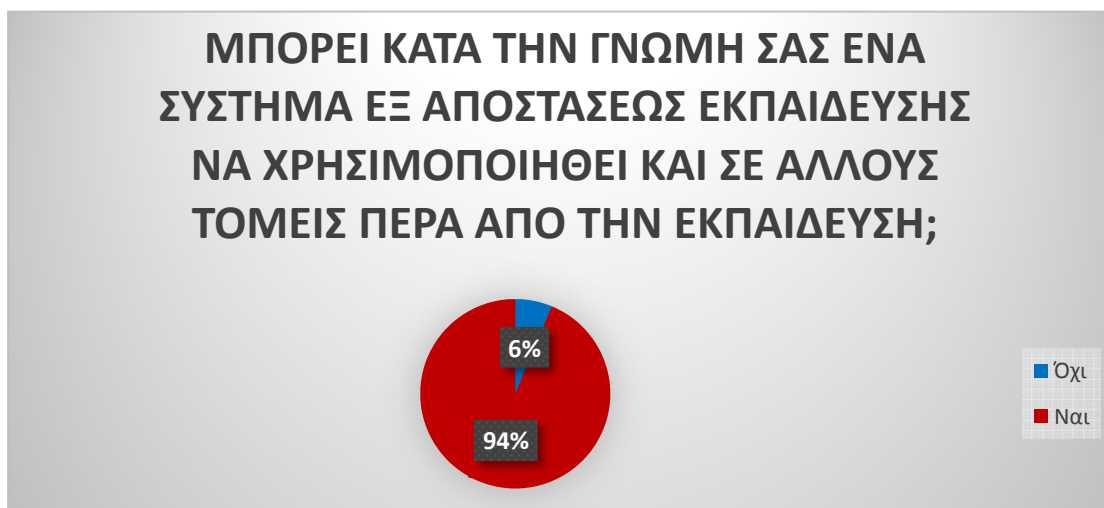
Αναλυτικότερα: Στα παρακάτω διαγράμματα οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν στο αν η ελληνική κοινωνία και τα ελληνικά ιδρύματα μπορούν να υποστηρίξουν αυτό τον τρόπο εκπαιδευτικής διαδικασίας οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες απάντησαν πως η ελληνική κοινωνία είναι μεν σε θέση να μπει σε αυτή την διαδικασία άλλα θέλει τον χρόνο της και αυτό είναι φυσικό αφού τα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα τα τελευταία χρόνια προσπαθούν να εκσυγχρονιστούν και να συναγωνιστούν έπαιξα τα μεγάλα πανεπιστήμια του εξωτερικού. Ακόμη το 42 της εκατό απάντησε πως τα ελληνικά πανεπιστήμια είναι σε θέση να υποστηρίξουν αυτή την διαδικασία. Όπως και να έχει η προσπάθεια των ελληνικών πανεπιστημίων για εκσυγχρονισμό θα συνεχιστεί και είναι σαφές πως τα ελληνικά ιδρύματα θα είναι το ίδιο ανταγωνιστικά με μεγάλα ιδρύματα του εξωτερικού. Είναι σαφές πως τα συστήματα Τηλεκπαίδευσης θα συμβάλουν θετικά προς αυτή την κατεύθυνση.

10) Μπορεί κατά την γνώμη σας ένα σύστημα εξ αποστάσεως μάθησης να χρησιμοποιηθεί και σε άλλους τομείς πέρα από την εκπαίδευση;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

Ναι: 135

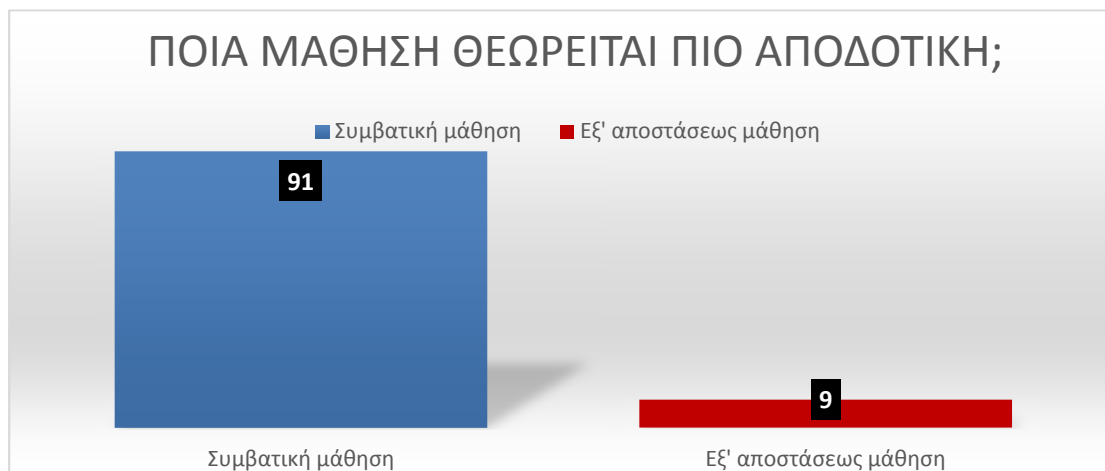
Όχι: 9

Αναλυτικότερα: Σε αυτό το ερώτημα η συντριπτική πλειοψηφία απαντά θετικά, δηλαδή το 94 τις εκατό. Και αυτό είναι φυσικό αφού όλα αυτά τα συστήματα έχουν πολλές δυνατότητες πέρα από τις προφανείς, για παράδειγμα στον τομέα της ιατρικής τα συστήματα αυτά χρησιμοποιούνται από

του γιατρούς για να πραγματοποιήσουν μεταξύ τους Video conference – τηλεδιασκέψεις , η δυνατότητα αυτή για παράδειγμα λύνει προβλήματα στην επικοινωνία που μπορεί να δημιουργηθούν λόγω απόστασης. Είναι σαφής λοιπόν και μέσα από το παράδειγμα οι δυνατότητες που προκύπτουν.

11) Ποια μάθηση θεωρείται πιο αποδοτική;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

Συμβατική μάθηση: 131

Εξ' αποστάσεως μάθηση: 13

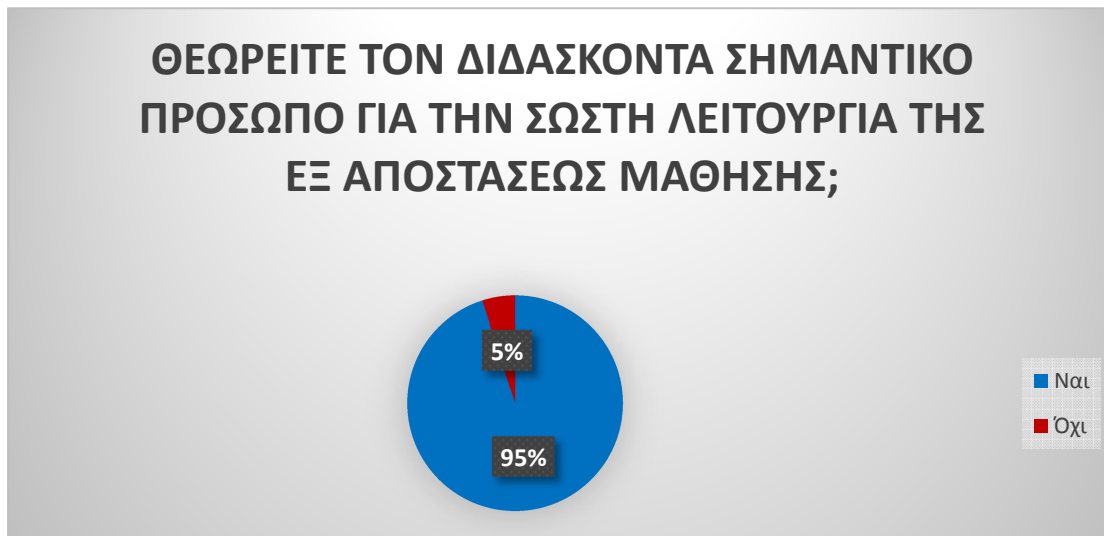
Αναλυτικότερα: Το αποτέλεσμα στην ερώτηση του ποια μάθηση θεωρείτε εσείς πιο συμβατική ήταν αυτή της συμβατικής και παραδοσιακής με 91 της εκατό και αυτό είναι φυσικό αφού όπως φαίνεται οι ερωτηθέντες είναι μεν στην πλειοψηφία τους φοιτητές ωστόσο στην Ελλάδα τα συστήματα αυτά δεν είναι ακόμη απολυτά διαδεδομένα και άρα οι φοιτητές δεν είναι ακόμη απόλυτα εξοικειωμένοι με αυτά. Είναι όμως σαφές πως αν η έρευνα μας πραγματοποιηθεί πάλι σε βάθος χρόνου θα έχει διαφορετικά αποτελέσματα αφού τα ελληνικά ιδρύματα θα έχουν ενσωματώσει πλήρως τα συστήματα Τηλεκπαίδευσης στην εκπαιδευτική τους διαδικασία.

12) Θεωρείτε τον διδάσκοντα σημαντικό πρόσωπο για την σωστή λειτουργία της εξ' αποστάσεως μάθησης;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

Ναι: 137

Όχι: 7

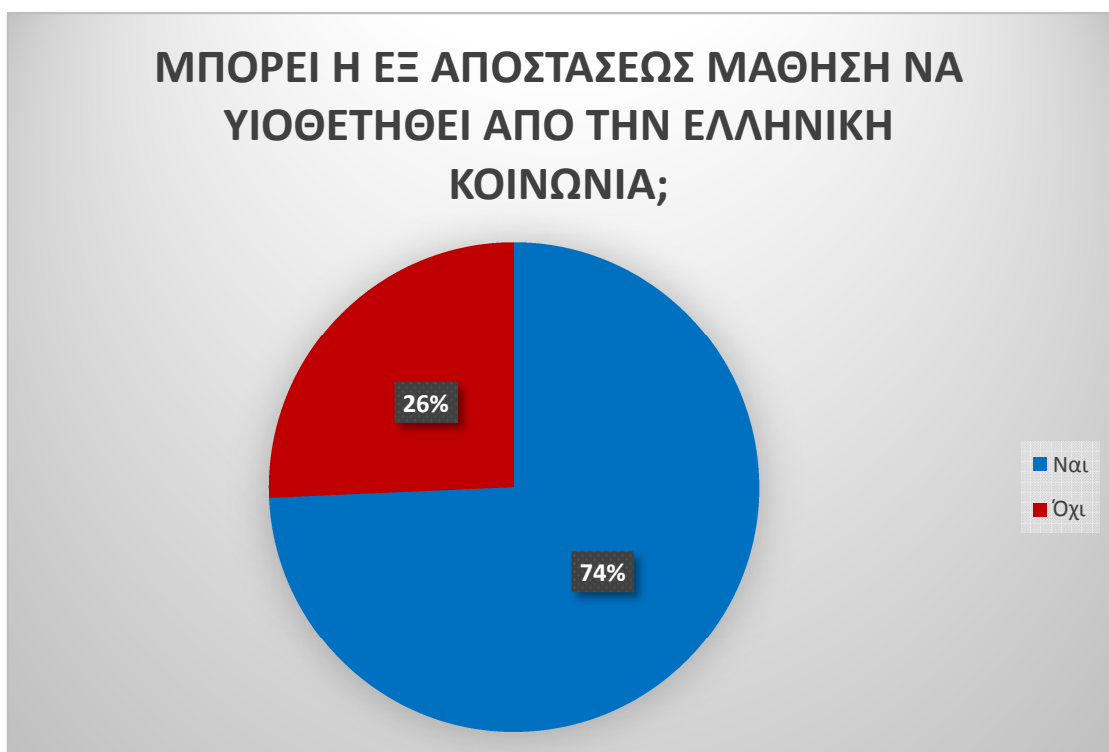
Αναλυτικότερα: Όπως σε όλα τα πράγματα έτσι και εδώ το άτομο που ηγείται είναι υπεύθυνο για την σωστή διεκπεραίωση της όλης διαδικασίας. Έτσι το 95 τις εκατό των ερωτηθέντων απάντησέ πως ο διδάσκοντας έχει σημαντικό ρόλο στη όλη διαδικασία το αποτέλεσμα είναι σαφές αφού αν ο διδάσκοντας δεν είναι συνεπής και δεν ενημερώνει την σελίδα το στο σύστημα σε συστηματική βάση οι ενδιαφερόμενοι δεν θα είναι σε θέση να έχουν στο σωστό χρόνο τις πληροφορίες που θέλουν κα άρα η διαδικασία δεν θα έχει την καλύτερη δυνατή έκβαση. Οπότε ο ρόλος του διδάσκοντα και η συστηματική του ενασχόληση με την σελίδα είναι καθοριστική για την ποιότητα και εγκυρότητα του υλικού.

13) Μπορεί η εξ' αποστάσεως μάθηση να υιοθετηθεί από την ελληνική κοινωνία;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

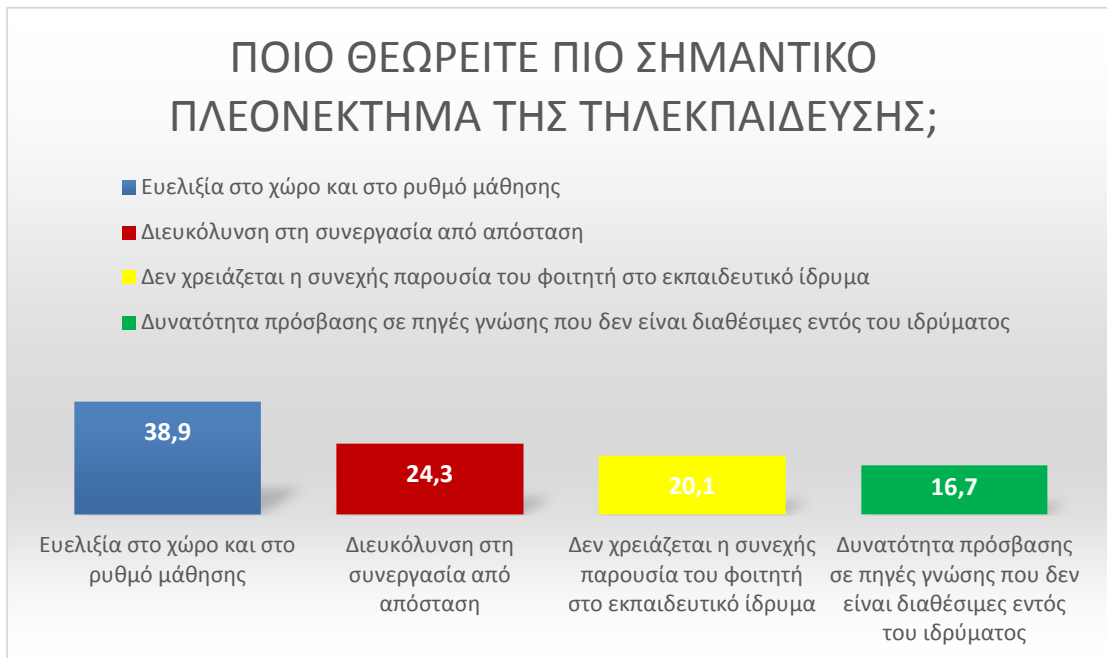
Ναι: 107

Όχι: 37

Αναλυτικότερα: Σύμφωνα με τις απαντήσεις βλέπουμε ότι η εξ' αποστάσεως μάθηση μπορεί να υιοθετηθεί από την ελληνική κοινωνία και σε αυτό συμφωνεί το 74 τις εκατό των ερωτηθέντων το απολέσματα είναι αποδεκτό αφού στις μέρες μας η ελληνική κοινωνία στη εκπαίδευση εκσυγχρονίζεται όλο και περισσότερο , όσο περνούν τα χρόνια τα συστήματα Τηλεκπαίδευσης στην Ελλάδα θα είναι ακόμη πιο διαδεδομένα και αποδεκτά και η εξ αποστάσεως εκμάθηση θα είναι ακόμη πιο διαδεδομένη και θα βοηθήσει ακόμη πιο πολύ παιδιά που λόγω απόστασης δεν μπορούν να είναι στα μαθήματα με την φυσική τους παρουσία. Ωστόσο δεν θα αντικαταστήσουν την συμβατική εκπαίδευση καθώς η ελληνική κοινωνία ακόμη υστερεί πού προς αυτή την κατεύθυνση , κυρίως λόγω υποδομών.

14) Ποιο θεωρείτε πιο σημαντικό πλεονέκτημα της τηλεεκπαίδευσης;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

Ευελιξία στο χώρο και στο ρυθμό μάθησης: 56

Διευκόλυνση στη συνεργασία από απόσταση: 35

Δεν χρειάζεται η συνεχής παρουσία του φοιτητή στο εκπαιδευτικό ίδρυμα: 29

Δυνατότητα πρόσβασης σε πηγές που δεν είναι διαθέσιμες εντός του ιδρύματος: 24

Αναλυτικότερα: Σύμφωνα με τα παραπάνω διαγράμματα συμπεραίνουμε ότι το πιο σημαντικό πλεονέκτημα των λογισμικών εξ' αποστάσεως μάθησης είναι η ευελιξία στο χώρο και στο ρυθμό μάθησης, και αυτό γιατί όπως έγινε σαφές ένα σύστημα Τηλεκπαίδευσης προσφέρει στον χρήστη την δυνατότητα να μπορεί να ασχοληθεί με το αντικείμενο που τον ενδιαφέρει όλο το εικοσιτετράωρο και όχι μόνο την ώρα που διδάσκεται το μάθημα στη σχολή, ακόμη ο εκπαιδευόμενος έχει την δυνατότητα να χρησιμοποιήσει όσο χρόνο θέλει προκειμένου να κατανοήσει αυτά που θέλει και δεν επηρεάζεται από τον περιορισμό στον χρόνο που έχει ένα μάθημα με φυσική παρουσία. Το 24 τις εκατό αναφέρει στα πλεονεκτήματα το γεγονός πως οι χρήστες διευνοητε στα προβλήματα που μπορεί να προκύψουν λόγω της απόστασης, καθώς τους δίνεται η δυνατότητα να έχουν άμεση επαφή με το αντικείμενο που τους ενδιαφέρει έστω και αν δεν έχουν την δυνατότητα να είναι στο εκπαιδευτικό τους ίδρυμα , ενημερώνονται σε καθημερινή βάση για όλα τα εκτεινόμενα των μαθημάτων σε αρκετά ικανοποιητικό επίπεδο. Ακόμη το 17 της εκατό θεωρεί πως στα πλεονεκτήματα συγκαταλέγεται το γεγονός πως δεν είναι απαραίτητη η φυσική τους παρουσία στα μαθήματα, ωστόσο ναι μεν μέσα από αυτά τα συστήματα μπορούμε να έχουμε άμεσα ένα μέρος του υλικού του

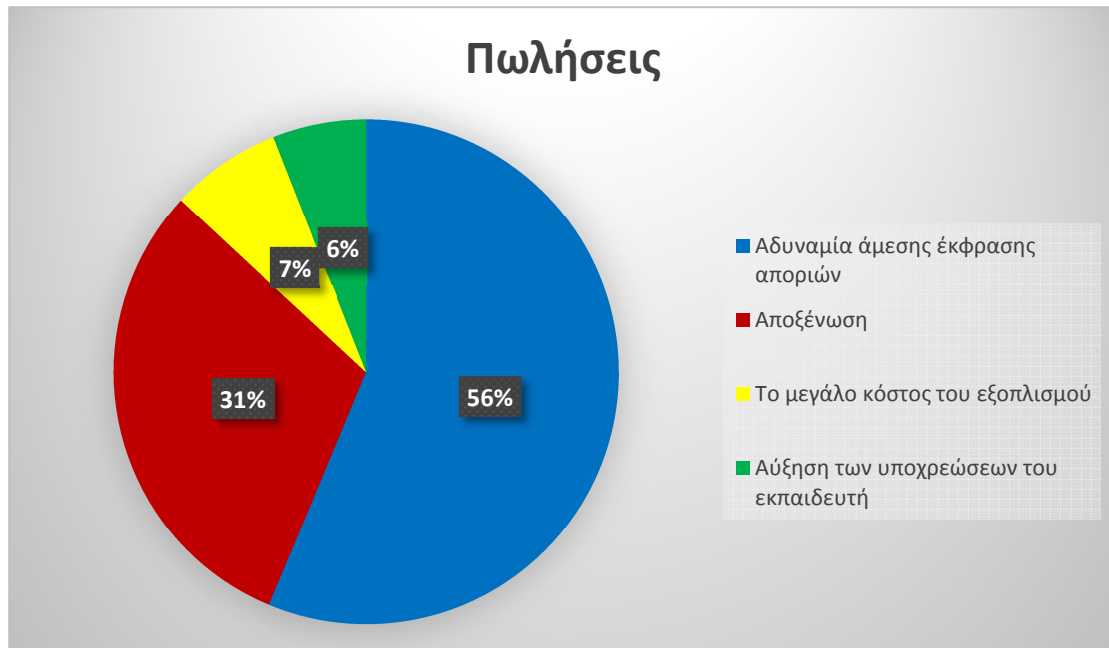
μαθήματος ωστόσο και σύμφωνα με τα τωρινά δεδομένα του συστήματος στην Ελλάδα τίποτα δεν είναι σε θέση να αντικαταστήσει τα μαθήματα που παραδίδονται μέσα στα αμφιθέατρα των ιδρυμάτων. Είναι σαφές πως ο καθένας από πλευράς του προσεγγίζει διαφορετικά πλεονεκτήματα για τα συστήματα Τηλεκπαίδευσης. Όλα όπως φαίνεται είναι εξίσου σημαντικά.

15) Ποιο θεωρείτε το πιο σημαντικό μειονέκτημα της τηλεκπαίδευσης;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

Αδυναμία άμεσης έκφρασης αποριών: 81

Αποξένωση: 45

Το μεγάλο κόστος του εξοπλισμού: 10

Αύξηση των υποχρεώσεων του εκπαιδευτή: 8

Αναλυτικότερα: Σε επόμενο ερώτημα τα άτομα διερωτήθηκαν για τα μειονεκτήματα των συστημάτων το 56 της εκατό εστίασε στο γεγονός πως υπάρχουν αδυναμίες στα συστήματα αυτά ως προς την έκφραση αποριών, δηλαδή οι φοιτητές δεν έχουν άμεσα την δυνατότητα να λύσουν τυχών απορίες, σίγουρα το γεγονός αυτό αποτελεί σοβαρό πλεονέκτημα, ωστόσο θα μπορούσε να παρακαμφθεί αν σκεφτεί κανείς πως οι φοιτητές έχουν την δυνατότητα να επικοινωνήσουν με αυτές τις πλατφόρμες μέσω mail με τους καθηγητές τους και να

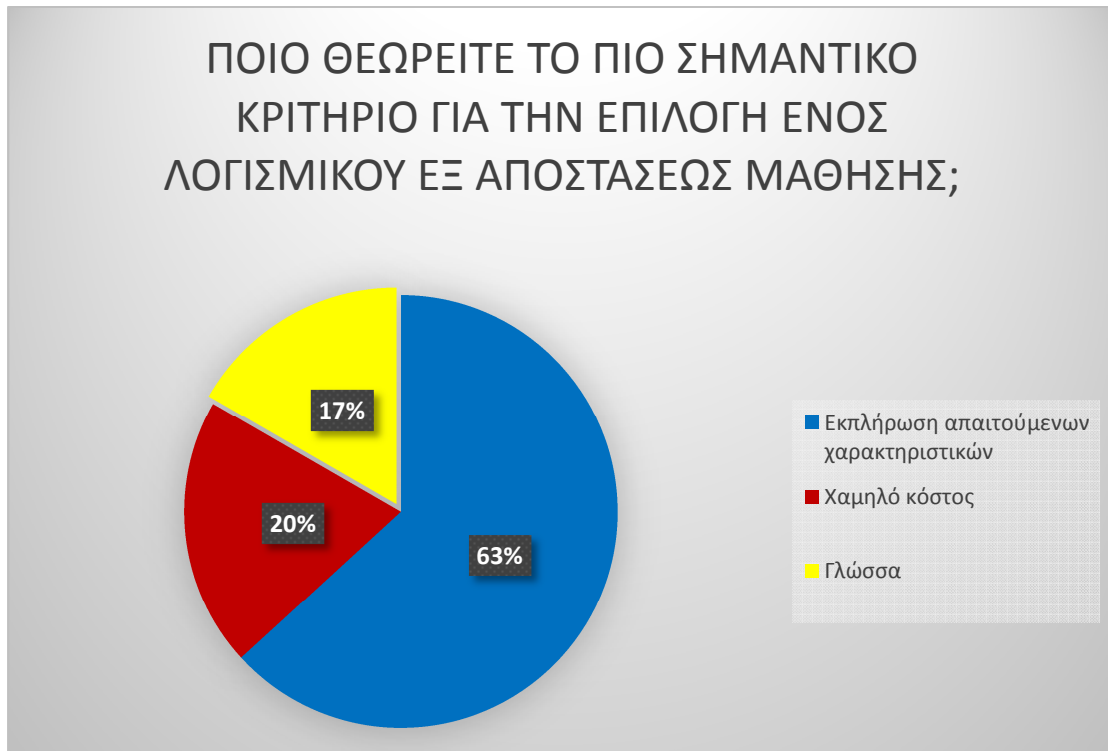
επιλύσουν τα τυχόν προβλήματα και απορίες τους. Ακόμη σημαντικό ποσοστό, δηλαδή το 31 της εκατό θίγει το θέμα της αποξένωσης σαν μειονέκτημα και αυτό είναι πολύ σοβαρό καθώς ένα από τα πράγματα που μας προσφέρει οι εκπαιδευτική κοινότητα είναι η άμεση επαφή και η καθημερινή μας τριβή με άλλα άτομα, άλλες προσωπικότητες και άλλες κουλτούρες, είναι λοιπόν σαφές πως αν τα συστήματα Τηλεκπαίδευσης αντικαταστήσουν την παραδοσιακή εκπαίδευση η αποξένωση που θα επέλθει για τους φοιτητές θα είναι ακόμη πιο μεγάλη και σιγουρά αυτό θα επιφέρει και άλλα προβλήματα μελλοντικά.

16) Ποιο θεωρείτε το πιο σημαντικό κριτήριο για την επιλογή ενός λογισμικού εξ' αποστάσεως μάθησης;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

Εκπλήρωση απαιτούμενων χαρακτηριστικών: 91

Χαμηλό κόστος: 29

Γλώσσα: 14

Αναλυτικότερα: Σύμφωνα με τα παραπάνω αποτελέσματα η εκπλήρωση απαιτούμενων χαρακτηριστικών είναι το πιο σημαντικό κριτήριο για την επιλογή ενός λογισμικού εξ' αποστάσεως μάθησης. Σε αυτό το χαρακτηριστικό εστιάζουν οι περισσότερη από τους ερωτηθέντες και είναι φυσικό για παράδειγμα το κόστος να έρχεται σε δεύτερη μοίρα αφού ο βασικότερος στόχος των συστημάτων Τηλεκπαίδευσης είναι να έχουν όσο το δυνατό οι ενδιαφερόμενοι την καλύτερη δυνατή επαφή με το αντικείμενο τους.

17) Ποιο θεωρείτε πιο σημαντικό χαρακτηριστικό για έναν διδάσκων εξ' αποστάσεως μάθησης;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

Η μεταδοτικότητα: 71

Η οργάνωση: 55

Η αποτελεσματικότητα: 18

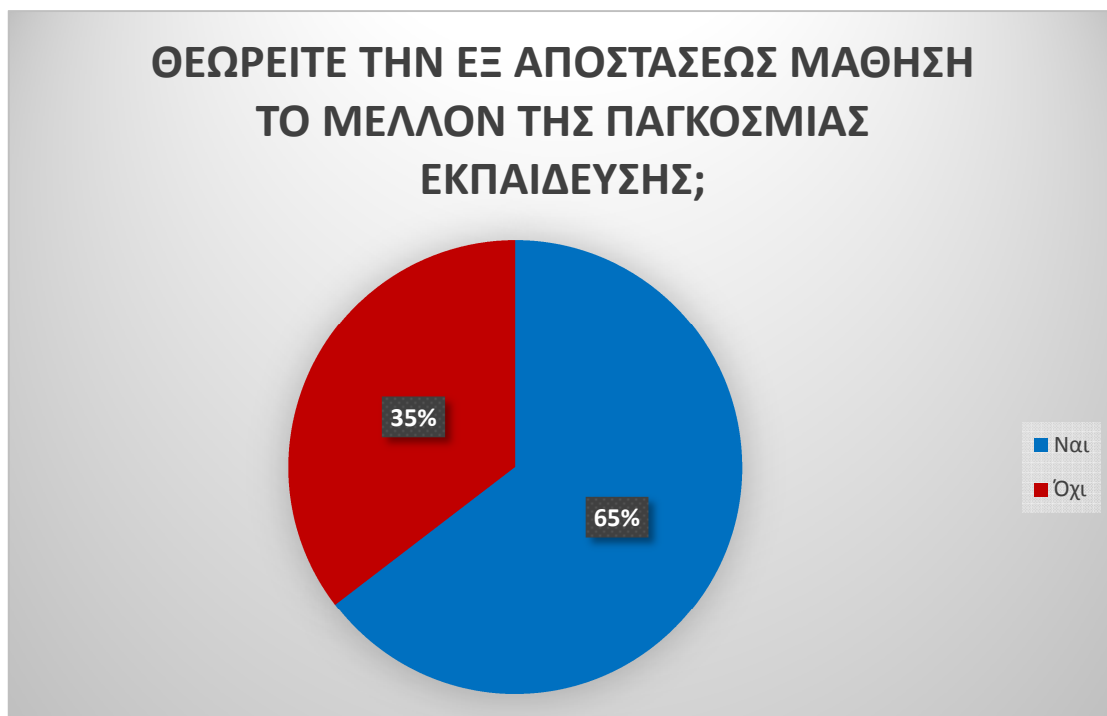
Αναλυτικότερα: Οι διδάσκοντες που θα λαμβάνουν μέρος στα συστήματα Τηλεκπαίδευσης είναι σαφές πως θα πρέπει να εξυπηρετούν ορισμένα χαρακτηριστικά οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες είπαν για το χαρακτηριστικό της μεταδοτικότητας , καθώς ο διδάσκοντας θα πρέπει να ενημερώνει συστηματικά την πλατφόρμα αλλά πέρα από αυτό θα πρέπει το υλικό που ανεβάζει να είναι πολύ προσεγμένο και κατανοητό από τους ενδιαφερόμενους, το γεγονός αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί όταν το υλικό δεν είναι κατανοητό οι απορίες που θα προκύπτουν θα είναι ακόμη πιο πολλές και άρα το έργο του διδάσκοντα μέσω αυτών των πλατφόρμων θα είναι ακόμη πιο δύσκολη. Το 38 τις εκατό αναφέρει το θέμα θέμα της οργάνωσης το οποίο είναι εξίσου σημαντικό αφού όσο πιο καλά οργανωμένη είναι η σελίδα του εκάστοτε καθηγητή τόσο πιο κατανοητή και εύχρηστη είναι από τους χρήστες. Το 13 της εκατό αναφέρει την αποτελεσματικότητα η οποία είναι μεν πολύ σημαντική αλλά ταυτόχρονα είναι και απορία των άλλων 2.

18) Θεωρείτε την εξ' αποστάσεως μάθηση το μέλλον της παγκόσμιας εκπαίδευσης;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

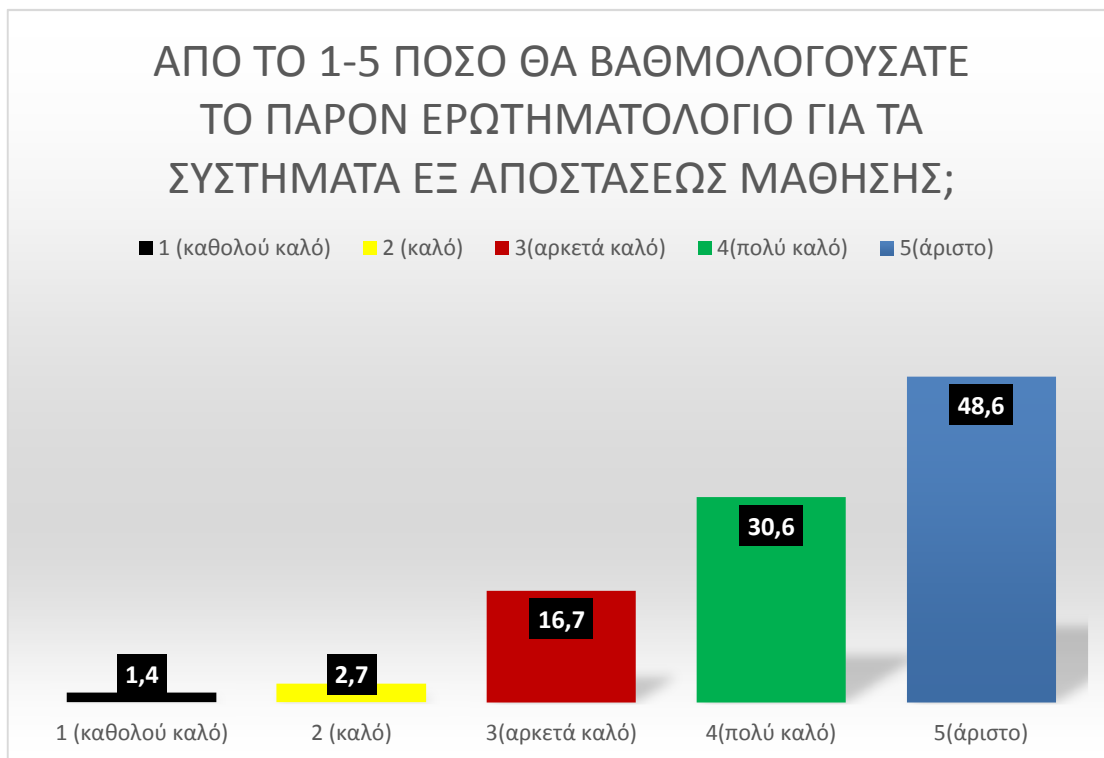
Ναι: 94

Όχι: 50

Αναλυτικότερα: Στο ερώτημα του αν θεωρείτε η εξ αποστάσεως μάθηση το μέλλον της παγκόσμιας εκπαίδευσης το 65 τις εκατό των ερωτηθέντων απαντά ναι . Εμείς δεν είμαστε σε θέση να κρίνουμε αν η απάντηση εδώ μπορεί να είναι θετική η αρνητική καθώς ναι μεν τα συστήματα Τηλεκπαίδευσης είναι πολύ εύχρηστα και βοηθητικά ως προς την χρήση τους ωστόσο έχουν και πολλά πλεονεκτήματα καθώς ο εκπαιδευόμενος δεν είναι σε θέση να πάρει άμεσα απαντήσεις για τυχών απορίες που μπορεί να προκύψουν, και όσο και αν αυτά τα συστήματα φαίνεται να είναι προηγμένα και να προσπαθούν να εκσυγχρονιστούν την εκπαίδευση στο σύνολο της δεν μπορούν να αντικαταστήσουν την άμεση σχέση και αλληλεπίδραση που έχει ο εκπαιδευτής με τον εκπαιδευόμενο κατά την εκπαιδευτική διαδικασία. Ίσως το πιο σωστό θα ήταν να είναι βοηθητικά στην διαδικασία της εκπαίδευσης και όχι υποκατάστατα αυτής. Είναι όμως σαφές πως με την πάροδο των χρόνων όλα αυτά τα μέσα θα εκσυγχρονιστούν ακόμη πιο πολύ και θα βοηθήσουν στην εκπαιδευτική διαδικασία.

19) Από το 1-5 πόσο θα βαθμολογούσατε το παρόν ερωτηματολόγιο για τα συστήματα εξ' αποστάσεως μάθησης;

- Ραβδόγραμμα

- Κυκλικό διάγραμμα

ΠΛΗΘΟΣ: 144 απαντήσεις

1 (καθόλου καλό): 2

2 (καλό): 4

3 (αρκετά καλό): 24

4 (πολύ καλό): 44

5 (άριστο): 70

Αναλυτικότερα: Βλέπουμε με βάση τα παραπάνω διαγράμματα ότι το ερωτηματολόγιο που δημιουργήσαμε κατά κύριο λόγο είναι αρκετά βοηθητικό. Οι περισσότεροι μας βαθμολόγησαν με 5 (άριστο), 4(πολύ καλό) και 3(αρκετά καλό). Αλλά υπήρχαν και λίγοι που δεν θεώρησαν το ερωτηματολόγιο ενδιαφέρον και μας βαθμολόγησαν με 1(καθόλου καλό) και 2 (καλό).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εκπαίδευση αποτελούσε από τα αρχαία χρόνια την σταδιακή εξοικείωση του νέου ανθρώπου με την γνώση σε ένα ευρύτερο επίπεδο. Σήμερα διαθέτουμε όλα όσα είναι ικανά και εν μέρει έχουν καταφέρει να ανατρέψουν το εκπαιδευτικό σκηνικό η τεχνολογία του Η/Υ δίνει την δυνατότητα αναζήτησης, εξυπηρέτησης και γνώσης σε όλους τους πολίτες του σύγχρονου κόσμου. Συγκεκριμένα στην εκπαίδευση ο καθηγητής είναι γνώστης της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής διαδικασίας και έχει την δυνατότητα να χρησιμοποιήσει μια αποτελεσματική και ξεκάθαρη διδασκαλία για τον οποιονδήποτε μαθητή.

Η υλοποίηση της τεχνολογικής εξέλιξης των Η/Υ δημιουργεί εύκολη την διαδικασία της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Αυτό που θα πρέπει να μας απασχολήσει εν προκειμένω, είναι το κόστος που θα έπρεπε να επενδυθεί πάνω σε αυτή την διαδικασία. Θα επενδύσουμε κάποια χρήματα σε αυτή την εκπαιδευτική διαδικασία η οποία έχει μακροπρόθεσμα αποτελέσματα. Αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την κοινωνία μας η επιμόρφωση της και η εξοικείωση της σε θέματα υγείας, αφετέρου στα στελέχη των μονάδων υγείας τόσο σε θέματα της ιατρικής επιστήμης που προοδεύει καθημερινά όσο και στις νέες δυνατότητες που προσφέρονται μέσω των ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Με αυτό τον τρόπο αναβαθμίζουμε την ποιότητα ζωής ανθρώπων οι οποίοι αποτελούν συγκεκριμένες ευπαθής ομάδες του πληθυσμού μας. Για παράδειγμα κάνουμε πιο εύκολη την ζωή σε άτομα με ειδικές ανάγκες, ανέργους, συγκεκριμένες μειονότητες, χαμηλά εισοδηματικά στρώματα, νέους και αγρότες. Συνεπώς, η εξέλιξη της τεχνολογίας και συγκεκριμένα των Η/Υ παρέχουν την δυνατότητα γνώσης και ευαισθητοποίησης σε τομείς όπως η υγεία, η παιδεία κλπ. Στον τομέα της υγείας σημαντικό ρόλο παίζει και η εξυπηρέτηση του πολίτη (ασθενή). Για να γίνει αυτό θα πρέπει να υπάρχει σωστή πληροφόρηση προς τους ασθενείς για να ξεπεραστεί το πρόβλημα τους.

Συμπερασματικά, αξίζει να σημειωθεί πως η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση ανταποκρίνεται στις αυξημένες ανάγκες μιας κοινωνίας που απαιτεί από τους πολίτες της μεγάλο εύρος ικανοτήτων, γρήγορη προσαρμογή στα νέα δεδομένα που προκύπτουν, ευελιξία και φυσικά συνεχή επιμόρφωση.

«Ουσιαστικά πρόκειται για μια επιστροφή στο παρελθόν , μέσω ενός έμπειρου προσώπου αλλά με τεχνολογία του μέλλοντος..... »

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Λιοναράκης, Α. (2001). Ανοικτή και εξ αποστάσεως πολυμορφική εκπαίδευση: Προβληματισμοί για μία ποιοτική προσέγγιση σχεδιασμού διδακτικού υλικού. Στο Λιοναράκης, Α. (επιμ.) Απόψεις και Προβληματισμοί για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (σσ. 34-37). Αθήνα: Προπομπός, σ. 35.
2. Moore, M. G., & Kearsley, G. (1996). Distance education: A systems view. Belmont, CA: Wadsworth Publishing Company
3. Μπαλτά, Κ. (2006), Προηγμένες υπηρεσίες ηλεκτρονικής μάθησης στο ΤΕΙ Λάρισας, Τεχνική αναφορά «Τηλεκπαίδευση», Λάρισα, 2006
4. Leandros: Δείτε <http://leandros.physics.uoi.gr/theses/anagno/chap1.pdf>
5. Νταλούκας, Β., Κωνσταντούλας, Κ., Δαούσης, Δ. & Λιακοπούλου, Ε. (2009). Παίζω και μαθαίνω στο Moodle
6. Κασσελίδης, Α. & Πολίτης, Δ., Συνδιασμός των εργαλείων της σύγχρονης και ασύγχρονης τηλεδιάσκεψης στα μαθησιακά δίκτυα
7. Κασσελίδης, Α. & Πολίτης, Δ., Συνδιασμός των εργαλείων της σύγχρονης και ασύγχρονης τηλεδιάσκεψης στα μαθησιακά δίκτυα
8. Κατσάνα, Α. & Κάργα, Σ., Πρακτικός Οδηγός Χρήσης για το Σπουδαστή της Πλατφόρμας Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου
9. Γεωργούλη, Κ., Κοίλιας, Χ., Καντζάβελου, Ι., Ζαχαρίου, Π., Η ηλεκτρονική υποστήριξη της παραδοσιακής διδασκαλίας στο τμήμα πληροφορικής του ΤΕΙ Αθήνας
10. Χαρμπίλα, Β., Ορφανού- Ραυτοπούλου, Ε., Βαλής, Χ., Παπούλιας, Β., Τσάκωνας, Γ. (2003), Μελέτη προδιαγραφών για την επιλογή λογισμικού, Πάτρα(2003)
- Αποστολάκης Ι. (2004), Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση Νοσηλευτικού προσωπικού: τεχνικές και λειτουργικές προσεγγίσεις, πρακτικά 2ης ημερίδας κλινικής νοσηλευτικής εκπαίδευσης, σελ 61-90

12. Αποστολάκης Ι. (2003a), Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση Προσωπικού Μονάδων Υγείας: Δημιουργία Τηλετάξης, Επιθεώρηση Υγείας, Τεύχος 83

13. Αποστολάκης Ι. (2003b), Διδακτική της Πληροφορικής, Πανεπιστημιακές παραδόσεις, Τμήμα Ηλεκτρονικών Μηχανικών και Μηχανικών Η/Υ, Πολυτεχνείο Κρήτης.

14. Αυγουλέα Μ. & Γκούβρου Ε. (1999), Διπλωματική εργασία: Δημιουργία Περιβάλλοντος παροχής προηγμένων υπηρεσιών για εκπαίδευση από απόσταση, Τμήμα Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής, Πολυτεχνική Σχολή Πανεπιστήμιο Πατρών

15. Βάλμας Τ. (2002), το μέλλον της ιατρικής συναντά το διαδίκτυο, διμηνιαίο επιστημονικό και ενημερωτικό περιοδικό του προσωπικού του υγειονομικού τομέα, επιθεώρηση υγείας, τόμος 13, τεύχος 76, Μάϊος – Ιούνιος 2002, σελ. 13-14.

16. Bauer κ. (2003), η χρήση του διαδικτύου για την υποστήριξη των ασθενών και την ανάπτυξη των σχέσεων ασθενούς και κλινικού ιατρού, διμηνιαίο επιστημονικό και ενημερωτικό περιοδικό του προσωπικού του υγειονομικού τομέα, επιθεώρηση υγείας, τόμος 14, τεύχος 85, Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2003, σελ. 41-43.

17. Keegan D. (2001), (μετ. Α. Μελίστα) Οι βασικές Αρχές της Ανοικτής και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, εκδόσεις Μεταίχιμο

18. Κόκκος, Α. & Λιοναράκης, Α. & Μάτραλης, Χ. & Παναγιωτακόπουλος, Χ. (1998,1999), Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση <<Το εκπαιδευτικό υλικό και οι νέες τεχνολογίες>> τόμος Γ Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ)

19. Κόκκος, Α. & Λιοναράκης, Α. (1998), Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση <<Σχέσεις διδασκόντων – διδασκομένων>> τόμος Β Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ) Κυριαζής, Α. & Μπακογιάννης, Σ. (2003), χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, συνύπαρξη διδακτικής πράξης και τεχνολογίας.

20. Μελισσά Μ. (2004), (επίβλεψη Ι. Αποστολάκης), σεμιναριακή εργασία ΕΣΔΔ, ΙΕ εκπαιδευτική σειρά, Υποέργο: Τηλεκπαίδευση και Τηλεσυνεργασία στις Μονάδες Υγείας, Έργο: Εξ Αποστάσεως Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες στις Μονάδες Υγείας Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας

21. Μοσχονάς Κ. (1999), διπλωματική εργασία:Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, Τμήμα Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής, Πολυτεχνική Σχολή Πανεπιστήμιο Πατρών

22. Παναγιώτου, Ε. & Παναγιώτου, Γ., (2003), εικονική πραγματικότητα και ιατρική, διμηνιαίο επιστημονικό και ενημερωτικό περιοδικό του προσωπικού του υγειονομικού τομέα, επιθεώρηση υγείας, τόμος 14, τεύχος 81, Μάρτιος – Απρίλιος 2003, σελ. 42-46.

23. Παντάνο Φ. (2002), διδασκαλία από απόσταση με χρήση υπερμέσων : σχεδιασμός παιδαγωγικών μοντέλων και διαδικασιών επικοινωνίας, Εκδόσεις Κριτική.